

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת לך לך תש"פ

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

1 אלא לר' דאמר מעין אחד ואתא תרובק – והו מני לשינוי דרב מוקי בנבשקת לישב. אלא
2 תניא ליה לשינוי אליבא דתרייהו מתניתין בעין אחד. אפילו הכי מניי טורח לשינוי
3 טומאה לא בקעה – ואין להקשות: לרבי אליעזר דאמר, כל אשה שעברו עליה שלש עונות
4 כו, תרובק במי טורח, שגוא תפסוק שלש עונות – והכי בני מניי טורחיה למי שמואה, לא
5 כו, תפסוק. משיקרי.

6 **ומשמשת** בעדים – אי ארבע נשים וראשנה 1
7 שיש להו רסח' קאי. **שלא** פסקה 2
8 דכל כענש משמשת וראת 3
9 אפילו תשמשי מפולג מחבירו חדש או שלשה 4
10 חדשים – הי דם תשמשי. וטורח. ורבי דאמר בפרק 5
11 ברא (גדה הלבג) מעשה נתן לה לא רבי אבהו 6
12 לילת מותר שנים עשר חדש. וכו' שמשה לילתה 7
13 וראתה לטורחיה, לא לילתה שלא רח' כל 8
14 תשמשי – טורחה. אבל אם ראתה ימי שני 9
15 לשמשת – טמאה. כדאמר ר' עמרם לר' ליה 10
16 אחת בלא תשמשי כו'. ובימי תשמשי נמי, אם 11
17 שנתה וראתה דמיס למילת אנש – טמאה. וכו'. 12
18 פסקה מותרת תשמשי. וראתה אחרי כן, אפילו 13
19 באריות יום בין בתשמשי בלא כולל תשמשי – טמאה. 14
20 ודאי חתנה תמכה. וכלו בבאיה אשתנה כל דמי 21
21 תרלים. אפילו לא ראי אשך בפרק בוצרא (שם 22
23 סדב). בעל לא מצאם. וכו' וחור ובעל ויתאם – 24
25 טורחיה. הינו משום דאיתנה בבאיה ראשונה בעל 26
27 בהיה, שמואל. אבל היא. ודבבאיה ראשונה 28
29 מצאם דם ובעתה לא מצאם דם – דאי אחתה תמכה. 30
31 כל תנשים בחוקה טורחיה לבעוליהן – פירשתי 32
33 לקמן פרק שני (מ.א.). 34

1 **בית שמאי** היא, דאמר מעין אחד הוא. וסתם לן תנא 1
2 **בבית שמאי**? – סתם ואחר כך מחלוקת הוא, וכל סתם 3
4 ואחר כך מחלוקת – אין להקבץ כסתם. ואי בעית אימא: 5
6 מי קתני "מבקשת לישב"? "ושבבת" קתני. אי וישבת, 7
8 מאי למימרא? – מהו דתימא: תרובק, דידלמא קבעה 9
10 לה יסת – דאמר לוי, דאמר שני מעונות הם, אקל לרב 11
12 קבעה. הניחא לוי, דאמר שני מעונות הם, אקל לרב 13
14 דאמר מעין אחד הוא – תרובק, וידלמא קבעה לן וסתם! 15
16 אפילו הכי, מימי טורחיה לימי תמכה – לא קבעה. 17
18 "ומשמשת בעדים" וכו'. תנן תתם: תינוקת שלא הניע 19
20 ומנה לראות ונשאת, בית שמאי אומרים: ונתנין לה 21
22 ארבע לילות. ובית הלל אומרים: עד שתורה תמכה. 23
24 אמר רב נדל, אמר שמואל: לא שנו אלא שלא פסקה 25
26 מהמת תשמשי, וראתה שלא מהמת תשמשי. אבל 27
28 פסקה מהמת תשמשי וראתה – טמאה. עבר לילה אחת 29
30 בלא תשמשי וראתה – טמאה. ושתנו מראה דמים שלה 31
32 תשמשי, מתיב רבי יונה: וכתולה שדדמה מהוריה, 33
34 אמאי? תימשש בעדים, דידלמא לשתנו מראה דמיה, 35
36 שלה! אמר רבא, אימא רישא: חזין מן הנדה והיושבת 37
38 על דם טורח – הוא דלא בעיא בדיקה, אבל בתולה 39
40 שדדמה מהוריה – בעיא בדיקה. אלא קשין אהרדיו – כאן 41
42 לשמששה, דאימא שמשש עכרין, כאן – שלא שמששה. 43
44 תניא נמי הכי: כמה דברים אמורים – שלא פסקה מהמת 45
46 תשמשי וראתה שלא מהמת תשמשי, אבל פסקה מהמת 47
48 וראתה – טמאה, ושתנו מראה דמים שלה – טמאה. 49
49 "ענינים היא צריכה" וכו', אמר רב יהודה אמר שמואל: 50
51 לא שנו אלא לטהרות, אבל לבעלה – מותרת. פשישא, 52
53 "שחרית" תנן! – אלא, אי אחמר – אסיפא אחמר: 54
55 ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה, אמר רב יהודה 56
57 אמר שמואל: לא שנו אלא באשעה עוסקה בטהרות, 58
59 דמנו דבעיא בדיקה לטהרות – בעיא נמי בדיקה לבעלה. 60
61 אבל אינה עוסקה בטהרות – לא בעיא בדיקה. מאי קא 62
63 משמע? לן? תנינא: כל תנשים בחוקה טורחיה לבעוליהן! 64
64 אי ממתניתין – הוה אמאי: הני מילי – באשה שיש 65
66 וסתם, אבל אישה שאין לה יסת – בעיא בדיקה – 67
68 והא ומתנין באשה שיש לה יסת עסקינן! ממתניתין 69
70 בין גישש לה יסת בין אין לה יסת, והא קא משמע לן: 71
72 דאף על גב דיש לה יסת, מנא דבעיא בדיקה לטהרות 73
74 – בעיא נמי בדיקה לבעלה. והא אמרה שמואל הדר 75
76 זימנא: דאמר רבי יודא, אמר רבי אבא בר יומיה, אמר 77
78 שמואל: אישה שאין לה יסת – אסורה לימשש עד 79
80 שתבדוק. ואוקימנא: פעוסקה בטהרות! – היא מפלל 81
82 בתרובה אחמר. תניא נמי הכי: כמה דברים אמורים – 83
84 לטהרות, אבל לבעלה – מותרת. כמה דברים אמורים – 85
86 שהיהיה בחוקה טורחיה, אבל היתה בחוקה טמאה – 87
88 לעולם היא במתמאה, עד שתאמר לו "מהורה אני". 89
90 בעא

1 בית שמאי היא דאמר מעין אחד הוא. וסתם לן תנא 1
2 בבית שמאי? – סתם ואחר כך מחלוקת הוא, וכל סתם 3
4 ואחר כך מחלוקת – אין להקבץ כסתם. ואי בעית אימא: 5
6 מי קתני "מבקשת לישב"? "ושבבת" קתני. אי וישבת, 7
8 מאי למימרא? – מהו דתימא: תרובק, דידלמא קבעה 9
10 לה יסת – דאמר לוי, דאמר שני מעונות הם, אקל לרב 11
12 קבעה. הניחא לוי, דאמר שני מעונות הם, אקל לרב 13
14 דאמר מעין אחד הוא – תרובק, וידלמא קבעה לן וסתם! 15
16 אפילו הכי, מימי טורחיה לימי תמכה – לא קבעה. 17
18 "ומשמשת בעדים" וכו'. תנן תתם: תינוקת שלא הניע 19
20 ומנה לראות ונשאת, בית שמאי אומרים: ונתנין לה 21
22 ארבע לילות. ובית הלל אומרים: עד שתורה תמכה. 23
24 אמר רב נדל, אמר שמואל: לא שנו אלא שלא פסקה 25
26 מהמת תשמשי, וראתה שלא מהמת תשמשי. אבל 27
28 פסקה מהמת תשמשי וראתה – טמאה. עבר לילה אחת 29
30 בלא תשמשי וראתה – טמאה. ושתנו מראה דמים שלה 31
32 תשמשי, מתיב רבי יונה: וכתולה שדדמה מהוריה, 33
34 אמאי? תימשש בעדים, דידלמא לשתנו מראה דמיה, 35
36 שלה! אמר רבא, אימא רישא: חזין מן הנדה והיושבת 37
38 על דם טורח – הוא דלא בעיא בדיקה, אבל בתולה 39
40 שדדמה מהוריה – בעיא בדיקה. אלא קשין אהרדיו – כאן 41
42 לשמששה, דאימא שמשש עכרין, כאן – שלא שמששה. 43
44 תניא נמי הכי: כמה דברים אמורים – שלא פסקה מהמת 45
46 תשמשי וראתה שלא מהמת תשמשי, אבל פסקה מהמת 47
48 וראתה – טמאה, ושתנו מראה דמים שלה – טמאה. 49
49 "ענינים היא צריכה" וכו', אמר רב יהודה אמר שמואל: 50
51 לא שנו אלא לטהרות, אבל לבעלה – מותרת. פשישא, 52
53 "שחרית" תנן! – אלא, אי אחמר – אסיפא אחמר: 54
55 ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה, אמר רב יהודה 56
57 אמר שמואל: לא שנו אלא באשעה עוסקה בטהרות, 58
59 דמנו דבעיא בדיקה לטהרות – בעיא נמי בדיקה לבעלה. 60
61 אבל אינה עוסקה בטהרות – לא בעיא בדיקה. מאי קא 62
63 משמע? לן? תנינא: כל תנשים בחוקה טורחיה לבעוליהן! 64
64 אי ממתניתין – הוה אמאי: הני מילי – באשה שיש 65
66 וסתם, אבל אישה שאין לה יסת – בעיא בדיקה – 67
68 והא ומתנין באשה שיש לה יסת עסקינן! ממתניתין 69
70 בין גישש לה יסת בין אין לה יסת, והא קא משמע לן: 71
72 דאף על גב דיש לה יסת, מנא דבעיא בדיקה לטהרות 73
74 – בעיא נמי בדיקה לבעלה. והא אמרה שמואל הדר 75
76 זימנא: דאמר רבי יודא, אמר רבי אבא בר יומיה, אמר 77
78 שמואל: אישה שאין לה יסת – אסורה לימשש עד 79
80 שתבדוק. ואוקימנא: פעוסקה בטהרות! – היא מפלל 81
82 בתרובה אחמר. תניא נמי הכי: כמה דברים אמורים – 83
84 לטהרות, אבל לבעלה – מותרת. כמה דברים אמורים – 85
86 שהיהיה בחוקה טורחיה, אבל היתה בחוקה טמאה – 87
88 לעולם היא במתמאה, עד שתאמר לו "מהורה אני". 89
90 בעא

1 בעי רבי יואה איש מודו שתברוק - פירוש: לפני תשמיש. לבן נוקפו ופרש -
 2 פירש רבינו הנגאל: כיון דרואה אשתו בודקה, מחשב שאם לא הרגשה - לא
 3 היתה בודקה. לפי שידועת שחכמים אל תקנ לבדוק.
 4 כרי לדיבי בעלה חטאת - הא נמי הוה מצוי למינעי: מודו שתברוק קודם תשמיש,
 5 ותנח עזר ער הבקר, כדי לחייב בעלה
 6 חטאת. אלא דכרי השיב לו: שאם בודקו
 7 לפני תשמיש, לבן נוקפו ופרש. צנוע לו
 8 מפקיר רשע אל מוקרי - במתיה. ואם אמר
 9 בריש כתובת (ג.א) דאמר: משום צנועת
 10 ומשום פירצות. כיון דקרי ליה "צנועות",
 11 נתו ליה רשע עבדי הכי, אמאי קרי ליה
 12 "פרוצות"? ויש לומר: הדהת קרי ליה
 13 "צנועות" - כדארמון: ותנן דלא אמיס,
 14 וסבר דאמיס. ואף על גב שברין היה לה
 15 להלת שאם אמיס, וברד העולם אמן אמיס.
 16 ופרוצות - משום דדמינן דאמיס, פירוש:
 17 פעמים יודיעת שהוא אמן, ומרדה ללא
 18 אמיס. וכן גרסין דהתם "סברת". אשה שאן
 19 לה וסת אסורה לשמש עד שתברוק -
 20 נמשקה בטהרות איירי. ואם אמרה: נמי קא
 21 משמע לך, דמתנין היא (גדה א"י): ואכשה
 22 שזיא עוברת לשמש את ביתה ולא לבי
 23 למינה: דאחא לאשמועינן דאף על גב דאן
 24 לה וסת, דמותר לקימה על ידי בודקה כרבי
 25 נתנא גן אמיטנסו. וכן פירש רש"י
 26 דהלשון משמע דלא בא להשמיעו היתרא,
 27 אלא לשמיעו שצריכה בודקה ויש לומר:
 28 דאף משמע לן באן לה וסת, דבודקה ישנה
 29 - צריכה בודקה. בין שנת - פירוש
 30 דליכא אסור נהוה. אבל אסור לבא על
 31 הישנה, כדאמר בגרמי (ג.ב.) אי נמי: הבא
 32 על לגמרי בישנה. אלא אינה ערה כל
 33 כך שתדע להשיב אם היא טהורה אם לאו.
 34 שמואל באבי מוקי לה - אם תאמר:
 35 ולקובה באינה עסקה בטהרות
 36 ויש לומר: דייקא מלשנא יתירא דקמי
 37 "שיחם לום בחוקה טהרה", אמאי אינטיך
 38 תו למיתני "ובאן שוהיה עמה", אלא
 39 לגמלי דאיירי רמיקה בטהרות, וברפיש נה
 40 (גדה ט.א) דקמי "כל העשים בחוקה טהרה",
 41 וקמי בתר היי "ובאן מן הדיך שיהו
 42 יתני בחוקה טהרה", וקמי ורתני, אף על גב
 43 דאינה עסקה בטהרות איירי, הוה
 44 אשמועינן: דאן לחלק בין אבא מן הדיך
 45 לבני העיר. ואם תאמר: בלא שמואל תקשי
 46 מנתנין דמצריכי בודקה בעסקה בטהרות
 47 אפרייתא דהבאן ויש לומר: דרפך לשמואל
 48 אפילו בישנה, באן לה וסת, אבל מתנין
 49 בלא מיירי בישנה. וכן פירש רבינו שמואל ב
 50 מטרי. ואי נמי: ממתנין הוה מצוי לדודיק
 51 ולאקובי באן לה וסת ודיק שנתה לא קא
 52 ללא אצריכה ליהוה בודקה ותו לא, אף על
 53 גב דרפשא דמתנין: ביש לה וסת. כדפריך
 54 לעיל: והא מתנין: ביש לה וסת עסקין.
 55 כיון שתבעה - פירוש: כיון שבא מן הדיך,
 56 מפיסה ותובעה לתשמיש, ואי חזיא כבר -

1 בשיעור וסת - מיד לאחר בעילה, כחטאת, דארמין לקמן בפרק שני (ד.א.) נמצא
 2 על סדן שלה אוחזים, כלומר, מיד לאחר בעילה - וחיבין בקרבן, הודאי דם היה
 3 בשעת ביאה. לבדיקה - דלחורן ולסדן, והלבך, בשיעור וסת אל משכחת לה.
 4 לשמש אבי. ועי' סדן שנקרחה בו. לקימה - מבחיך. אם בקימה נמצא דם
 5 בבשיעור הוה - חיבין חטאת, אבל אם
 6 בבדיקה נמצא - כבר ארך השיעור, שרירי
 7 לא בעד המשקוף עומד אלא בידי אוחזיה.
 8 ויש כאן שיעור ערך כדי הנאה מידה
 9 למשקוף, ואשם תלוי איבא ולא חטאת. מוה
 10 שתקנה - אשה שאינה עסקה בטהרות מי
 11 בעיא קימה לאחר תשמיש שיעורו וסת,
 12 לידע אם שיעור ערוך. ויהא בעלה ריב וטאת.
 13 מוה שתברוק - בודקה נמשך בטאם תלוי
 14 - דארמין לקמן (סג.) נמצא על שלה
 15 לאחר נתי ויתר מנשעוה וסת - וחיבין
 16 באשם תלוי, דספק היה דם בשעת ביאה ספק
 17 בא לאחר נטאן. אם כן - שתצריכה לבדוק
 18 אחר ביאה, לבן נוקפו - קודם ביאה, וכן
 19 דתנן לקמן (סג.) דרך גנות ישראל משמשהו
 20 בשני עדים - במקומות בטהרות. והוה עין
 21 של צנועות - כלומר, מרת חסידות שנו כאן,
 22 ולאי חיובא הוא. דארמין בפרק שני (שג.)
 23 הצנועות פתקתו לחן שלישי לתקן את
 24 הנית, והוה עין, אלפני תשמיש קאי. אי
 25 בודקה כן - לפני תשמיש אחר, לפי שמתנין
 26 וכזה מראית ליכנו בבודקה ראשונה, ושוב
 27 אין נראית בו שיפה כחידול. יש לה וסת אל
 28 בעיא ביה וסת. בתמיה. והא קמי מתנין
 29 ביש לה וסת. דבעיא ערוך, לפי שמתנין
 30 בטהרות, ולקמן פריך: לישני ליה, הא
 31 בשאינה עסקה בטהרות? ומשני: קסבר
 32 שמואל כי אינה עסקה, אפילו אלא וסת
 33 - לא בעיא בודקה לבעלה, והואל ואינה
 34 עסקה בטהרות. עיר - דחייבא אינטי
 35 בטהרות, בעיא בודקה בעלה, אי נמי
 36 דליכא טירחא לצעורה, אבל ישנה - איבא
 37 עצרה, ולא אסורה רבן. אי נמי ישנה, ללא
 38 חזיא לטהרות, אפילו רגילה לעסק בטהרות
 39 - לא בעיא בודקה. תשירות בעיא בודקה -
 40 כלומר, היעסקה בטהרות בעיא בודקה,
 41 אפילו לבעלה. לבעלה לא בעיא בודקה -
 42 והיבא דאינה טהרה, אין לה וסת אפילו
 43 לבעלה - גרידא. אינה עסקה בטהרות -
 44 בעיא בודקה. כל לבעלה - כלא טהרות. אל
 45 בעיא בודקה - אפילו אין לה וסת. הלבך,
 46 הא דאמי שמואל: אסורה לשמש עד
 47 שתברוק - בעסקה בטהרות, קאי, והייני
 48 דאמר לעיל ואוקימנא בעסקה בטהרות. כיון
 49 שתבעה - לתשמיש, אין לך בודקה בטהרות
 50 מוה - דאי לא קם לה דטהורה היא, הוה
 51 בודקה, ובודקה וקאמר שמואל לעיל
 52 בתביעה בעיא, ולכי מנננא, כי אח מתנייתא -
 53 בעיא בודקה, אח תביעה.

סוד

וראי אפשה שרוגישה בשעת ראייה, וזכרת, אבל אם לא בא מן הדיך - אסור בערה. לפי שאינו מאריך בפיוס על תשמיש, אלא בא עליה מיד, ולא רמיא אפשה
 1 לאוכורי שרוגישה. מהו למעבר כי אח מתנייתא - פירש רש"י: כי אח מתנייתא דבעיא בודקה או תביעה. וקשה דיערד וקמי צמירי בודקה, ואם כן נמי קא מרדה ליה
 2 דמנאי באינה. דתביעה לא מנניא באינה: ועוד: אי לבעלה גרידא קבעי, בדמשמע ולבני בבל היה שואל, ואי פשיטא, דאמר ליעל (ט.א.) כל לבעלה - לא בעיא בודקה.
 3 וגם אין להחמיר לבדוק, דאם כן לבן נוקפו ופרש. כדאמר לעיל. ואי בעסקה בטהרות קבעי, פשיטא שצריכה בודקה, כדנתן "ובשעה שזיא עוברת לשמש ביתה" כו'. והו:
 4 למה תולה בעייתו בברייתא זו, כיון דמתנין נמי מצריכה בודקה בטהרות: ורגאל לפרש: "מהו למעבר כי אח מתנייתא" - ללא מצריכה מדיי בישה, דרשנא אף לבעלה גרידא
 5 עריך לחזיקה ולהתעב. והא דארמין לעיל, דלפני באן לה וסת לא בעיא בודקה לבעלה בישנה, מכל מקום ידלמנא תביעה בעיא. אי נמי: לעיל איירי כשהוא בעיר, ואם
 6 איאת דרדייתא נטאת - והא אמרה ליה ליה קודם לבא, אבל שבא מן הדיך, איבא מלישח. ומתנין דרפיש נה (גדה ט.א.) דבאן מן הדיך שיהו בחוקה טהרה, איבא נמי
 7 למיטר דהיינו דלא בעי בודקה, אבל בעי תביעה. אי נמי: בערות דווקא. אי נמי: ביש לה וסת.

1 כל הדר באנשים תקצין - ואם צריך לברוק, בידוק בצורו או בחרם, כדאמר בגמרא.
 2 ואם האמה אר ללקמן אמר דלמטה מעטרה מותר, והיינו בפי האמה, ושם הוא
 3 ברוך עצמו ושל לומר: דגם דלמטה לצה הגוף צריך לברוק, שטא הלך עם שפת קרי.
 4 אי נמי אפילו מעטרה ולמטה לא שרי, אלא לחשוק משום ניצוצות או משום בית
 5 הכנסת, אבל כרי דלמטה עצמו - לא.
 6 **[נשים]** - דלאו בנות הרגשה ניהו. לרבינו
 7 תם דמפרש (בימות זיב). שלש
 8 נשים משגשגות במין - והיינו צריכות,
 9 ושאר נשים מותרות משום ודלאו מפקדא
 10 אסור הרגשה ניהו, אפילו חוץ מרגשות.
 11 לפרושו ברבינו דמי קשה לרבי יוחנן בן ברוקה,
 12 הדניא (שם סה"ג): על נשים נאמר 'פרו'
 13 ורבי: ועדי' נהי נמי דלא מפקדו אפריה
 14 ורבי, ולחשוק ורע הושקו ועל אפילו
 15 עתשן שבתרוו ויש לומר: היינו טעמא,
 16 שגושים לעלם מורגשות פנפם, שם הוא
 17 דרך לחורעי, אבל אנשים מורגשים ברוך,
 18 ואך דרך לחורעי שם גיליון.
 19 **אוהו** והדניא רבי אליעזר אומר כו' - ואם
 20 האמה לימא את דקאמר 'איחוו'
 21 ובוטעי' היינו למטה מעטרת, ושרי' ויש לומר:
 22 אם ענייה ודעה לכא עז פי האמה, כוה אל ויכל
 23 לעכו, אי נמי כיון שאחז באמה ברוחך של אל
 24 יצא ורע, כל הדרה אפילו מעטרת.
 25 ואם האמה: ומאי פריך מרבי אליעזר, והלא
 26 ארנב פלגי עולה ושרה קול קלקמן אמר פריך
 27 כדן יתרה מרבי אליעזר: ויש לומר: דבר
 28 לא שרי אלא במשחוק משום על מנחות,
 29 אבל לצורך דבר אחר - אסור. רוב יתרה נמי
 30 היה עומד במקום גבה, דליכא ניצוצות, ולא
 31 היה אחז אלא כרי שלא פילי על רגלים על
 32 הכותל, ובדא לא שרו רבנן, אי נמי לטוק הודו
 33 בתמיס
 34 **הבנים** כרי אליעזר, מדאמר בפרק 'כיצד'
 35 מברכין' (ברכות מא): אין מי רגלים כלין אלא
 36 שיבשה או בעפר תיחז או במקום גבה.
 37 והיינו כריבי אליעזר, אבל אחז באמה לא
 38 קאמר, אלא על גביסתמחמו כמי כלין, ולקמן
 39 בפרקיין (ט"ג): שלש שנאות, חושבי איחוו
 40 באמה ומשחקין, ולא חוחרם שם רבי אליעזר.
 41 **והלא** ניצוצות ניתוח - אם האמה
 42 ושפסקו בידו, כדאמרין בפרק 'אמר'
 43 לדם הממנה' (יוטא ג'): לא נצמדה לשפשוף
 44 ויש לומר: דכשאן אחז איכא רוב ניצוצות,
 45 ולא נמי בשפשוף, אבל באחז איכא אלא
 46 מעט, סוגי בשפשוף, איה דיה גמי בשפשוף
 47 אף כשאינו אחז, אם רבנן לא היו שרי.
 48 **ויעמוד** במקום גבה - ואפילו בקרקע
 49 קשה. הוא דאמר בפרק 'מומין'
 50 אלו' (בבבא מ"ג): לא שחינן לא על גבי
 51 מקום עומד ולא על גבי כל, דאמר רב. כו'
 52 מורדי דרבב מחזרי מיא לען עיטס? וש'
 53 למה דהדם מיידי סמוך לפרת, שהיא גבה
 54 כול הנחרות, כדאמרין (בבבא נ"א), כל
 55 נחרות למטה משלש נחרות, ושלש נחרות
 56 למטה מפרת, ומפרת שהיא גבה מכולם
 57 ליען לען עיטס שהיא גבה. כדאמרין
 58 (יוחסין נ"ג): למה למכניה בעך עיטס,
 59 דמדלי טפי. אבל דרוק מפרת, או אפילו
 60 לחך שאר נחרות - שרי.
 61 **אם** היה שני מותר - ובפרק 'כל כתיב'
 62 (שבת ק"ח): דקאמר דרבי ליה לרבי
 63 'רבינו קדוש' - שלא נהני דיו למטה
 64 מאבנטו, היינו ברותא: שהיה נשוי, והיה
 65 מחמיר על עצמו.

1 **משנה** כל הדר הרגשה לברוק - שברוקת תמיד שמא ראתה. גנשים משוכות
 2 - שמתוך כך לא אחי ליד ספק טומאה, ובעלה לא אחי ליד איסורא.
 3 **ובאנשים** - שברוק עצמו חריר באמנו שמא יצא ממנו קרי. תקצין - שנתחמם
 4 ומרגיש כשמשתמש באמה, ומוציא שכבת ורע לבלטה. **התשה** -
 5 שמועטעין אפילו כשמתחמם, ורואה אלו.
 6 **אנשים** - 'מטרתה' דקתני קאי 'מטרה',
 7 אבל 'אחיקצין' דבאנשים - אפילו היא
 8 וימנא. לענין **זבה** - שראו זוב ממנו, ורועה
 9 לברוק כרי למנות ראייתה: שתי -
 10 לטומאה, ושלש - לפרקין, זוב דומה למי
 11 בעק של עטרים, ובא מנשר הלבון ושכבת
 12 ורע בא מנשר חוד, הקשרה חוד ביעה
 13 שהיא מותרת בניצור - קשה שהיא, איני
 14 מחמם. כמסלית עבה - קשה היא, ואינה
 15 מומחמת. שמועטעין קרי - שנתקע ורע
 16 מוגפי. אוחו **באמה** - שלא יצא הורע ער
 17 שיכלע את החרומה שפיה. דתנן לקמן בפרק
 18 'ירצא דופן (מ"א): אל הובעל קרי אן שמטאן
 19 ער שחצא טומאתו לחוץ. **כאילו מביא מכול**
 20 - שבערה זו היתה בידם, דכתיב (בראשית
 21 ו'): 'כי הטהרת כל בשר', ואמר: ברוחוח
 22 לקללו. כיון עקיק עקך - ומשום חוס
 23 הדשחא לא נפק מימך, לא כשיב - וכי קתני
 24 למה זה דומיה ותיחזילתי לא יצא אלא על
 25 ידי משמש האבר, שאינו נעקר יחד, אלא
 26 כשהוא ממשמש וירצא מעט מעט הולך. אבל
 27 הדיב ריציא מניצוצות עולה כרי באחו, ורע
 28 לא מסקי. ניצוצות נתחין - שאינו אחז,
 29 ואינו ממיל למרוקו. כרות שפכה - סריס
 30 אן מנימי רגלי עיטוס כפיח. **איסורא** -
 31 אסור לאחו, ואפילו אי אפשר לו בענין אחר,
 32 אף על פי שאינו אלו, בקרבתו מוטב
 33 שירציא לנו כו'. **תקתא** - ישתחן על גבי
 34 עפר תיחוח, ושמעטע דאי ליכא בני איחוו
 35 באמה. **התמימותא באים** - שנתחממין בעיני
 36 אילנות במדורות גדולים, כלומר, בעלי
 37 הנאות. **באים** - כמו של הוה: 'תחת'
 38 האלה. דקף **וייב** - שם מקום הובועלע
 39 במלכות הירדעא. שמי מורו חוקי. אחז
 40 **באמה** - שלא פילו מים על הגג. **עשאווה** -
 41 דלא רוב יתרה. **כבולשת** - 'מילשת'
 42 דיל שפשוטין ובוהין, כדמותרמנן (שם לא)
 43 'יחפשי' זבלש' דליילא - ומתיחרי שטא
 44 פילו. **רביבא** - מוריה. **רשביבא** - שררה
 45 בבית הכנסת. **איפתא ארפתא** - הקדוש קרי
 46 הוא, ואפילו במקום אחר נמי שרי ליהדיה.
 47 **עתיב** - שפה נבדחה והמקט את ראש הגיד.
 48 מעטרה
 49 **כעניי ה'** (א"ל) אשר עשה וימת גם אתו'. רבי יצחק ורבי אמי אמרי': כפילו שופך דמים, שגאמר:
 50 "התקמים איתם תחת כל עין רעון שהשי תולדים תחת סעפי הפלעים", אלא **הכי** "שוחבי"
 51 אף לא "שוחבי". רב אמי אמר: כפילו עובד בעדה ורע, תביב הכא "תחת כל עין רעון" ו"תביב תחת
 52 על החרים הרמים ותחת כל עין רעון", רב יהודה ושמואל הוה קיימי איתגרא דבי גלישיתא דיש
 53 ותיב בנהרדעא. אמר ליה רב יהודה לשמואל: צריך אני להשתין, אמר ליה: שינא, אחוו באפתך
 54 והשתן לחוץ. היכי עבד הכי? והתניא, רבי אליעזר אומר: כל האוחז באפתו ומשתין - כפילו
 55 מביא מבול לעולמו - אמר אביי: עשאו כבולשת. דתנן: פולשת שבגנם לעיר. בשעת שלום, תביית
 56 תחתות - אסורות, כתומות - מותרות. בשעת מלחמה - אלו ואלו מותרות, לפי שאין לתן פני
 57 לנפך. אלמא: דכיון דבעיית - לא אחי לנפוכי, הכא נמי - כיון דבעיית לא אחי לתרהורי, והכא
 58 מאי בעיתותא איפתא? איבעית אימא: בעיתותא דליילא דאיתגרא, ואיבעית אימא: בעיתותא דרביה.
 59 ואיבעית אימא: בעיתותא דשבינה. ואיבעית אימא: אימתא דמריה עליה, דקרי שמואל עליה: אן
 60 יה ילוד אשה. ואיבעית אימא: בעיית הוה, דאמר רב נתן: אן איה נשוי. מותר: ואיבעית אימא:
 61 כי אחי אוויר ליה, דתני אמר בריה דרבי גמינין בר תיאי: אכל מסייע בביצים מלמטה. ואיבעית
 62 אימא: כי הא אוויר ליה, דאמר רבי אבהו, אמר רבי יוחנן: גבול שלו, על מעטרה ולמטה - מותר,
 63 מעטרה

המקשה עצמו לדעת יזא בנודי - אינו מנודה מעצמו, אלא כלומר: הייבם לנודות. כדאמרין בפרק קמא דקרושין (בבבא). עד הדין הוא גלגול שבעה: עד שאמר "ושבעני" לא שאין עבדי אתה. והוא שבוחר שמשתתן ליהוה תנאי: הקרא לחברו "עבד" - יזא בנודי. משמע ד"ריא בנודי" היינו דמשמתתן ליהוה ביד בין ברגל - ליהוה: דמשפתין

מילתו ביד או ברגל: קשים גרים לישראל - כספתי - מה מקשה שר"י דלא חשיב מטועה כרבות דערב רב. של: למיה לפי שלא ידע חשבון. מיהו במכילתא אמר דערב רב היו כפלים כיוצא במצרים. ורבינו יצחק מפרש: ולפיכך קשים, שמתנועים בישראל. ואמר בפרק עשרה יוחסין (קדושין עב): אין קנה שכניה וכן אלא על משפחות המיוחדות בישראל. וכן נראה. והתם על ההיא מילתא מייתי דרבי הלבו. ועתיק עד תוספתא יבמות מב. ותוספתא קדושין עב. דיבור המחילתא קשיין.

עד שיכלו כל הנתוסת שבחן. והא דאמר (שבת קידב). אילמלי שמרו ישראל שתי שבתות - מיד היו נגאלים עד לומר: והרבה היו ילודות בכרס אחד.

דינא תנן - ובשבת (קרבא דאמרינן: יד' לפה - תקעין, אינו לא דינא ולא לטווא, אלא כלומר: טוב לו לקיץ ידו קיץ. שינוע למקומות הללו, משום כל מלך.

אלמא דינא תנן - השתא סבור דתקצינ מנשה. והיינו דקאמר "כריסו נבקעת", השתא יסוד תיקון - תבקע כריסו. ובהאי דנשא סלקא דתקצינ נקבעת, דהא בודדיא קתני "והלא כריסו נבקעת" אדר "ישב לו קיץ?"

ומיהו בהתפתא ארש "והלא כריסו נבקעת" ברישא אתי שפיר. ונבכל מקום משני: דהכי קאמר, אם אסור לעולם לינוע. פעמים שכריסו נבקעת. כגון אם על עמוד. לא קיץ. הדין כריסו תקצינ ידו על טבורו. פירוש: על שנוע על טבורו, ולעולם לטווא והא. והא קתני "כריסו נבקעת" לא קאי "ואתקצינ" אלא על "ישב לו קיץ", דאם לא יסוד תיקון נבקע כריסו ויזא: "ומא" סוד מעיקרא דהא בודדיא קתני והלא כריסו נבקעת אורש של קיץ ומיהו בתוספתא גרס והלא כריסו נבקעת ברישא והשתא אתי שפיר ומ"מ משני דה"ק אם אסור לעולם לינוע פעמים שכריסו נבקעת כגון אם יש לו קיץ:

י"ש תשם פחות - מתקנתו אוקתו, וכן אכולת בתרומה. גמרא "תרשת". איהו תבדוק לנפשה! בתניא, אמר רבי: תרשת היתה בשכונתינו, לא היה שבדוקת לעצמה - אלא שהכריתיה רואת ומראות לה! - התם בבידורת ואינה שומעת, תבא - פשיטתא מדברת ואינה שומעת. דתתני: תרש שדבריה חכמים בכל מקום - אינו שומע ואינו מדרב. "הפומא". איהו תבדוק לנפשה ויתרוו לכתבדור! אמר רבי יוסי ברבי יוחנן: סומא אינה משמעת. "שגמרה" דעתה. תניש שמו: "שגמרה" דעתה מחמת חולי. תני רבנן: כהן שומע - ממבדילין אותו ומאכילין אותו ורביה לערב, ומשמרין אותו שלא יישן, ישן - כמא, לא ישן - סהור. רבי אלעזר ברבי צדוק אמר: עושין לו כים של עור. אמרו לו: כל שבן שמכירא לידו חימום! אמר להן: לדרביים שומע אין לו תקנתו אמרו לו: לדרבינו, ישן - כמא, לא ישן - סהור, לדרביין - שמא ויאה סהפ בהרדל ותבלע כביסו, תנא, משום רבי אלעזר אמרו: עושין לו כים של מחבת. אמר אביי: ושל נחשת. כדתניא, רבי יהודה אמר: רואין אותן בבעולין של אוזב כאילו הן של נחשת. אמר רב פפא: שמע מיהו - מוכנים אסורים. - והכתוב "ועשה להם מוכנים כד לכסות בשר ערוה" - והוא - כדתניא: מוכנים כהנים למה הן דומין? כמין פמליא של פרשים. למעלה - ער מתנים, למטה - עד ריכיה, ויש להם שגעים, ואין להם לא בית הנקב ולא בית הקוהו. אמר אביי:

מעשה ולמעלה - לצד הנוף. וידע - אלמא מקרי רב. ובתיב לוי: יורד = יגור ערך עמן. כיד - מוציא זרע לבטלה. כספתי - דכתיב בגרים (ישעיהו יד): "ולמה הגר עליהם ונפשו על בית יעקב", לשון ספחה. שקים לישראל כספתי. שאין כקאים במצות, ומבאין פורענות. ועד, שמא למדים ישראל ממעשיהן. מפי מורי הוקו. ויש אמור: שכל ישראל ערבים זה

מעשה ולמעלה - אסור. אמר רב: המקשה עצמו לדעת - והא בגדו - ולימא "אסור" - ודקמרי יצר הרע אנפשה. ורבי אמי אמר: נקרא "עבריו" ששקד ואומתו של יצר הרע, היום אמרו לו: "עשה כף", ולמחר אמר לו: "עשה כף", ולמחר אמר לו: "לך עבוד עבודה זרה", והלך ועובד. איכא דאמרי, אמר רבי אמי: כל המכירא עצמו ליד הרעה - אינו מביטין אותו ומכירתו של הקדוש ברוך הוא. כתוב הבא: "וידע בעניו ה'", ובתיב תהם, "כי לא אל הפני רשע אתה לא יגרד רע", ואמר רבי אלעזר: מאי דכתיב "ידביקם דמים מלאו" - אלו המנאפים ביד. תנא דבי רבי שמעון: "לא תנאף" - לא תהא כד ניאוף, בין ביד בין ברגל. תני רבנן: הגרים והמשחקין בתנוקות - מעבדין את המשיטה. בשלמא גרים - כדדבי הלבו, דאמר רבי הלבו: קשין גרים לישראל כספתי. איכא משחקין בתנוקות מאי היא? אילמא משכב וכו' - בני סקילה יניחו! אלא דרך אברים - בני מבול יניחו! אלא דמסיבי קטנות, לא אלא גנות אלוהי יניחו. דאמר רבי יוסי: אי כן דוד בא עד ששכלו כל הנישמות שגבון, נשארו: "כי רוח מלפני עינאף ונישמות אני עשיתי". "באנשים תקצינ". איכא פשיטא: דינא תנן, או לטווא תנן? דינא תנן - כי הא דרב הונא קאי, או לטווא תנן? תא שמע, דתניא, רבי טרפון אמר: יד לאמה - תקצינ ידו על טבורו. אמרו לו: ישב לו קיץ ככריסו! לא ימלנו? אמר להן: לא. והלא כריסו נבקעת! אמר להן: מוכב תקע כריסו, ואל יד לבאר שחת. אי אמרת בשלמא דינא תנן - היינו דאמרי "והלא כריסו נבקעת", אלא אי אמרת לטווא תנן - מאי "כריסו נבקעת"? אלא מאי - דינא תנן! לא כן דינא תנן על טבורו? אלא, הכי קאמר רבי טרפון: כל המכירא ידו למטה מטבורו - תקצינ, אמרו לו לרבי טרפון: ישב לו קיץ ככריסו, לא ימלנו? אמר להן: לא. והלא כריסו נבקעת! אמר להן: מוכב תקע כריסו, ואל יד לבאר שחת.

משנה תהרשת והשוטה והפומא ושגמרה דעתה. אם תבדוק לנפשה! איהו תבדוק לנפשה! אלא שהכריתיה רואת ומראות לה! - התם בבידורת ואינה שומעת, תבא - פשיטתא מדברת ואינה שומעת. דתתני: תרש שדבריה חכמים בכל מקום - אינו שומע ואינו מדרב. "הפומא". איהו תבדוק לנפשה ויתרוו לכתבדור! אמר רבי יוסי ברבי יוחנן: סומא אינה משמעת. "שגמרה" דעתה. תניש שמו: "שגמרה" דעתה מחמת חולי. תני רבנן: כהן שומע - ממבדילין אותו ומאכילין אותו ורביה לערב, ומשמרין אותו שלא יישן, ישן - כמא, לא ישן - סהור. רבי אלעזר ברבי צדוק אמר: עושין לו כים של עור. אמרו לו: כל שבן שמכירא לידו חימום! אמר להן: לדרביים שומע אין לו תקנתו אמרו לו: לדרבינו, ישן - כמא, לא ישן - סהור, לדרביין - שמא ויאה סהפ בהרדל ותבלע כביסו, תנא, משום רבי אלעזר אמרו: עושין לו כים של מחבת. אמר אביי: ושל נחשת. כדתניא, רבי יהודה אמר: רואין אותן בבעולין של אוזב כאילו הן של נחשת. אמר רב פפא: שמע מיהו - מוכנים אסורים. - והכתוב "ועשה להם מוכנים כד לכסות בשר ערוה" - והוא - כדתניא: מוכנים כהנים למה הן דומין? כמין פמליא של פרשים. למעלה - ער מתנים, למטה - עד ריכיה, ויש להם שגעים, ואין להם לא בית הנקב ולא בית הקוהו. אמר אביי:

תקב ובית הערה - רדכן היה לעשות נקבים במכנסים כגון בית הערה להשתין מים לחך דודי שם. וכן כגון בית הרעי, וכשגומר קושר תקב כריעה רוכב ורכי

גדה. פרק שני - כל הדר דף יד עמוד א - מתוך מהדורת 'אבן ישראל' (שטיינזלץ) קצט תוספות

1 רוכבי גמלים - אברכים מתחממים בכשר הגמל, ומוציאים אותו. כולם רשעים -
2 כראמר. כולם צדיקים - שדרים בסכנה, ולבם לאביהם שבשמים. דסכף - לשון
3 אכף של חמור. אם יש לו אכף - האבר אינו מתחמם. שהעץ קשה הוא. ואם
4 אין לו אכף - מתחמם בכשר החמור. אבל דרך גמלים לרכוב בלא אכף, אלא
5 במרדעת. ומתחמם. דמפרשין - חייך. ר' זבדא

6 ריבך מנא, ואברך מתחמם. לראו מפרשין - 1
7 ריבך כאשה. מפרשין - לשון מנונים. 2
8 כדאמרנן במגלות (מא.ו.) חורטינו גבויסי. 3
9 אפרקי - פניו למעלה. ונגות הוא. 4
10 שעפמיס שיתקשה אבר תוך שנתו, ויתגלה. 5
11 ועד: שדיו מנותח לו על אברו. ומתחמם. 6
12 מצלי = מושא מעק על צדו. כי מצלי נמי 7
13 אכור - אלא אם כן יושב או שוכב כולו 8
14 על צדו. משנה אחר לו ואחר ה' - 9
15 לקנח לארתי תשמש. אחר לא חבית - 10
16 כלומר: לבדוק לפני תשמיש, ולהכין עצמה 11
17 לבעלה. ואחר הדין לכל השמים, שהיו 12
18 בפרק קמא דהיא (מא.ו.) ובעשה שרתי 13
19 עברת לשמש את ביתה. היא ונתק 14
20 'צונתי' - כדפרשם בפרק קמא: צונתי 15
21 עד שברוקה לפני תשמיש זה, אין ברוק - 16
22 בו לפני תשמיש אחר. נמצא בו על שול - 17
23 ואפילו לאחר זמן, ששהה לארץ בעלה זמן 18
24 ארוך קודם קנח - בידוע שדיה דם בשעת 19
25 תשמיש. מציאם - שנידום שזמנא בעניה. 20
26 כדן בוטל גדה, כדכתיב (ויקרא טו.) 'ותדי 21
27 דנהה עליו'. ארוחיס - מיד לארץ בעלה. 22
28 לאחר זמן - לאחר ארוחיס - מציאם 23
29 מנפס שנידום שבעה ימים. מידו טומאת 24
30 ספק הוא. לחלות אבל כל לשרוף. את פניה 25
31 פניה שלפניה. ואחר כך - כלומר: 26
32 שהיתה יורח מנשעוהו זהו - 'אחר אחר' 27
33 הוא זה. מנפמאת מעת לית - שהרחו 28
34 ואדם מנגוע טומאת ערב, ומדברנן כדן מנת 29
35 לית. דאמר בפרק קמא: ומה אישורא ארתי. 30
36 - משכבה ומושבה. וכין דעושה משכב 31
37 ומושב טומא ארס. כל שכן דדיא עצמה 32
38 מנפמאת ארס. ואינע מנפמאת את בועלה - 33
39 טומאת שבעה ימים. רבי עקיבא אומר: אי 34
40 מנפמאת את בועלה - רבי עקיבא למענה. 35
41 דאמר: כל מנת בעת מנפמאת את בועלה 36
42 מנפס טומאת שבעה ימים (גדה מא.ו.). 37
43 גמרא מאבולת - כינה. ואמאי טמאן 38
44 דאי לשרוף תרומה ולזהותיב ברבין דאי? 39
45 לחי ספק. תלית תרומה ולהביא ארס 40
46 תלו ולא אסתא דרלמא דם מאבולת הוא. 41
47 שדיח באווי סוקס באשה. וכשבעל - דנכך 42
48 בו. ברז - דרתי. אין ספק מאבולת. ודם 43
49 דאי מנפמאת ארס. דרוק הוא - שאנן 44
50 מאבולת יכולה ליכנס שם. רופעה - 45
51 מנפמאת על הער רוקח מן הדר עת. ללישנא 46
52 בדוכה על ידי דקס לוי רבנן דאין שם 47
53 מאבולת. דאי דם מנפמא הוא. שהי הער 48
54 הדי ברז הוה קודם הקידוש. ומאבולת (מעלמא הוא) יתם בעד שדיח רופעה. 49
55 וללישנא דרוק - כדאמר לסיפק שמיס הוא דם מאבולת. ומתוך שדיח הוא, 50
56 מנפמא השמש חשיש. ולימרא מנפמא עליה דם - על חייך. מנפמא גדה 51
57 - טומאה דרתי. דכין דרוק ברז הוה שלא היה בו דם קודם בריקה. דאי מנפמא 52
58 אתאי על הער, ומינס ורסח חייבה. ולא אמרנן: דלמא מעלמא אתאי על ירכה, 53
59 וספק טומאה דאי. ולמורא מנפמא עליו דם - על הער. ואיבא לסיפק. דלמא מנפמא 54
55 חבי הוה היה. לחבי לא נקט הבא 'סחתו בירכה', דאם כן הוה לרו תרו ספיקי 55
61 קלוקא: דלמא לאו מן הער הוה על ירכה. ואפילו אם תמינע למור מן הער 56
62 אתא, דלמא כיון דאני ברז - מקמי חבי הוה. משום דה' - טומאה דרתי, 57
63 דכין דרוקת רמיס שם. לא מספקין בריקה מנפמא בה - כלומר: טומאה 58
64 ספק. ותולין. 59

1 רוכבי גמלים אסורין לאכול בתרומה. ואף על גב דאמר שמואל בפרק 'ויצא דופן' 1
2 (גדה מא.ו.) כל שכבת זרע שאין כל גופו מרוגש - אינו טמא! הבא דלמא 2
3 הרגיש כל גופו. ולאו ארעתי. רוכבי גמלים כולם רשעים החמורים מן רשעים מן 3
4 צדיקים - ואם תאמר. דאמרנן בפרק 'עשרה יוחסין' (קדושין פא.ב.) גמלים - רובן 4
5 כשרים. ומירס - רובן לטעין? ורבי לוי ז"ל אומר: 5
6 הבא מיידי בירוכבי אכלי משום הרהור, והתם 6
7 לא מיידי ורובביס אכלי מנתנין סחורה על 7
8 הגמלים והתם והולכיס רבינן דרוק במקום 8
9 סכנה. חמורין וסדה ליסיסי. משום דבשעה 9
10 שקמינן עשירין רמאות במשא ובמתן. 10
11 אפרקי - פירש הקורטנס: פניו למעלה. 11
12 וכן משמע בירומכתא דהספידה 12
13 (בבא בתרא ע"א) גבי מתי מרבי דגוי 13
14 אפרקי, חלוקי טיינא תותי ברייהו ורומא 14
15 בדיה. ולשון 'אפרקי': אפרייהו ורומא 15
16 (קדקדא). ולא בפרוש הערוך דפירש: פניו 16
17 מירס ולשון 'אפרקי': אפיו עדי. ועוד שיש 17
18 גישה ל'אפרקי' למה עליו וענין עש הספידה 18
19 פסחים ק"א. דיבור המתחיל 'פרקיך'. לייא 19
20 אגאן דגני אפרקי - פירש קובנוסי: שדיו 20
21 מנותח על מילתו. ומתחמם. ורשב"ם פירש: 21
22 שגביו נטפיל על אמתו. ומתחמם. ומתחמם 22
23 שרש הער: שעפמיס ומתקשה המתלחה, לא 23
24 נפמאת. דבבית סגור או אפל נמי איבא 24
25 למינרו ועד שמעת: משכב אפרקי 25
26 מתחמם השרדו. ומחפת זה יתקשה האבר, 26
27 שבע ליה ערי. גלוי. 27
28 קריאת ירכה על מצלי ארוחיס - 28
29 כשהוא קט אפרקי. אבל על צדו 29
30 למיר - שרי, כדאמר בפרק 'מי שמחר' 30
31 (ברכות ד"א.) שנים שוקי עינים בנפשה - זה 31
32 הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן. וקורין 32
33 קריאת שמע. וליחוש דלמא דם מאבולת 33
34 הוא - אבל על בדיקות ומנפמאת לא אם 34
35 מציא דם על פניך. דלמא דמנפמאת הוא. אבל 35
36 הבא פריך אמאי חייבין בקרבן, דלמא מייתי 36
37 חילקין בעוהה. ועד גתא. וכן פירש רבינו 37
38 זנואל. דפרך איצמנא על שלוי. כי לא 38
39 נמצא על שלוי אמאי מנפמאן. כיון דאיבא 39
40 הוכחה דלא אתי מנפמא. דרוק הוא אצל 40
41 מאבולת - אף לפרש: שאינה יכולה ליכנס 41
42 מאבולת ברוחם ולפעמים נכנסת. דאם כן הוה 42
43 ליה למימר בסמוך ללישנא דדרוק הוא: 43
44 דאמר איתרומי איתרמי, ולמה צריך להוכיח 44
45 שמש רופעה. לכך שר לומר: ברזק הוא - 45
46 שאינה באה כלל מן הרוח מנפי הוהמא 46
47 שיוכל השמש להכניסו. דרוק הוא אצל 47
48 מאבולת. דינו דאינה נכנסת בשום פנים 48
49 מאבולת. אלא שעפמיס משקברת ברזם על 49
50 כך עד שהשמש מכניסה ומרפעה. 50
51 ומחתו בירכה - פירש: במקום שאין דם 51
52 המדק יכול לפילם של. ולמורא 52
53 מנפמא עליה דם - חבי גרס רשי - פירוש: 53
54 על ירכה. וקאמר דטמא ויה. דאיבא למינר זמן הער נתלכלך ירכה בעד מעלמא. 54
55 ואם תאמר: תיבדוק רשעו של לומר: שאינה הער. אי נמי. שטא דם הער עצמו בא 55
56 מדם ירכה. וכן שנמצא על הער רק מנפמא שנוגע בירכה בעד שיש גריס ועוד. 56
57 דליבא חישא דמאבולת. ואו שטא כיון שנמצא על ירכה במקום שנוגע בעה. מוכח 57
58 מילתא שמתחת הער הוא. ומטאה. גלויין. וקאמר בעד הברזק לא אבל בשנייא ברזק 58
59 לה - חיי ספק ספקא. כדפרש רשי. דרוק אתרו בירכה, אבל תינתורא קופסא - 59
60 פשיטא דטמאה. ורבינו זנואל גרס: 'וצמאה עלי' - פירוש: על הער, ותחתו בירכה 60
61 דינו גבלי. שלא ותינתורא קופסא. דתינתורא קופסא פשיטא דטמאה. ופריך - 61
62 הוא 'וחוששין אמרת לך דאימר דמנפמא אצל דם, רבי אומר: 62
63 רבי חייא דמנפמא בסמוך מודה דהא. דהא רבי חייא ברבי יוסי מברא ליה. ושמואל 63
64 גופיה פסיק ב'דאישה' (גדה נג"ב) כרבי יוסי, והבא קאמר דטמאה גדה. 64

1 בעד שנינו ברוך לה - נראה לפרש: וידעה שהדק נשדק לפני יום א' וימים. וענה בשעת
 2 בדיקה נשלחו ממקום המוצג, ולא בדיקה העד. אבל אין נראה לפרש: שלא היה
 3 ברוך מעולם, דברא אל היה רבי מרוחק טונאה דאי. מאי לאו בוקותו - מירש רשי:
 4 מרפליג על רבי. ואין נראה, דמצינו בדיקה תלמידי שחולק על רבם בילדותו!
 5 ורשב"ג פירש: דרבי יהודה תחילה למד הרבה.

6 ולעת וקנתו עלה לרפא למד רבי. כדארמין 1
 7 (סוכה כא.) ועוד ושתבחה - עלו רבי היא 2
 8 ובגו. ויסדה. ויהי רבי לומר: מרמקא רבי 3
 9 היא 'אף אתה עשיתו כתי', ולא קאמר 'אף 4
 10 אתה רבי', שמע מינה בוקותו היה, ויהי 5
 11 תלמיד חבר, כדארמא בלילוי 'מי שמתי' (בבא 6
 12 בתרא קט"ב.) כו נאמי - תלמיד חבר על רבי 7
 13 שק. עקיבא. הארץ ליה 'שב אתה', ולא קאמר 8
 14 'שב מר'. דארמין מניח דרבי הרב - משמע 9
 15 דרבי יוחנן היה רבי. ויהי דארמא ברב 10
 16 'זה בורר' (סנהדרין ד"א.) כמה מתחבס זה 11
 17 את זה, ואילו רבי יוחנן קיים. הוה פופו עושב 12
 18 לפני רבי. ואמר 'כבר הויה קרן'. ורשי פירש 13
 19 החם: שדיה כפון. מנחת כבוד נישאוהו של 14
 20 רבי. את נראה. דאם כן הדין מוכיח מתובקב 15
 21 זה את זה, וכי שבייל נישאת לא היה לו 16
 22 לפסוק כרבו? ואומר רבי חם: ודברתייהו של 17
 23 רבי יהודה רבי יוחנן גדול יותר. ומוקנתו ומנחת 18
 24 התלמידיהם נתחבס רבי יותר. כדארמא נמי 19
 25 הכא: הואיל שבידו רבני קמיה - מרדוך 20
 26 שמעתיה. ורבי יוסי משה - נראה דלגמר 21
 27 משה, מרמקא - לעצמו שדיה. ממו גבי 22
 28 'אשה שעשתה צרכיה' דהתם נראה דלגמר. 23
 29 משה. איהו נראה לפרש 'רעעע טירה' 24
 30 ודמטרתה גבי אשה שעשתה צרכיה לגמרי, 25
 31 הכא בעד שאינו ברק - שיהו לכל הפוח 26
 32 מניה וישנה נמו רבם. דאם כן, נאמי 27
 33 מסוך. האמר רבי יוסי כרבי חננא לא טימא 28
 34 רבי אריא כו, מאי קאמר? והאל ש'תלמידי 29
 35 בעד עשיתו ברוך לה יוסי: כפיא שעשתה 30
 36 צרכיה מיהו רבינו חננאל פירש: דרבי יוסי 31
 37 לא לגמרי משה באשה שעשתה צרכיה, 32
 38 ובמקרא דרבי מאיר משה נדה איתיה. 33
 39 ולפירשתי א' את דתן פריק 'האשה' נדה 34
 40 ט"ב. ורבי יוסי אשה שעשיר צריכין בספל ומנא 35
 41 דם, ורבי אשה משה, ופריך בגמרא: למנה לו 36
 42 קד רבבא? ומשני: אי מרשיה. אי בעת אמתי 37
 43 ריעבד - קא שמענו על סיפא. דאף לכתלה. 38
 44 לפירוש שדך חננאל לא קא אף לכתלה. 39
 45 ארישא. אלא אסיפא דקא. 40

1 בעציה כגרים ועוד - כשעיר שאר כתמים שאין מוטאין אלא כגרים ועוד,
 2 כדארמין ב'הרהורא כתי' (גדה נ"ח.) דעי כגרים יכולה לתלות ולומר 'דם מאכולת
 3 הוא'. אבל = ון באמת. אמר לו - רבי חיאי. אף אתה עשיתו כתי - נהנה אתה בו
 4 דין כתי דשעירו כגרים ועוד, ובפחות מאין - לא כלום. הלכך, שומאנו נמי ספק.
 5 רבי דאי ראה הואי מגופה כדארמין?
 6 אמר לו רבי חיאי? או אתה מודה שצריכה כגרים ועוד?
 7 אמר ליה: אכל אמר לו: אם כן, (אתה) אף אתה
 8 עשיתו כתי. ורבי כמר: בעיני כגרים ועוד - לא לפיקו מים
 9 מאכולת, וכיון דנפק לה מים מאכולת - ודאי מגופה
 10 אתה. מאי לאו בוקותו קאי? הא בילדותו - מימא משום
 11 נדה! שמע מינה. משתבה ליה רבי לרבי ישמעאל ברבי
 12 יוסי ברבי יוחנן בר ביסא דאדל הוא. אמר לו:
 13 לשיבא לך קמיה, הביאהו לדי. כי אמר ליה: בעי
 14 מינא מילתא. בעא מיניה: בדיקה בעד שאינו ברוך לה,
 15 והייתהו בקופסא, ולמחר מצאה עליו דם, מהו? אמר
 16 לו: בדברי אבא אימא קד, או בדברי רבי אימא קד?
 17 אמר ליה: בדברי רבי אימא לי. אמר רבי ישמעאל: והו
 18 שאומרין עליו דאדם גדול הוא? היך מניחין דברי הרב
 19 ושומרין דברי התלמוד? ורבי קמא בר ביסא כמר: רבי
 20 ריש מתובקא הוא, ושכיחו רבנן משה, ומחדידי
 21 שמעתיה. מאי רבי ומאי רבי יוסי? אמר בר אדא בר
 22 מתא, תנא: רבי - כמטא, ורבי יוסי - כמטה. ואמר רבי
 23 יוסי: בשמינא רבי - כרבי משה, וכשמינא רבי יוסי -
 24 לעצמו משה. דתנאי, האשה שהיתה עושה צרכיה
 25 וראתה דם, רבי מאיר אומר: אם עומדת - כמטא, אם
 26 יושבת - כמטה. רבי יוסי אומר: בין קד ובין קד כהורה.
 27 אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי: והא אמר רבי
 28 יוסי ברבי חנניא: בשמינא רבי מאיר - לא מימא אלא
 29 משום כתי, ואילו רבי משום נדה קאמר! אמר ליה, אן
 30 רבי קאמרין? כי איתמר ההיא - משום נדה איתמר.
 31 שמינא על שלח איתוים ממאין? וכו'. תנו רבנן: איהו
 32 נשעור וקת? - משל לימשע ועד שיעומרין בצד המשקף,
 33 כביצית שמש נכנס עד, תוי: וקת שמינא - לציניה, אבל
 34 לא לבדיקה. 'מציא על שלח לאחר זמן' וכו'. תנא:
 35 והייבין אשם תלוי. ותנא דידן מאי מעמא? - בעיני
 36 חתיכה משתי חתיכות. 'איהו אחר זמן' וכו'. ורמיה,
 37 איהו 'אחר זמן'? פירש רבי אליעזר ברבי צדוק: כדי
 38 שתושש ידה תחת הכר או תחת הקסת ותפול עד
 39 ותבדוק בו! אמר רב הקדא: מאי 'אחר' - אחר אחר.
 40 והא קתני עלה 'מציא על שלח לאחר זמן' - ממאין
 41 מספק איתוין מן הקרבן. איהו 'אחר זמן' - כדי שיהיה
 42 מן המטה ויתרין מניה! הכי קאמר: איהו 'אחר זמן'!
 43 כדי שתושש ידה לתחת הכר או לתחת הקסת ותפול
 44 עד ותבדוק בו, וכדי שיהיה מן המטה ויתרין את פניה
 45 מן הקסת רבי עקיבא ורבי חיימי. והא 'אחר קד' קתני!
 46 רבי אשי אמר: אידי ואידי חד שיעורא הוא, עד כירה -
 47 כדי שיהיה מן המטה ויתרין את פניה, אין עד כירה -
 48 כדי שתושש ידה לתחת הכר או לתחת הקסת ותפול
 49 עד ותבדוק בו. מתיבי: איהו 'אחר זמן'? דבר זה שאל
 50 רבי אליעזר ברבי צדוק לפני הקמים באישי, ואמר להם:
 51 אמא

52 'אחר כך' שנתלקו רבי עקיבא וחביונים. עד כירה - שאינה צריכה להושיט ידה תחת הכר, היא שיעורא כבדי שתרד ותידי באותו עד. אין עד כירה - דבעיא להושיט ידה תחת
 53 הכר. כבר שומעין. ולרב חסדא אפילו עד כירה נפש 'כדי שתרד' מביד שמושש, הלכך 'אחר' הוא.
 54

1 אפילו ילדה בדיואן והלמה. פירש הקונטרס: אפילו נערה בשושה לטבל.
 2 ומשני: היא ראתה מי אמר רבי יוחנן דף נג, כיון שלא ראתה בודאי שרי
 3 רבי יוחנן. ואינו מיושב. ורבינו תנאל מפרש, וכן רבינו הם: אפילו ילדה בדיואן
 4 למיטבל - פירוש: שהלוייה, ומנחתה לטבל וכן שלשים. כדאמר בפרק "מנפנף"
 5 (שבת קכטא), דבר רב חסיד טבלה חן

6 שלשים לילדה והלמה. והאמטה רבא
 7 לערסא. ואיחסיתא. והאמטה רבא שפיר
 8 דאמר רבי ליה: דאי ראתה מי אמר רבי יוחנן
 9 אם כן יולדת אפילו לא היתה דואנת לטבל
 10 לא יתיר רבי יוחנן דספק טבלה אינו מוציא
 11 מדי דאי ראתה. רבא שפיר פרה
 12 בהדיא ופרק שני דביבמות (כ"א), לא שפיר
 13 אבוי בדיוו בריה מניה. מיהו שפיר יאלו
 14 דברים" (פסחים ע"ג). משמע שפיר לשון
 15 בויש. וגי' "בבמות ביוה מניה", ובפרק "בית
 16 שבטא" (בבמות ק"בא). "מבחו ביוו מניה".
 17 מיהו גם זה לפרש לשון פרה. ובערך מירש
 18 כיון בויש. הלכא לשון פרה שמתה עתה מנורה מלאה
 19 פירות כו' - דבר קמא דחולק (י"א) גבי
 20 "שחט ומנאט סבין פנימה" קאמר נמי אין
 21 משמע מציא מיהו דאי, ולא מייחזי מוך דרבר
 22 ושפחה, מיהו מיהו דבאט ויזי ספק טוב פריש
 23 ואפילו לקמלא מוציא מיהו דאי. והכי נמי
 24 לא שייך לאתויי הדיא דהתם דטבל ועלה
 25 דאתי ספק ומוציא מיהו דאי. והתם היכי
 26 משום דהוי לחומרא.

27 **בהמתו** אכילת - ודקא בהמתו. כדפרש
 28 הקונטרס. ולא בטל מה שהיא אכילת
 29 - מקרי ערא, אבל אדם אסור מירוב
 30 לאכול אכילת קבע. וכן משמע בפירוש
 31 מייחזי לה פקא ברקא מן בעיה - (ג"א): הכניס
 32 לבית בשלם לעשות מוח קניע - אוכל מוח
 33 ערא, ופסור. וכן משמע נמי מתקט
 34 "בהמתו". דאי ופרקי בבבמות פיר' רבי
 35 "שמעאל" (סו"א) אמאי דקאמר "מירוח ח"ב"
 36 אינו פסור, משום בעלי כסיס', פירוש
 37 שעירים שבוחרין בהואות לגיסי קודם מירוח
 38 וחוץו וקונין אחר מירוח. דקאמר דעבר כרבי
 39 אשעיא - פירוש: שנין להעריט לערבי.
 40 שיכנסו בתקנהא במיזן שלה. ומה היעילו
 41 חכמים בתקנתם? משמע לרמזי פסוזה ח"ב
 42 פירוש: עבדי ליה כרבי אשעיא. ומבידי
 43 דמאכל בהמה מה היעולו חכמים בתקנתם.
 44 מיהו אי מירוח אינו פסור רק ערא, כמו
 45 שהיה קודם מירוח, ואי שפיר. אין צריך עיון בשילהי פרק קמא דבכורות (א"ב).
 46 והשתא קשה. כיון דהוי אידא טבל לענת אכילת קבע, אפילו הניכסו במיזן
 47 כדפרשיתא. היכי הוה ספק ומוציא מיהו דאי דחשבינן ליה בחוקת מתוקמפי' וליכא
 48 למימר: דספק מוציא מיהו דאי שרובה, דאי בפרק קמא דפסחים (ט"ז) פרקי מניה
 49 אתא דקאמר תתם - ליל מקום שחולדו וברדלס מצויין שם - אין פרקי בריקה, הא

50 דאי חגיג - צריך בריקה, דספק אבל אין מוציא מיהו דאי. ופרקי מוך דרבר, ומשני: ספק וספק הוא. כדרבי אשעיא. והשתא מכל מקום חזינא הכא דמוציא מיהו דאי
 51 דרבנן, ובריקת חזינא מיזן דרבנן, ומדאורייתא כיוול בשלם עולאט מן ואומר רבינו יצחק: דמתניין דהתם איירי טבל, ויהו דאי אורייתא. ויהו דאי אורייתא. ויהו דאי אורייתא. ויהו דאי אורייתא.
 52 דקאמר וכו' וכו' בחוקת מתוקמפי'. היכי כיון דלא חזי אלא לבתיה - וכו' שותהא דבבמות אכילת - משמע טבל שיהא פני ביתה. אפילו בחמתו נמי לא אכילת. ויהימה
 53 לרבינו יצחק: מאי שנא אמר הגאון דשרה, ולא מצניו טבל שיהיה אסור בתנאה? ויש לומר: דררשינן ב"במה מולדקי" (שבת כ"א) גבי "אין מולדקי בטבל טעא. משום
 54 כן, דהיינו דרשקת. והרי גמר טהורה משטאה, דמיסתתה בחולדקי קודם הרמה, והוא היין לטאכילי לבתיה וכו' לא שיהא טעא כילו. ומבאה נמי משמע וכו' אין שיהא
 55 אנכילי לבתיהו מירוח. ועיין דהוה סתפא פסח' לו: "דביר התהול" "מחזין לו". משמע שפחה מטמאה בלידה. וכן מובא בפרק "רבי
 56 אלעזר דמילה" (שבת קל"ה). דקאמר: לקח שפחה ותעבדה אצלו - זהו "יליד בית" שנימלו לשמונה. והתם קאמר: כל שאן אמו טעאה ליה - אוני נימול לשמונה. ובתרת
 57 בתים ענינא נמי בהדיא: אין לא אכיל בני ישראל, גיורת ושפחה בין שאינה משחררת ובין תלמוד לומר: "אשה". ותיא דהוה דילין לאינה משחררת מ"אשה",
 58 אסמכתא בגמרא גביה. וזאב אחיירי עזי קל. ודברק קמא דביריות (ג) משמע מנורה שוה רלוח' "לדה אתיא. ובפרק "הערי" (בבמות ע"ב) לא יליק מ"אשה" איה גיורת
 59 ומשחררת. והיא משחררת אינו מוכיז. **ובא** כהן והציצ - אומר רבינו תם. ודבן שוטה היה, דאפילו אם נאמר דשל בגיורת היה, וכן זה קרוב היה, לא היה לו
 60 לטמאה. דאמר בתרת בתים אין כותים משטאן נלפסי'. ובעני דומיא דרבינו אומר. ועוד, ודאן לא היה לצורך מומה. והכתיב: גיורתו היה שטוח כו' - ואם אכיל
 61 והאי כיון שיהא נמי, אי גיורת הרבים - אפילו בספקא אחת טהור, ואי ברשות היחיד - מאי משני: שהיה טעא נפל לבור, והכתיב: דברשת היחיד כל טפוקת טעא שחתה ליה
 62 להרבות בתים אין לו. ומהו: חולדה וברדלס ח"ב סקור. ודאי אפילו מאי שני למימי משטאן ח"ב הספק. ואומר רבינו יצחק: וצריך לומר דרגלי
 63 הבין וזה ברשת הרבים, ואי רגליו זה ברשות היחיד - נחשוט ולמא גרורו כנגד רגליו, וטעמא קובע ועלה. ועל כדרך ליכא בחרוץ פוחת טעא. וכד איכא - מאי
 64 מועלת גיורת, והא פכחה טעא מבאי הטעאה. ועוד יש לומר: דרגלי הבין ברשות היחיד, וגרורו ואלכוהו ח"ב הספק הרגלי. **מסין** - בסמך גיט, שהיה מוחס'
 65 ודחשת

1 לא שנו - הא רתנן "בחוקת טהרה", דמשמע אפילו הגיע נת וטהה. אלא באין
 2 לה וסת לימים - לחידיהו בלא קפיצה, אלא לקפיצה ולימים. מחשב ימי
 3 וסכה - אם שחה בדרך שבעה ימיים אחר וסכה, ועכשיו עומדת בימים שיכולה
 4 להטהר, אפילו הגיע וטהה אמרינן: טבלה אוי צריך לשואלה. **דבואו** - בושה
 5 אלה לטבלו, עד שפירשה. ודאי ראתה מי

6 **אמר** רבי יוחנן - שלא ידע צריך
 7 לשואלה, ואפילו היא זקנה. **אימר** סבילה
 8 וכו' ודעמא דרבי יוחנן משום ספקא
 9 הוא, לא שנא ילדה לא שנא זקנה. הוי
 10 ספק - לחיות. ודאי - לאיסור. ואין ספק
 11 מוציא - את הדבר מדי דאי שלו. והא
 12 הכא **דדאי** סבל - דהא חזין שנגמרה
 13 מלאכתן ומתורין חן. **איבעית** אימא ספק
 14 וספק הוא - רכי היכי מספקא לן לא אי
 15 משערי אי לא. הכי נמי מספקא לן לא
 16 טביל ולא אחיבי במעשה, דאימא כרבי
 17 אשעיא עילה ומכנסה במוץ שלה. דאין
 18 אלא כן מחדשי במעשה אלא בראית פני ביתה.
 19 כשרואה את הפתח. וכיון דבשעת ראית פני
 20 הבית לא נגמרה מלאכתו דשה, וכו' לא
 21 משיבא, אף על פי שהיה דשה ממנורה
 22 לאחר שהכניסה. מדי דהוה אכילת מניסיה
 23 דרך גגו ורופפייה לבית. אפילו היא ממנורת.
 24 לקיימא לן דפסוזה מן המשער והואיל כו'
 25 ראתה את הפתח. כדו ישתא בהמתו אכילת
 26 - אפילו לאחר מירוח. ולהכי נקט "בהמתו",
 27 דאילו מאכיל אדם לא מצו למימר כו', דאי
 28 נמי לא מייחזי מדאורייתא - רבנן גזר על
 29 אכילת קבע. אפילו כרבי שלא נגמרה
 30 מלאכתו. אבל מאכל בהמה - קבע שלה.
 31 ערא חשיב לה, דתנן במסכת פאה (פרק א'
 32 משנה ו') מאכיל לבמהה לעשות וכו'. ער
 33 שימחה. ודילכך כל כמה דלא חל עליה שם
 34 טבל דאורייתא - מאכיל בהמתו. והבא
 35 כיון דאיכא למימר דעבד ליה כרבי אשעיא
 36 מוציא לאדם. דלגבי איסורא דרבנן
 37 מצינא חוקת חבר. אם וכי הוא כו' - כהן
 38 חזי, ומורה הוראת. ומתכוין להורות
 39 לה מי שותאה וטהרה. אי נמי: שיהא אורח
 40 בבית. ונוגעת בתרומתו. ורובת להוהר מננה
 41 כל ימי שותאה. וכו' וימיר: ליעד אימתי
 42 ידאז נמי הבאת קרובה. אם ארעו בשבתותיו
 43 אם לאו. אלא סביא ליה, דבשביל הור עליה
 44 אתת לבולה משמרה - לא עיל האי כהן

נפשה לזכי. ועוד: שהיה איד יכילה לאחר קרובה לן וכו' שותאה. ועוד לשון ראשון
 אינו נראה, ואם יבא הוא - כל היום כוא לא להאדילו ולעבור על אלו וטעמא מה?
 אלא כהן עם הארץ היה, או טקן, ושגורו אשתו להצניק לרואתו. ושהיה זה - טעמה

המת.
 כמן
 ודאי חגיג - צריך בריקה, דספק אבל אין מוציא מיהו דאי. ופרקי מוך דרבר, ומשני: ספק וספק הוא. כדרבי אשעיא. והשתא מכל מקום חזינא הכא דמוציא מיהו דאי
 דרבנן, ובריקת חזינא מיזן דרבנן, ומדאורייתא כיוול בשלם עולאט מן ואומר רבינו יצחק: דמתניין דהתם איירי טבל, ויהו דאי אורייתא. ויהו דאי אורייתא. ויהו דאי אורייתא.
 דקאמר וכו' וכו' בחוקת מתוקמפי'. היכי כיון דלא חזי אלא לבתיה - וכו' שותהא דבבמות אכילת - משמע טבל שיהא פני ביתה. אפילו בחמתו נמי לא אכילת. ויהימה
 לרבינו יצחק: מאי שנא אמר הגאון דשרה, ולא מצניו טבל שיהיה אסור בתנאה? ויש לומר: דררשינן ב"במה מולדקי" (שבת כ"א) גבי "אין מולדקי בטבל טעא. משום
 כן, דהיינו דרשקת. והרי גמר טהורה משטאה, דמיסתתה בחולדקי קודם הרמה, והוא היין לטאכילי לבתיה וכו' לא שיהא טעא כילו. ומבאה נמי משמע וכו' אין שיהא
 אנכילי לבתיהו מירוח. ועיין דהוה סתפא פסח' לו: "דביר התהול" "מחזין לו". משמע שפחה מטמאה בלידה. וכן מובא בפרק "רבי
 אלעזר דמילה" (שבת קל"ה). דקאמר: לקח שפחה ותעבדה אצלו - זהו "יליד בית" שנימלו לשמונה. והתם קאמר: כל שאן אמו טעאה ליה - אוני נימול לשמונה. ובתרת
 בתים ענינא נמי בהדיא: אין לא אכיל בני ישראל, גיורת ושפחה בין שאינה משחררת ובין תלמוד לומר: "אשה". ותיא דהוה דילין לאינה משחררת מ"אשה",
 אסמכתא בגמרא גביה. וזאב אחיירי עזי קל. ודברק קמא דביריות (ג) משמע מנורה שוה רלוח' "לדה אתיא. ובפרק "הערי" (בבמות ע"ב) לא יליק מ"אשה" איה גיורת
 ומשחררת. והיא משחררת אינו מוכיז. **ובא** כהן והציצ - אומר רבינו תם. ודבן שוטה היה, דאפילו אם נאמר דשל בגיורת היה, וכן זה קרוב היה, לא היה לו
 לטמאה. דאמר בתרת בתים אין כותים משטאן נלפסי'. ובעני דומיא דרבינו אומר. ועוד, ודאן לא היה לצורך מומה. והכתיב: גיורתו היה שטוח כו' - ואם אכיל
 והאי כיון שיהא נמי, אי גיורת הרבים - אפילו בספקא אחת טהור, ואי ברשות היחיד - מאי משני: שהיה טעא נפל לבור, והכתיב: דברשת היחיד כל טפוקת טעא שחתה ליה
 להרבות בתים אין לו. ומהו: חולדה וברדלס ח"ב סקור. ודאי אפילו מאי שני למימי משטאן ח"ב הספק. ואומר רבינו יצחק: וצריך לומר דרגלי
 הבין וזה ברשת הרבים, ואי רגליו זה ברשות היחיד - נחשוט ולמא גרורו כנגד רגליו, וטעמא קובע ועלה. ועל כדרך ליכא בחרוץ פוחת טעא. וכד איכא - מאי
 מועלת גיורת, והא פכחה טעא מבאי הטעאה. ועוד יש לומר: דרגלי הבין ברשות היחיד, וגרורו ואלכוהו ח"ב הספק הרגלי. **מסין** - בסמך גיט, שהיה מוחס'
 ודחשת

1 כמין נפל - הלכך ספק וספק הוא, ודלמא מעיקרא לאו נפל הוא. ודאי נדרוהו
2 הלכך ודאי ודאי הוא. וסתות דאורייתא או דרבנן - הא דקיימא לן דבעי בדיקה
3 בשעת סתה - דאורייתא היא, ואם לאו בדיקה - טמאה, ואפילו בדיקה אחר זמן
4 ומצאתה טהורה, דאורח בונאי בא, דהם חזאי ונפל לקרקע. ואו דרבנן הוא דאצרכיה,
5 ואם לאו בדיקה - טהורה. ולבסוף רחמי - טהורה.

6 בבדיקה ראשונה שברקה עצמה לא יצאו זמן.
7 ומצאתה טמאה. חוששת לסתה וחוששת
8 לרחמי - אם זמן וסתה קודם מעת לעת
9 של ראייתה - משטאנן טהרות וסתה
10 ואילו, קלמא בונאי בא, ואם מעת לעת של
11 ראייתה קדם לסתה, ולא שדחה משעת
12 וסתה עד ראייתה לעת - אולינן בדי
13 ראייה, ומטאה מעת לעת. וקא סלקא עדיין
14 דהוא הדין נמי אם בדיקה ומצאתה טהורה
15 דחוששת לסתה. ולא וקא סלקא רחמי - טהורה
16 דבעי למימר 'חוששת לראייתה'. מעטא
17 דראייה - ודיכין בבדיקה ראשונה מצאתה
18 טמאה, אם בדיקה נימי בשעת וסתה היה
19 משכחא. דבולי עלמא - אפילו רב מודה
20 וסתות דאורייתא, הוא דקאמר בדמציאה
21 טהורה - טהורה. שברקבה בשיעור סתה
22 וסתה, ודאי אי היה דם חוה משכחא.
23 ושמואל סבר אפילו זכר טמאה. דאורח
24 בזמנא בא, והואיל ולא בדיקה בשעת
25 ממש. וכאן שאל בדיקה עצמה פ"ה. והא
26 דקאמר לעיל וסתות דאורייתא, וטמאה
27 אפילו לרב - שכל בדיקה עצמה בשיעור
28 וסתה, ואיכר כן בדיקה ומצאתה טהורה -
29 טמאה. ואיכר דאמרי: נדר אמר חזאי ונר
30 אמר דרא. ולא מליגי. מציאה נדה - אם
31 הגיע וסתה ולא בדיקה, קסבר: וסתות
32 דאורייתא - תברק - לאור וסתה וסתה
33 טמאה - טמאה משעת וסתה, טהורה -
34 טהורה. אף אנו נמי גנימי - דלרבי מאיר
35 וסתות דאורייתא. מציאה - מזהות פוד
36 ליסתיין וכולשת. הירואה דם מחמת סבה -
37 שיש לה במיעוט. אפילו בתוך ימי נדה -
38 כלומר, שיהיה שואה למורה לאורא, ודיעתי
39 שיש עונתה או שעת וסתה. מהורה -
40 והלינן במנהג שבאורא מקום. אם יש לה וסת
41 חוששת לסתה - כלומר, שאינן לה וסת
42 קבוע מרינא. כל שאף לא פו שבערה וסתה
43 - תולה במכה. אבל אם יש לה וסת קבוע,
44 ורואה בני וסתה, אפילו מזהות סבה -
45 דישינן שנת וסתה. אפילו מזהות סבה -
46 מציא - וכל דם הבא בדרם שם, ואפילו אי
47 וסת נדה - אם היה אלו הטמאה, טמאה אדם
48 טמאה ערב, ואם נגעה בטהרות - טמאים.
49 וקאמר ליה רבינו ב, ולהלך על דבריו בא.
50 ודכי קאמר: אם יש לה וסת, כלומר אם אתה
51 אומר לטמאה מפני וסתה - חוששת לסתה,
52 כלומר, שיש לך לטמאה טמאה שבעה.
53 והואיל ואינך חושש לך, שהרי אתה אומר
54 טהורה משום נדה. שוב אין לה טמאה.
55 משונה שני עדים - דאורייתא על כל משנה.
56 אחד לפני ואחד אחריו, ולמחר תענין בתם.
57 או תשמש לאור נתי - ותברוק לאור תשמש עד שקורה בו. היה בשני עדים כל
58 הלילה - אחד לפני תשמש ואינך, ואחר לאור תשמש אחריו. ואף על גב
59 דמשמשת, ולא ידעה אי חזאי ובני - בין לבית שבאי בין לבית הלל לא איכפת
60 לך, ולא הוצרכו לבדוק אלא לחומר טהרות.

1 והחוששת לראייה - פירש רש"י: מעת לעת. אף על גב דקיימא לן כרבי ודאי,
2 דאשה שיש לה וסת היה שעתה - שלא בשעת וסת מודה דמשמשת למפרי.
3 ועוד יש לומר: דהבא מיירי לענין שדחא מקולקלת למניעה. אלמא וסתות דאורייתא -
4 שדחא סבר. והא דנקט 'ראייה' - לאשמעיה דחוששת לראייתה. ולא השגיח לן באילו
5 וסתות דאורייתא וסתות וסתה. והוא הדין דכי רב
6 ראתה - חוששת. ואם תאמר: היאך רוצה
7 להוכיח וסתות דאורייתא. תאמר: תאמר אי
8 וסתות דרבנן, כיון דראתה בשעש - אפילו אם
9 מנמן הויה מספק? ויש לומר: היה מילי לטהרות,
10 אבל מקולקלת למניעה לא היא.

11 אלמא וסתות דרבנן - ואם תאמר: דלעיל
12 (ט"א) אמר רב הונא: לא שני אלא
13 שלא הגיע שעת וסתה כו', אלמא וסתות
14 דאורייתא ויש לומר: דהא קאמר משמיה דרב,
15 ליה לא שניא ליה. ולאבא רב איבא לקמן
16 שני לשונות. אי נמי ליה אורי לא כלישנא קמא
17 דפליגי. ורב נחמן בר יצחק אמר ביסתות שפירו
18 דאורייתא - נראה להלכה וסתות דרבנן. דהא רב
19 נחמן בר יצחק דהוא בתראה אית ליה דלרב
20 וסתות דרבנן, ובפרק 'יש כבוד' (בבבב ט"ג)
21 פסקי כרב באיורי. ועוד: דקיימא לן כרבי הישוע
22 דביטוק לגבי רבי אלישור, ובמבואר לגבי רבי
23 מנאי. ואף על גב דהנן בפרק 'בנות בחיים' (נה)
24 (ט"א) כרישא דהיהה מנבוא, איהו שעת וסתה
25 אפילו לא בדיקה - טמאה. אבל מקום אחר העלה
26 חזי וסתות דרבנן, כדפרישתי. ועוד: דאיבא דמיק
27 כהן בפרק 'בנות בחיים' (שם) כרבי בימי. וכן
28 פסק בשאלות דרב אחאי רבנא תנאל. והלכך
29 אשה שיש לה וסת, ולא ורביה שעת וסתה,
30 ואיכר כן בדיקה ומצאתה טהורה - טהורה
31 לבעלה. ומיחו נראה לתחלה צריכה לבדוק
32 בשעת וסתה.

33 וזמר סבר וסתות דרבנן - נראה דדוקא
34 מברוגשת שבא דם או וסת זמכה, אפילו
35 דבזי אם וסת וסת הוא. אי וסתות דאורייתא -
36 וישינן שמא גם כן המיקור בא הדם. אבל אם
37 לכה למעט, אנו דם הוא וסתה. דאי לאו הכי,
38 וכי ליעלם אל חוה נדה. והלא קודם מנה חיה
39 על וסתה. במקור מקטנו טמא קמפילגז - ורבן
40 שבעתין וכן מילאלי לטעמיה בריש 'תעתיק' (נה)
41 (ס"א). אף על גב דטמאתא ביה התורמים היא,
42 ובפרק 'דם תרה' (נה ט"ב) אמר נרם דדם בעי
43 ברביעה. והבא קאמר טמא אף על גב דליבאי
44 רביעיה. כדאמרנן בפרק 'איבא דופין' (נה)
45 ט"א. מקור שחלוש בשתי טיפי מריגוליה -
46 טמאה. שנתא שבא להלכה לטעם משני היא.
47 שדחא. שמוקד - טמא. ודאי - טהורה. בית
48 שטאי אומרים צריכה שני עדים על כל חוששת
49 - פירש רש"י: שני עדים חרשים, אחד - לפני
50 תשמש, ואחד - לאור תשמש. ומציע על -
51 תשמש. ובית הלל אמורים: היה בשני עדים כל
52 הלילה, אחד - לפני תשמש ראשון, ואחד -
53 לאור תשמש אחרון. ועוד: דמשמשת את תשמש
54 תאמר נר, אם רוצה להלך בבית הלל. ואפילו
55 תשמש לאור נהר, צריכה לבית שטאי בדיקה
56 בכל תשמש. אבל לפירוש רש"י ולפירוש רבנא יצחק אתי שפיר 'תשמש לאור נהר' -
57 פירוש שברקת מיה, משמחא אם היה שם טיפת חרדל, היהה רואה אפילו על עין יסו.
58 ולפירוש רבנא יצחק קיימא שפיר בית שטאי אדם שיש לה נדה, אבל לעולם קיימא אדם
59 שבתוך הפה: דלישנא 'בתוך הפה', והכי משמעי גיליון. וקשה דלפני תשמש לא בעי
60 חרשים אלא בעינן? וקשה מהו נה שפירש שבת הלל. ולא מצינו בכל תשמש,
61 נראה

62 דלעיל אמר דאין צנועות - עד שברקתה בו לפני תשמשו זה, בברוק בו לפני תשמשו אחר, משמע דבכל בעינן בדיקתו קודם היה שיש בדיקתו בתשמש אחר, שכליליה שניה. ועוד
63 קשה: מהו ידעת מתי שישם חורונה, שברוק אחריו? ואם היהה בדיקה בשתי, כשהיא עומדת, או אינה בדיקה בתוך תשמשו ליעד, אם בויעל ברות הלילה בעילה שבעה עד קשה.
64 דקאמר בית שטאי שישנא חרפה שבעה עד בביאה שניה, היה לו לומר 'בביאה אחרונה', כיון דלכית הלל אינה בדיקה עד לאור תשמשו אחרון ועוד: דבית הלל נקט 'ימיון', ובית שטאי
65 נקט לישנא אחרניא 'שנא חרפה', היה לו לבית שטאי נמי למקטע 'ימיון', כיון דקאי על דם שברוחו ולא על הדם ששל הער, דהא בית הלל לא מצרכי בדיקה אחר תשמשו ראשון
ועוד:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

מקרקש זי - פעמונים הדלילים בבילה שסביב מנתו מקשקשן בעת השמש. לטור
בני ביתו משם. **באלי** ירדכי - מגרש הזבובים, שלא לשמש מנתו בפני כל חי. פרוח
ויתשים. **דמו בראשו** - נענע על עצמו, חובת דמו נדרשת ממנו לאור מיתתו.
וראי לרבי. **ידמו בראשו** דהורגלים (הורגים) - חובת דמו היא מוטל בראשו.
ומתוויי - כפניו, כלומר, הוא גורם
לנעמו. **שקבי עליהם הילה** - אבולוה
קאי, אשם ובעל ומשקין. **בסילתא** - סל.
עיקר - שערות בראש השולם לנעוה.
טומאה - כבודת הלצים, שקורין גרמטריה,
ואדחויא את העיניים. **בנוכסטר** - כספרים.
חסד - ערוך מצדק, כשקוברין איבא למנוח
הדרוי ומגלו. ויתקין - השלים. **בעלי ראתן**
- הלשים יזרו מרא, שיש להם שרץ
במחוס, כראמו כחכובות. **תלמיד חכם** -
ידעו לצמצעוה פשוטיה. **אף על פי שאביר**
המשמש מנתו בו - כדאיאטא בכרייתא
לדעיל בריבוי שמתקין, ומסבא: **אילו השמש**
לאור הרב - אלמא מנתה הוא דהוי, אבל
איטורא לכא, מודקנין "או השמש" והשאת
ליבא למינה. **תבדוק**, דאם כן מאי "אף על פי"
שאביר בו. **אימא מבורק מנתו לאור הרב**
בו - משום חלום מבורק שפיר, אפילו הובי
או בראש שני עדים ככל השמש, או תבדוק
לאור הרב. **סילא פרהבא** - קוטורין. מתוך
שחוא לבן, רציאת בו טיפה כחודל. לשבט
אחריתא: צמר נקי ורך. ומכורין **חכמים אורן**
לשבת - בחמיהו, נדוי יזה מותר בעלמא
הלא תמהו לה, ולכן שכן מוכרין לשבת, ונתא
הוא שבדוקי **אונס שנת** - מתוך חרור באונס
בשנה אינו מתאוה לה כל כך, ומשמש
לקיום מצות עונה בעלמא או לרצוהו, ולבו
קין בה. והוא מנבי שמש מרות אדמו, גרמס
(כ.ב.) **פקולין** - קוטורין. **דכי הוא תרם** -
בארץ ישראל. **עקריב** - כבודות - זמן ענת
פרושים ותלמידי חכמים מטרב שבת לערב
שבת. **שחקי דכיתנא** - בגדים בלויין של
שפתן, ולא **פשתנן** - שאינו לבן, אף על פי
נפר יבנה אלא בעד לבן. **שחקים** - לבנים
יותר מן החדשים. **שחיק עליו וכו'** - רקוב
הוא ליתות מטקה יותר מנאכל, לא **נמטא**
בו - דאינו תבור, אלא כל קורט פניו עצמו
שחוב, ואינו טמא אלא מקום ממנו טומאה.
נשהר מקצתו - כדן שחיק עליו למשקה,
ונמטא טומאת משקן - סלקא על השקא
במקו כשאר מים, ולא משום תבילה, דאין
אוכל ומשקה מותרין במקוה, דלא חביב
טבילה אלא בארם וכו'. אבל כי ולא שום
משקה - אין להם טהרה אלא מים, ומשום
ורועה - דכי משק ליה, וזהו חרס, מותר
שבכלי עם מי במקוה, ובטילו לזו גבייהו.
כדנתן (תרומות) פרק ט משנה ג' **שתילי**
תרומה שנתמא ושחיקן - טהור ולמטא,
אלמא מטהרא לזו ורועה, ומיס בנימי זו
היא אריתקן, נשהר מקצתו - שלא נגע
המים אלא בני הכלי. **נשהר כולו** -
ומתקנין "נטור כולו" מכלל דנטמא כולו,
והכי משבחת לה דנענע טומאה ככולו.
שחיקו - לשלג על איד תגור - והשתין
תבוכו ונמטא מאור כלי חרס. **הדתורה**
העידה - "כל אשר תבוכו טמא" (ויקרא
יא).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47

ומשתין מים ערום לפני מפתו, והמשמש מנתו בפניו
כל חי. אמר ליה רב יהודה לשמואל: ואפילו לפני
עקבירים? אמר ליה: שיננא, לא, אלא כגון של בית
פלוגי - שמשמשין מפותיהן בפני עקבירם ופשוותיהם.
ואינהו מאי דרושא? "שבני לבם פה עם החמור" - עם
הדומה לחמור. רבה פר רב הונא מקרקש זי דכילתא,
אבוי **באלי** ירדכי, רבא **באלי** פרוח. אמר רבי שמעון
בן יוחי: תמישה דברים יש שהעושה אותן מתחייב
בגופו ודמו בראשו: האוכל שום קלוף, וקבל קלוף,
וביצה קלופה, והשוטה משקין מוגין שעבר עליהן
הילה, והלן בבית הקברות, והנוטל צפרניו וזורקן
לרשות הרבים, והפוקים דם ומשמש מפתו. "האוכל שום
קלוף" כו'. ואף על גב דמניין בסילתא, ומצירי והתמי
רוח רעה שורה עליהן, ולא אמרן אלא דלא שיר בהן
עיקרן או קליפתן, אבל שיר בהן עיקרן או קליפתן -
לית לן בה. "השוטה משקין מוגין שעבר עליהן"
הילה, אמר רב יהודה אמר שמואל: והוא שלטו בכל
מקלות. אמר רב פפאי: וכלי נתר ככלי מכתוב דמו. וכל
אמר רבי יוחנן: והוא שלטו בכלי מכתוב, וכלי נתר ככלי
מכתוב דמו. "והלן בבית הקברות", פרי שתשרה עליו
רוח טומאה - וזמניו דמסקנין ליה. "הנוטל צפרניו
וזורקן לרשות הרבים" - מפני שאשה מעוברת עוברת
עליהן ומפלת. ולא אמרן אלא דשקיל בגנוסמרי. ולא
אמרן אלא דשקיל דידיה ודכרעיה. ולא אמרן אלא דלא
זו מיד בתרייהו, אבל זו מיד בתרייהו - לית לן בה. ולא
רנני: שלשה דברים נאמרו בצפרנים: שורפן - חסיד, קוברן - צדיק, וזורקן - רשע.
דם ומשמש מפתו. דאמר רב: מקו דם ומשמש מפתו - היין לו גנים וישקין, הקחו שנייה
ומשמשו - היין לו גנים בעלי ראתן, אמר רב: ולא אמרן אלא דלא טעים מיד, אבל גנים
מיד - לית לן בה. אמר רב הסדא: אסור לו לאדם שימשמש מפתו ביום, שנאמר: "ואהבת
לרעה כבוד". מאי משמע? אמר אבוי: שמא יראה בה דבר מגונה, ותתנהג עליו. אמר רב
הונא: ישראל קדושים הם, ואין משמשין מפותיהן ביום. אמר רבא: ואם היה בית אפל -
מותר. ותלמיד חכם - מאפיל בכסותו ומשמש. תנן: או השמש לאור הנר! - אימא: תבדוק
לאור הנר. תא שמע: אף על פי שאמרו המשמש מפתו לאור הנר הרי זה מגונה - אימא:
"תבדוק מפתו לאור הנר הרי זה מגונה". תא שמע: ושל בית מוגבו המקל היו עושין שלשה
דברים ומכורין אותן לשבת. היו משמשין מפותיהם ביום, ובדקין מפותיהם במילא פרהבא,
ונדתינן מומאה וטהרה בשילגים. תני מיהא "משמשין מפותיהן ביום" - אימא: "תבדוקין"
מפותיהם ביום. הכי נמי מסתברא, דאי סלקא עתה משמשין - מוכרין אותן לשבת - אין
הכי נמי - דאגב דאימא אונס שנה מנציא באפייה. "ובדקין מפותיהן במילא פרהבא". מסייע
ליה לשמואל, דאמר שמואל: אין בדקין את המפה אלא בפקולין, או בצמר נקי ורך. אמר
רב: היינו דכי הוא תרם עקריב שבתות הוא אמרי "מאן בעי פקולין בנהמא", ולא דענא מאי
קאמר. אמר רבא: הני שחקי דכיתנא מעלי לבריחה, איני, והא תנא דכי מנשה: אין בדקין
את המפה לא בעד ארם, ולא בעד שחור, ולא בפשתן, אלא בפקולין או בצמר נקי ורך! -
לא קשיא, הא - בכיתנא, הא - בכיתנא. ואיבעית אימא: הא והא כמנצי דכיתנא, הא -
בחדתיה, הא - בשחקי. "ונדתינן מומאה וטהרה בשילגין". תנן תרם: שלג אינו לא אוכל ולא
משקה. הישב עליו לאכילה - אינו מטמא מומאת אוכלו, למשקה - מטמא מומאת משקין.
הא נמיה מקצתו - לא נמיה כולו, נמיה כולו. הא נופא קשיא, אמרת נמטא מקצתו - לא נמטא כולו, והדר תני
נמיה מקצתו - נמיה כולו, למימרא ונמטא כולו! - אמר אבוי: כגון שהעבירו על אור הנר, דהתורה העידה על כלי חרס

1 אפילו מלא חרדל - למאי דמפרש רבינו דאם פחות מבכיצה מקבל טומאה,
2 לאו הוקא "מלא חרדל" אלא "מלא ביצים". אלא משום דמרבנן מקבל
3 טומאה, נקט ליה. **פרודור** - "פרח" בלשון יוץ; לפני, "דוד" - לשון דירה. אית
4 דגס "פרודור" בדלית. **ורב** העלייה - משמע דגס העלייה טהור, אפילו הוא
5 מנראה דמדין טמא. דאי אבי עלייה

6 נאמרנה מני דמים טמאים - אם כן, דם
7 שבפרודור אמאי הוי ספק? נחוי אבי הוי
8 נאמרנה מני דמים אבי לאו נחוי לומר?
9 דאייתי בנאבד, ודיינו טעמא דטהור: דכתיב
10 "ומקור מדיה" - דוקא דמי מקור, ודיינו
11 חדר. אי נמי: "דמיה" כתיב - מקום שמצויין
12 שם דרבה דמים, ובעלייה ליבא אבוי
13 אתר. **והתנן** שוחטין מן המקור - ואף על
14 גב דבמתניתין קתני נמי "ספקו טמא" - היינו
15 ספקו דאי טמא, כדקתני בהדיא "שוחטין מן
16 המקור". והוה מצי לשנייה: כגון שנמצא
17 בקרקע פרודור, בדומיני בטמון ארביי חיאי.
18 אי נמי: שמוך קרקע פרודור, לא היה קר
19 ליה "ספק".
20 מן הלול ולפנים נמי כו' - פירוש: לברכיך.
21 שאתה חישה לשינה, אמאי דריא טמא?
22 נחוש נמי דלמא איזדקחא מעלייה, אחאי
23 ותמיה. דאדרבה, כיון דמן הלול ולחין, אף
24 על פי שמן העלייה הוא באו כן כדכר,
25 הישנין לצד החרד שחור ורוק, ואן כירוב
26 לבא אלא על ידי שחיה, משום דרוב דמים
27 מן המקור אתר - משום שיש לה טעמא כדאי
28 באת הלול ולפנים, ואתחיל ברמי העוד
29 המרובים והקדומים יתיר מני העלייה וחד
30 קשה: דבפסיק' לאל חזרתי' (בבא בתרא ד, כ"א)
31 אמר בר רבא: ותרוב - מן הלול אחר
32 הירוב. ומוכח תהם דרביי ונעמי מעליה, אפילו
33 בקורבא דמוכח, ואמר אביי: אף אן נמי
34 נחוש כרביי תניא, ונמצא בפרודור - לא ספק
35 טמא, שוחטין מן המקור, ואף על גב דאיכא

36 עלייה דמקרבא טפי. ומאי ראייה מיתיה? דהא לישנא דבתר חששא ווללישנא דבתר
37 חששא אולנין, שוחטין מן המקור, ודינו אפילו מן הלול ולחין - כי לחוש שמא
38 מן המקור בא, משום הדשהא הוי גרילתו. ולא בא אלא לתן טעם אמאי ספק טמא
39 בנחין, ולעולם אידי ואידי ספקיא הוי. וליוון אילין, לא איתן ליה לרם ספק כלל טפי
40 מקורבא, אלא אידי ואידי ספקא הוי. ואפילו מן הלול ולפנים, שדמי החרד רוב, וגם
41 באין משם אלא שניי - הישנין לדמי העלייה שדמ מעשים ואינם יכולין לבא שם, אם
42 אלא אם כן נודקת. ולישנא דבתר חזקה אולת, מותר מן הלול ולחין, ולא איש
43 לרובא דדמי החרד. והא דנמטא מן הלול ולפנים - לאו משום רובא גרידא, אלא
44 משום דבא נמי מן החרד ליה שניי. וקורבא דעליה לא מוכח כלל, דלא הישנין
45 לאיזדקחא. ונראה לפרש: דכל אמורא דשפתתין אידי בגי פרודור. וכן הענין, דג
46 פרודור מן הלול ולפנים, בגוה השפעתה ועולה. ואינו יכול לבא מן העלייה,
47 אלא אם כן נודקת. ומן החרד אינו יכול לבא לגג פרודור, אפילו מן הלול ולפנים.
48 אלא אם כן שחתה ביותר. והוא שניי גזול מדיקוס של עלייה. כן הלול שדמי העלייה
49 ויגאס לפרודור. והא על צד קרקע פרודור, מכל מן הלול ולחין, שמתעפף ויורד ובא
50 שם מן העלייה כדרכו, ומן החרד בא שם בשניי גזול יותר ממן הלול ולפנים.
51 והתאם פירי: חייא, שניי טמא מן הלול ולחין וספק, אף על גב דמן החרד אינו בא
52 שם אלא בשניי גזול טמא. וכן העלייה בא שם כדרכו, אלא משום שחתה גרילת
53 הוא. דאי לא גרילת הוא. הוי דאי טהור. ואפילו הכי בא בעל למיחל בתר רובא
54 שחא דרי טמא. מן הלול ולפנים נמי אימור איזדקחא. וכיון שחתה גרילת הוא,
55 איזדקחא נמי גרילתו. ואמאי דרי טמא? ואף על גב דרוב דמים מן המקור, אן ללכת אחר הירוב, כמו מן הלול ולחין דרי ודי טמא דרי, אף על גבי שחתה גרילתו. וכן גרילתו.
56 אלא אמר אביי: אי בתר חששא אולת, משום שחתה גרילתו הוא. כדפרשית - אידי ואידי ספקא. ואי בתר חזקה אולת, ולא בתר חששא שחתה? לאו גרילת הוא - כן
57 הלול ולחין דרי טהור. ומכל מקום מן הלול ולפנים, אף על גב דשחתה לאו גרילת הוא - הוי דרי טמא. דנמנה נפשך. על ידי שנינו בא, או שחתה או איזדקחה. ואת
58 לן למיזר: מן החרד אתא, שדמי חזקה דמים מן המקור. ומוכח שפיר בלא חזרתי' מהא לישנא. דבתר חזקה דרי עיקר, כדנמנה לישנא שוחטין מן המקור, ואת
59 דרוב קורבן - ולא אחר חזרתי'. אלא אחר חזרתי' דמוכח. ולא מן הלול ולפנים - דרי טמא. דאולנין ארוב דמים שמן המקור, אף על גב דהעלייה מקרבא טמא, וכן
60 מעלייה בא בשניי מועט יותר מן החרד, כדפרשית. ואין שורפין עליו את התרומה - תימנה כיון דהוי ספק טומאה ברשות הרבים - טהור ודי, וברשות היחיד - טמא
61 דרי, ושורפין שם לומר: כדפרשית לעיל (ב"א). ומסתה לא לפיכך טומאה דתתא על ידי ראיית גופה. כלל כן אבוי ספק. וצריך עיון בבבליותין (ט"א). וכן תבוסה
62 דנמנה דספק דרי טמא: משום דהוי לאתר מדיה, ברשות הרבים - ספקו טהור. וכן אמר רבא: וכיון דלא שפית מוסטה, נוקי אשה שחתה, ונטהר
63 אפילו כדפי שחיה ודי לחמי: משום דהוי חזרתי' ביותר, כדנמנה ב"א חזרתי' (בבא בתרא ד, כ"א). וכן נאמר קאמרתו ליה לרביי חזקיה קורבא לבג רובא אלא

1 ואפילו מלא חרדל - שאין נוגע בתנור גלגל נאמן שאעל הדפנות, ואפילו הכי
2 כולו טמא מן האמר. **משנה** החרד הפרודור - בגמרא מפרש הכי קיימי. דם
3 החרד **טמא** - היינו מקור. **ספקו טמא** - מספק טמא טומאה דתתא. שוחטין בו'
4 - במקור מחוקין ליה. ולא אמרין: מעלייה אתא. דמים דעלייה טהורין. דמפרודור
5 מעלייה אתא. דלא דמי דרי דמי עלייה

6 **אפילו מלא חרדל. משנה** משל משלו **הכמים** **פאשה**:
7 **החרד הפרודור והעלייה. דם החרד - טמא, דם העלייה**
8 **טהור, ונמצא בפרודור - ספקו טמא, לפי ששוחטין מן**
9 **המקור. גמרא** **רמי בר שמואל** **ורב יצחק בריה דרב**
10 **היה** **תנו נדה פי רב הונא. אשכחנהו רבה בר רב**
11 **הונא דיתבי וקאמי': החרד כפנים, הפרודור כפחוץ.**
12 **ועלייה בגויה של שמהו, ולול פתוח בין עלייה לפרודור.**
13 **ונמצא מן הלול ולפנים - ספקו טמא, מן הלול ולחין -**
14 **ספקו טהור. אתא ואמר ליה לאבוה: ספקו טמא אמרת**
15 **לן? מר? והא אנו "שוחטין מן המקור" תנן! - אמר ליה,**
16 **אנא הכי קאמינא: מן הלול ולפנים - ודיא טמא, מן**
17 **הלול ולחין - ספקו טמא. אמר אביי: מאי שנא מן הלול**
18 **ולחין דספקו טמא - דדלמא שחתה, ומרדך אתא; מן**
19 **הלול ולפנים נמי, אימא איזדקחא - ועלייה אתא! אלא**
20 **אמר אביי: אי בתר חששא אולת - אידי ואידי ספק הוא,**
21 **מן הלול ולחין - ודיא טהור. תני רבי חיאי: דרי הנמצא**
22 **בפרודור - חייבין עליו על חששא מקדש, שורפין עליו**
23 **את התרומה. רב קמינא אמר: אין חייבין עליו על**
24 **ביאת מקדש, ואין שורפין עליו את התרומה. לך**
25 **לישא דאמר אביי אי בתר חששא אולת - מסייע ליה**
26 **לרב קמינא ופליגא דרביי חיאי, לך לישא דאמרת אי**
27 **בתר חזקה אולת - מסייע ליה לרביי חיאי,**
28 **ופליגא**

29 אודקחא - נוספה לצד אחריה, כגון פקדית שקורין שובינא, ואיכא למישר
30 מעלייה דתתא לפרודור, ואת דלא נפק תנית פרודור דרך פתח בית הרחם חזר
31 לצד החרד - משום ספקא. והוא דכא דאיכא לאחוקי הכי והכי - אי הוי ספק
32 דרי. אי בתר חששא אולת - ולא מחוקת ליה לרם בנבנהו הלכות, אלא את
33 לחוש לקרחת הגולות כגון שחתה. **אידי ואידי ספקא הוי** - וכי הכי נוספתא כן
34 הלול ולחין - דלמא שחתה, איכא לספקוי נמי מן הלול ולפנים - דלמא אודקחא.
35 ואי בתר חזקה אולת - דלמא חזקה ליה לרם בנבנהו הלכות, ולא הישנין לאמור
36 שחתה ולאמור אודקחא. מן הלול ולפנים **דרי טמא** - דריא מחרד אתא, דאי
37 מעלייה אתא - מן הלול ולחין איבעי ליה לאשכחוי, ומתניין קמיני "שוחטין
38 מן המקור" נמי מן הלול ולחין **דרי טהור** - דריא מחרד אמור
39 שחתה, וזהו ליה ספק לחלות, אלא בנבנהו מחוקין ליה דרי טהור. **חייבין עליו** -
40 אם נבנהו לקדשה, דריא טמאה. אלא ספק מרשא אי מן הלול ולפנים אי לחין. **אין**
41 **חייבין** - אבל איזדקחא - איכא, אפילו ליה לרם **לישא** - דרי בתר חששא
42 **אורי** אידי ספקא אורי, **לישא ליה לרב קמינא** - דאמר: ספקא הוי, ומתניין
43 בין מן הלול ולפנים בין מן הלול ולחין, ופליגא דרביי חיאי ארואבי, דדא על כרחין
44 לאביי דרי קמינא ליה טומאה אורי, לא על שפית לבא שחתי לן אלא שנת בג
45 לא על חזקה אודקחא. וכיון דתתא טעמא כשחשא - בבבליה איכא לספקי ליה רביי.
46 **לך לישא** - דבתר חזקה, מסייע ליה לרביי חיאי, ומתוקנא מן הלול ולפנים.
47 **ופליגא**

תני: שוות סיכה לשתייה לאסור ולתשלומוין, אכל לא לענש. ביום הכפורים לאסור אכל לא לענש. והא תני: (ירקא כב) ולא יחללו להביא את הפדו ואת השותה. אמר רבי יוחנן: לית כאן סדי. אמר רבי אבא מרי: אם אומר את לית כאן סדי. לית כאן שותה דלא בן דבר שהוא בא משני לווין מצטרף.

מנין שהוא מחזור בעשה. רבי אלעזר בשם רבי סימי (דברים כו) לא נתתי ממנו למת. מה אנו קיימינן? אם להביא לו ארון ותכריכין, לחי הוא אסור לא כל שבין למת! אי זה דבר שהוא מתר לחי ואסור למת? הוי אומר זה סיכה:

הלכה ה' מתני' המוציא עצים – גדי לכשל ביצה קלה. תכלין גדי לתבל ביצה קלה. ומצטרפין זה עם זה. קליפי אגוזים קליפי רמונים אסמים ופואה – גדי לצבע בהן בגד קטן בשבכה. מי רגלים נתר ובורית קימוניא ואשגן – גדי לכבס בהן בגד קטן בשבכה. רבי יהודה אומר: גדי להעביר על הכתם:

גמרא וקשיא פמון ומלח מצטרפין. רבי אילא בשם רבי אלעזר: בכמיני מתיקה שנו.

תמן תנינן: שעור המלכן והמנפס והצובע והמוזה. והכא את אמר הכן! תמן בצובע, ברם הכא במוציא לצבע.

נתר. נטרון. בורית. ביריתה קימון קליא. אשגן. רבי יוסי בי רבי בון אמר אצרות רוח:

הלכה ו' מתני' פלפלת – כל שהוא, ועטרן – כל שהוא, מיני בשמים ומיני מתכות – כל שהן. מעפר המזבח, מאבני המזבח, ממסק ספרים, ממסק מטפחותיהן – כל שהן, מפני שמצניעין אותן לגנוזן. רבי יהודה אומר: אף המוציא ממשמשי עבו"ם – כל שהוא, שנאמר (דברים יא) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם:

[דף ס"א ע"א]

גמרא תני: אף ריח רע – כל שהוא. אמר רבי אילא: אף רבי שמעון מודה בה. מודי רבי שמעון באסורי הנזיה:

הלכה ז' מתני' המוציא קפת הרזקלין אף על פי שיש בה מינין הרבה – אינו חייב אלא הפאת אחת. זרעוני גנה – פחות מפגרוגרת. רבי יהודה בן בתירא אומר: המשה. זרע קשוואין – שנים. זרע דילועין – שנים. זרע פול מצרי – שנים.

חגב חי – כל שהוא. מת – כגרוגרת. צפרת פרמים, בין חיה בין מתה – כל שהוא מפני שמצניעין אותו לרפואה. רבי יהודה אומר: אף המוציא חגב חי טמא – כל שהוא, מפני שמצניעין אותו לקטן לשחק בו:

גמרא וְנִשְׂיָא אִילּוּ הוֹצִיא וְהוֹצִיא בְּהֶעֱלַם אַחַת כְּלוּם הוּא חַיִּיב אֲלָא אַחַת. לְמִי נִצְרְכָה לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר, שְׁלֵא תֵאמֵר מִינִים הִרְבָּה יַעֲשׂוּ בְּהֶעֱלִימוֹת הִרְבָּה וַיְהִי חַיִּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. לְפֻּם כֵּן צָרִיךְ מִימָר אֵינּוּ חַיִּיב אֲלָא אַחַת:

וְרַעוּנִי גִּנְה פַּחוֹת מִבְּגָרוֹנְגֵרְתָּ. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא אָמַר: חֲמִשָּׁה. מַה טַּעֲמָא דְרַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא? שֶׁכֵּן דָּרְכָן לְהוֹרַע בְּעָרוּגָה:

זַרְע קִשּׁוּאִין שָׁנִים זַרְע דִּילֻעִיזִין שָׁנִים זַרְע פּוּל מִצְרֵי שָׁנִים. תַּנְי: חֲטִיִּים מְדִיּוֹת – שְׁתֵּימִים. רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: חֲטִיִּין עַל יְדֵי שְׁהֵן חֲבִיבוֹת עָשׂוּ אוֹתָן כְּשֹׁאֵר זַרְעוּנִי גִּנְה שְׁאִינְזִין נְאָכְלִין: חֲנֹב הִי כָּל שֶׁהוּא מֵת בְּגָרוֹנְגֵרְתָּ. הִדָּא דְאַתְּ אָמַר בְּפִתְחוֹר, אֲכָל בְּטָמָא – בְּמִלָּא פִי הַכֶּלֶב.

צִיפּוֹרְתַּ כְּרַמִּים בֵּין תִּיהָ בֵּין מִתָּה כָּל שֶׁהוּא, שְׁמַצְנִיעִין אוֹתָהּ לְרַפּוּאָה. אָמַר רַבִּי אַחָא: שֶׁכֵּן אִשָּׁה סְטִיפָה מוֹשֶׁכֶת מִמְנָה וְהִיא מוֹתְרַפָּאָה. תַּמּוֹן אֲמַרְיִין: מֵאֵן דְּבָעִי נִפְרוּשׁ מִן דְּרַךְ הָאָרְצִין אֲכִיל פְּלִגְנָא וְשִׁבִיק פְּלִגְנָא, שֶׁל שְׁמַאֵל אָסוּר, וְשֶׁל יְמִין מוֹתֵר. אֲבָד כָּל שֶׁהוּא חָסֵר כָּל שֶׁהוּא – אֵין לוֹ תַּקְנָה עוֹלָמִית. כִּיצַד הוּא עוֹשָׂה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן יִתְבֵּ לָהּ גּוֹ צְלוּחִית דְּכִבֵּשׁ: רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אַף הַמוֹצִיא חֲנֹב הִי טָמֵא כָּל שֶׁהוּא.

[דף ס"א ע"ב]

הָא טְהוֹר בֵּין חִי בֵּין מֵת בְּגָרוֹנְגֵרְתָּ. רַבִּי יְהוּדָה בְּדַעְתֵּיהּ. דְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אוֹכְלִין טְהוֹרִין – אֵין מִשְׁחָקִין בְּהֵן. וְהָא פְּתִיב (א"י ב' ע) **הַתְּשַׁחֵק בּוֹ כְּצִפּוֹר**. לֹא הוֹתֵר מִן כָּלֵל אָסוּר הוּא. וְהָא פְּתִיב כְּצִפּוֹר. אָמַר רַבִּי מַתְנִיָּה: מִכִּינּוֹן שֶׁהִיא מוֹחֲסֶרֶת שְׁחִיטָה בְּטָמֵאָה הִיא:

הִדְרִין עֲלֵיהּ פֶּרֶק רַבִּי עֲמִיבָא

פֶּרֶק עֲשִׂינֵי

הַלְכָה א' מַתְנִי' חֲמִצְנִיעַ זַרְע לְדִנְמָא וְלְרַפּוּאָה וְהוֹצִיאָו בְּשֶׁבֶת – חַיִּיב עֲלֵיוּ בְּכָל שֶׁהוּא. וְכָל אֲדָם אֵין חַיִּיבִין עֲלֵיוּ אֲלָא בְּשַׁעוּרוֹ. חֲזוֹר וְהִכְנִיסוּ – אֵינּוּ חַיִּיב אֲלָא בְּשַׁעוּרוֹ:

גמרא רַבִּי יְרֵמְיָה אָמַר, רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי חֲנִינָה בְּעֵי: מוֹתְנִיתִין דְּרַבִּי יְהוּדָה, דְּרַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אוּמָן בְּאוּמָנְתוֹ – חַיִּיב. אֲתָא רַבִּי יוֹדָה בֶּן פְּוִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי חֲנִינָא: דְּרַבִּי יְהוּדָה הִיא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָה לֹא אַתָּה אֲלָא לְדִנְמָא שְׂכָבֵר נִתְפִּים חֲלוּקָתָה. אֲכָל לְזַרְע וְלְרַפּוּאָה אֲפִילוּ כָּל שֶׁהוּא חַיִּיב.

הִצְנִיעוּ זֶה וְהוֹצִיאָו זֶה פְּטוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלֵעָזָר מְחַיֵּב. מַה אֲנִן קְוִימִין? אִם בְּשֶׁהוֹצִיאָהוּ מִדַּעַת

הראשון – דברי הכל חייב. אלא פאן אנון קיימין בכתם. ורבנן אמרי תזקה מדעת השני הוציא. רבי שמעון בן אלעזר אומר תזקה מדעת הראשון הוציא:

[דף ס"ב ע"א]

הלכה ב' מתני' המוציא אוכלין ונתנו על האסקפה, בין שחזר והוציאם, בין שהוציאם אחר – פטור, מפני שלא עשה מלאכתו בבת אחת.

רפה שהיא מלאה פרות ונתונה על האסקפה החיצונה אף על פי שרוב הפרות מבחוץ – פטור עד שיוציא את כל הקפה:

גמרא תזקה אמר: בקפה של קשואין ושל דילועין היא מתניתין, שמקצת האכל מבפנים ומקצתו מבחוץ. אבל בקפה שהיא מלאה פרות, כיון שהוציא מפנה כגרוגרת – חייב.

אמרו: מלתיה דרבי יוחנן פליגא! דאמר רבי היא בשם רבי יוחנן: סרוד שמקצתו בפנים ומקצתו מבחוץ, נטל מכן ונתן לכאן – פטור. אם עקרו עד שיעקר בלו באחת. אמר רבי מנא קומי רבי יוסה: תפתר בפרוץ. אמר ליה והא תנינן קפה. אית לך מימר קפה פרוצה. מיי בדון? אין לך מוטל ברשות הרבים ונגעשה פרמלית אלא אדם בלבד.

תזקה אמר: הוציא חבילה מרשות היחיד לרשות הרבים, עד שלא הניחה ברשות הרבים היה ראשה למעלה מעשרה, הואיל ואין בולה ניהה ברשות הרבים – פטור.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: הוציא קורה מרשות היחיד לרשות הרבים, עד שלא הניחה ברשות הרבים נכנס ראשה לרשות היחיד אחרת, הואיל ואין בולה ניהה ברשות הרבים – פטור.

אמר רבי יוחנן: אבן שהיא נתונה ברשות הרבים גבוהה עשרה ורחבה ארבעה, המשתמש מתוכה לרשות הרבים ומרשות הרבים לתוכה – חייב.

שמואל אמר: רפה שהיא מלאה פרות ונתונה ברשות הרבים גבוהה עשרה ורחבה ארבעה, המשתמש מתוכה לרשות הרבים או מרשות הרבים לתוכה – פטור. מה פליג? פאן בשתפכה על צדה. וכאן בשלא תפכה על צדה.

[דף ס"ב ע"ב]

רבי בון בר יהודה בעי: עקר אבן ברשות הרבים גבוהה עשרה ורחבה ארבעה מה את עבד לה? במשתמש מתוכה לרשות הרבים, ומרשות הרבים לתוכה, ומרשות הרבים לרשות הרבים אחרת.

רבנן דקיסרין אמרו, רבי יוחנן בעי: נתן חמשה על גבי חמשה מה את עבד לון? במשתמש מרשות היחיד לרשות הרבים, מרשות היחיד לרשות הרבים אחרת:

הַלְכָה ג' מִתַּנִּי' הַמוֹצֵיא בֵּין בִּימֵינוּ בֵּין בְּשִׁמְאָלוֹ, בְּתוֹךְ חֵיקוֹ, אוֹ עַל כְּתָפָיו – תֵּיב שֶׁכֵּן מִשָּׂא בְּנֵי קֹהֵת.

לְאַחַר יְדוֹ, בְּרַגְלוֹ, וּבִפְיוֹ, בְּמַרְפְּקוֹ, בְּאֶזְנוֹ, וּבִשְׁעָרוֹ, וּבְאִפְנֵדְתוֹ וּפִיָּה לְמַטָּה, בֵּין אִפְנֵדְתוֹ לְחֵלְקוֹ, וּבְחֶפֶת חֵלְקוֹ, כְּמוֹנְעָלוֹ וּבְסַנְדְּלוֹ – פְּטוּר שְׁלֵא הוֹצִיא כְּדָרְךָ הַמוֹצִיאִין:

גְּמֵרָא רַבִּי יוֹסֵה בְּעֵי: מַעֲתָה הוֹצִיא כְּגֵרוּגְרָת עַל כְּתָפוֹ תֵּיב וְהָז מִשָּׂא בְּנֵי קֹהֵת.

וּכְתִיב (בַּפְּסֻדָּר ד') וּפְקֻדַת אֲלֶעָזֶר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתְּמִיד וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. שֶׁמֶן הַמָּאוֹר בִּימֵינוּ. וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים בְּשִׁמְאָלוֹ. וּמִנְחַת הַתְּמִיד שֶׁל יוֹם תְּלוּיָה בְּזֵרוּעוֹ. שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה אֵיכָן הָיָה נְתוּן? רַבִּי אֲבוּן בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֶעָזֶר: כְּמִין צְלוּחִית קִטְנָה הָיָה לוֹ בְּאִפְנֵדְתוֹ.

אֵין תֵּאמֹר שֶׁהָיָה קָטָן, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: כְּתִיב (בַּפְּסֻדָּר א') וְנִשְׂאֵי נִשְׂאֵי הַלְוִי אֲלֶעָזֶר בֶּן אֶהֱרֹן דוֹף דּוּכָנִים הָיָה. רַבִּי יְהוּדָה בִּי רַבִּי אֲמַר: מֵרַכַּל הָיָה. תַּנִּי רַבִּי חֵיה: וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ מֵרַכַּל? שֶׁהָיָה מֵר עַל הַכֵּל, אֵלֶּא שְׂאִין גְּדֻלָּה בְּפִלְטִין שֶׁל מִלְּךָ. אָמַר רַבִּי לֹוִי: כְּתִיב (בַּקְּרָא ו') וּלְבָשׁ הַכֹּהֵן מִדוֹ בַד וְהָרִים אֶת הַדְּשׁוֹן, אֵלֶּא שְׂאִין גְּדֻלָּה בְּפִלְטִין שֶׁל מִלְּךָ:

הַלְכָה ד' מִתַּנִּי' הַמִּתְפַּוֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו וְכֹא לוֹ לְאַחֲרָיו – פְּטוּר. לְאַחֲרָיו וְכֹא לוֹ לְפָנָיו – תֵּיב.

בְּאֵמֶת, הָאִשָּׁה הַחוֹגְרָת בְּסִינֵר בֵּין מִלְּפָנֶיהָ בֵּין מִלְּאַחֲרֶיהָ – תֵּיבָת, שֶׁכֵּן רָאוּי לְהִיּוֹת חוֹגֵר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אֵף בְּמַקְבְּלֵי פִיתְקִין בֶּן:

[דף ס"ג ע"א]

גְּמֵרָא תַפּוֹן תַּנִּינָן: רַבִּי יִשְׁמַעְיָאל הַשְּׁזוּרִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: לֹא נִחְלְקוּ עַל דְּבַר שֶׁהוּא בְּשֵׁם אֶחָד – שֶׁהוּא תֵּיב. עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל דְּבַר שֶׁהוּא מִשֵּׁם שְׁנֵי שְׁמוֹת, שֶׁרַבִּי אֲלֵיעָזֶר מְחַיֵּב חֵטָאת, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הוֹמֵר.

רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזֶר: כְּמֵאן דְּאָמַר בְּשְׁנֵי שְׁמוֹת נִחְלְקוּ. בְּרַם כְּמֵאן דְּאָמַר בְּשֵׁם אֶחָד נִחְלְקוּ וְכֹאן שְׁנֵי שְׁמוֹת הֵן וְהוּא פְּטוּר. לְאַחֲרָיו וְכֹא לוֹ לְפָנָיו תֵּיב כְּמֵאן דְּאָמַר בְּשֵׁם אֶחָד נִחְלְקוּ. בְּרַם כְּמֵאן דְּאָמַר בְּשְׁנֵי שְׁמוֹת וְכֹאן בְּשֵׁם אֶחָד הוּא וְהוּא תֵּיב.

רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעָזֶר: תַּנִּינָן אֵינּוֹן מֵאן דְּאָמַר תַּפּוֹן תֵּיב אֵף הֵכָא תֵּיב. מֵאן דְּאָמַר תַּפּוֹן פְּטוּר אוֹף הֵכָא פְּטוּר:

בְּאֵמֶת. אָמַר רַבִּי אֲלֵיעָזֶר כֹּל מְקוֹם שֶׁיִּשְׁנֹו "בְּאֵמֶת" – הַלְכָה לְמַשָּׁה מִסִּינֵי:

הַלְכָה ה' מִתַּנִּי' הַמוֹצִיא כְּפָר בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים – תֵּיב. הוֹצִיאָהּ שְׁנַיִם – פְּטוּרִין. לֹא יָכוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאָהּ וְהוֹצִיאָהּ שְׁנַיִם – תֵּיבִין. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן הוֹמֵר. הַמוֹצִיא אוֹכְלִין פְּחוֹת מִכְּשַׁעוֹר בְּכָלִי – פְּטוּר

אף על הפלי, שהפלי מפלה לו.

את החי במטה – פטור אף על המטה, שהמיטה מפלה לו. את המת במטה – חייב. וכן פזית מן המת, וכזית מן הנבלה וכעדשה מן השרץ – חייבין, ורבי שמעון פוטר:

[דף ס"ג ע"ב]

גמרא בעשותה. היהוד שעשה – חייב. שנים שלשה שעשו – פטורין. רבי יושע דרומיא אומר קומי רבי יסא בשם רבי אחא: קני גירדי, רבי פומר. רבי אלעזר בי רבי שמעון מחיב. אומר לו רבי כד שמעתי מאביד. אומר לו: שמשתי את אבא עומדות מה שלא שמשתן ושיבות. ורבי תלמידיה דרבי שמעון בר יוחאי דהוי, לא תלמידיה דרבי יעקב בר קודשי תוה? אלא כד אומר ליה: שמשתי את אבא עומדות מה שלא שמשת את רבך ושיבות.

כשהיה רבי אלעזר בי רבי שמעון נכנס לבית תוועד היו פניו של רבי מקדירות, אומר ליה אביו ויאות זה ארי בן ארי אכל אתה ארי בן שועל. מן דמך רבי אלעזר שלח רבי תבע באיתתיה. אמרה ליה פלי שנשתמש בו קדש ושתמש בו חול.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: הדיא דאת אמר בצריכין לכיליין כגון אילין תותייא. אכל אם אינן צריכין לכיליין חייב אף על הפלי:

את החי במטה פטור אף על המטה. דחיא טעין גרמיה. את המת במטה חייב. דברי הכל. לא בן תני אף ריח רע כל שהוא. ואמר רבי אילא אף רבי שמעון מודה בה. ומודה רבי שמעון באפורי הנחיה. אמר רבי יודן: תפתר במת עבום ושאינ בו ריח רע והוציא

[דף ס"ד ע"א]

לכלבו.

תני: חצי זית מן המת וחצי זית מן הנבילה ופחות מפעדשה מן השרץ – חייב. ורבי שמעון פוטר. מה טעמא דרבי שמעון? כבר נתמעטה הטמאה. מה טעמו דרבנן בההיא דרבי יודן? תפתר במת עבום ושאינ בו ריח רע והוציא לכלבו:

הלכה ו' מתני' הנוטל צפרניו זו בזו, או בשניו. וכן שערו, וכן שפמו, וכן זקנו. וכן הגודלת, וכן הכותלת, וכן הפוקסת, רבי אלעזר מחיב חטאת, וחכמים אומרים משום שבות.

התולש מעציץ נקיב – חייב, ושאינו נקיב – פטור. ורבי שמעון פוטר בזה ובזה:

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינא: מה פליגין? בשנטלן הוא. אכל אם נטלן אחר מאוסין הו; דברי חכמים. רבי אחא רבי נהום בשם רב: לעולם אינו חייב עד שיטלנו בקרקסל.

רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה: הגודלת חייבת משום בונה. ואתיא פה היא דאמר רבי יוחנן בשם רבי: בניהו באתרין צווחין לקלעיתא בנזיתא. אמר רבי זעירא לא מסתברא דלא משום אריג. מחלפא שיטתיה דרבי זעירא! דתמן אמר רבי זעירא, רבי היא בשם רבי יוחנן: הקולע שלש נימין באדם – חייב משום אריג. אמר רבי זעירא: לא טוו אריג הוא, והכא הוא אמר הכין! כאן במרבה וכאן בממועט.

הדא דאת אמר באדם, אבל בבמה טהור. פהדא דתני: העושה פסיקא לילבב לישפר, להדיק בה את המרצופין, לתלותה בצואר בהמה טהור. הדא דאת אמר בפשוטין.

דף ס"ד ע"ב

אבל במקופלין בין באדם בין בבמה – טמא.

הכוחלת חייבת משום פותכת. הפוקת חייבת משום צוכעה.

יצחק בר אוריין אמר: מה פליגי? בשלא תלש בנגד הנקב. אבל אם תלש מנגד הנקב – אף רבי שמעון מודה. רבי ירמיה בעי: הוה פלו בארץ ונקב הוץ לארץ, אשפחת אמר מה דצריכא לרבי ירמיה פשיטא ליצחק בן אוריין.

אילין אינון, והא אית לה הורניין. עציין נקוב מקדש בכרם, ושאינו נקוב אינו מקדש בכרם. עציין נקוב אינו מכשיר את הזרעים, ושאינו נקוב מכשיר את הזרעים. התולש מעציין נקוב חייב ומשאינו נקוב פטור.

רבי יוסה אמר לה סתם. רבי חנניה מטי בה בשם רבי שמואל בר רב יצחק: התורה ריבת במהרת זרעים. מאי טעמא? (ירמיה יא) וכי יפול מנבלתם על כל זרע זרוע אשר זרע וגו':

הדרן עלך פירק המצניע

פירק אחד עשר

הלכה א' מתני' הוזרק מרשות היחיד לרשות הרבים, או מרשות הרבים לרשות היחיד – חייב. מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע – רבי עקיבה מחייב וחכמים פוטרין:

גמרא זריקה תולדת הוצאה היא, ולא שנייא, בין על דעתיה, בין על דעתהון דרבנן, והוא שנתה מרשות הרבים לרשות היחיד. על דעתיה דרבי – אפילו לא נחה. על דעתהון דרבנן – והוא שנתה. דאמר רבי בא בר חייא בשם רבי: לא חייב רבי אלא על ידי רשות היחיד מקורה.

[דף ס"ה ע"א]

מִלְתִּיהָ דְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר אֶפִּילוּ אֵינָהּ מִקּוּרָה. דְּאָמַר רַבִּי אִימִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: וְהוּא שְׂתַרְדַּד לְאֹוִיר מְחִיצוֹת. רַבִּי אִימִי בְּעֵא קוּמִי רַבִּי יוֹחָנָן: מִתְּנִיתָא דְרַבִּי, דְרַבִּי עֶבֶד אֹוִיר מְחִיצוֹת כְּמִמְשָׁן. אָמַר לִיה: דְּבָרֵי הַבֵּל הֵיא, הֵכָא בְּגִיטִין. וְיִתְיַבְינָהּ, רַבִּי אֹוֹמֵר מִקּוּרָה, וְאֵת אֲמַרְתָּ אֵינִי מִקּוּרָה. מַה בֵּין גִּיטִין מַה בֵּין שַׁבָּת? אָמַר רַבִּי אֵילָא: בְּשַׁבָּת כְּתִיב (שְׁמוֹת ט) **לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה**, וְנַעֲשִׂית הִיא מֵאֵלֶיהָ. בְּרַם הֵכָא הַתּוֹרָה אֲמַרָה (דְּבָרִים כד) **וְנָתַן בְּיָדָהּ בְּרִשׁוּתָהּ**.

שְׁמוּאֵל אָמַר: לֹא שָׁנִי אֵלָא לְמַטָּה מְעַשְׂרָה, הָא לְמַעְלָה מְעַשְׂרָה – אָסוּר. מִלְתִּיהָ דְרַבִּי אֲלַעְזָר אָמַר אֶפִּילוּ לְמַעְלָה מְעַשְׂרָה – מִתָּר. דְּאָמַר רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי אֲלַעְזָר: מְעַגְלוֹת לְמַד רַבִּי עֲקִיבָא. וְעַגְלוֹת לָאו לְמַעְלָה מְעַשְׂרָה אֵינִין! אֵית תַּנְי תַּנִּי: בִּיצַד. אֵית דְּלֵא תַנִּי: בִּיצַד. עַל דְּעִתִּיהָ דְרַבִּי אֲלַעְזָר אֵית בָּאן בִּיצַד. עַל דְּעִתִּיהָ דְשְׁמוּאֵל לֵית בָּאן בִּיצַד.

רַבִּי יִצְחָק בִּי רַבִּי אֲלַעְזָר שְׂאֵל: זֶרֶק מְרִשׁוֹת הִיחִיד לְרִשׁוֹת הָרַבִּים וְנִזְבַּר עַד שְׁהוּא בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים. עַל דְּעִתִּיהָ דְרַבִּי עֲקִיבָה יַעֲשֶׂה כְּמִי שֶׁנֶּחֱהָ בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים וְיֵהָא חַיִּיב שְׁתִּיב. אָמַר רַבִּי חוּנָּה: לֹא חַיִּיב רַבִּי עֲקִיבָה אֵלָא עַל יְדֵי רִשׁוֹת הִיחִיד הַשְּׁנִינָה.

רַבִּי אֶבְהוּ אֹמַר בְּשֵׁם רַבִּי אֲלַעְזָר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: הִיָּה עוֹמֵד בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים וְזֶרֶק לְמַעְלָה מְעַשְׂרָה. רוֹאִין שְׂאֵם תַּפּוּל אִם נָחָה בְּתוֹף אַרְבַּע אַמּוֹת – פְּטוּר, וְאִם לֹא – חַיִּיב. וְהַתַּנִּי שְׁמוּאֵל: מְרִשׁוֹת הִיחִיד לְרִשׁוֹת הִיחִיד וְרִשׁוֹת הִיחִיד בְּאֲמָצַע – רוֹאִין שְׂאֵם תַּפּוּל נָחָה בְּתוֹף אַרְבַּע אַמּוֹת – פְּטוּר, וְאִם לֹא – חַיִּיב. תַּמָּן אֵת אָמַר: אִין רִשׁוֹת הָרַבִּים מְצַמְרַפְתָּ, וְהָכָא אֵת אָמַר רִשׁוֹת הָרַבִּים מְצַמְרַפְתָּ! אָמַר רַבִּי חוּנָּה: תַּמָּן שְׂאֵם תַּפּוּל קַרְקַע שְׁתַּחֲתִיָּה – רִשׁוֹת הִיחִיד. בְּרַם הֵכָא שְׂאֵם תַּפּוּל קַרְקַע שְׁתַּחֲתִיָּה – רִשׁוֹת הָרַבִּים.

תַּנִּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹדָה: זֶרֶק אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים חַיִּיב. רַבִּי יוֹדָה עֶבֶד אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים.

[דף ס"ה ע"ב]

מְלָאכָה בְּפְנֵי עֲצָמָה. עַל דְּעִתִּיהָ דְרַבִּי יוֹדָה אַרְבָּעִים מְלָאכוֹת אֵינִין. וְנִיתַנְיִין! לֹא אֵתִינָן מִתְּנִיתִין אֵלָא מִלִּין דְּכָל עֲמָא מוֹדוּי בְּהוּן.

רַבִּי זְעִירָא רַבִּי יֵאשִׁיָּה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מִתּוֹפְרֵי רִיעוּת לְמַד רַבִּי יְהוּדָה, שְׁהִי תוֹפְרֵי הִירִיעוּת מְזַרְקִין אֵת הַמְּחַטִּין אֵלָו לְאֵלוּ. וְלֹאוּ בְּרַמְלִית הִיָּה? אָמַר רַבִּי חִינְנָא: מִן תְּצַד הִיִּי מְזַרְקִין:

הַלְכָה ב' מִתְּנִי' בִּיצַד שְׁנֵי גְזוּמְרָאוֹת זֹו כְּנָגֵד זֹו בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים? הַמּוֹשִׁיט וְהַזּוֹרֵק מוֹז לֹזוּ – פְּטוּר. הִיִּי שְׁנִיתִין בְּדִימִי אַחַת, הַמּוֹשִׁיט – חַיִּיב, וְהַזּוֹרֵק – פְּטוּר. שְׂכָדָה הִיָּתָה עֲבוּדַת הַלְוִיִּים שְׁתֵּי עַגְלוֹת זֹו

אחר זו ברשות הרבים, מושיטין את הקרשין מוז לזו, אבל לא זורקין.

חלית הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה, הנוטל מהן והנותן על גבן – תיב, פחות מכן – פטור:

גמרא רב אמר: לית פאן פטור אלא מתר. על דעתיה דרב למעלה מעשרה מתר. על דעתיה דשמואל למעלה מעשרה אסור.

רבי אילא בשם רבי שמעון בן לקיש: והוא שתהא רשות הרבים מקפתו מכל צד. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: אפילו מרות אחת מן אילין עגולות. ועגולות לאו למעלה מעשרה אינן.

רבי אחא בשם רבי מישא בלבד על ידי שנים. בכל אתר את אמר שנים שעשו פטורין, והכא את אמר שנים שעשו תיבין! שנייא היא, שפד היתה עבודת הלויים באהל מועד. מה היתה עבודת הלויים באהל מועד. שתי עגולות זו אחר זו ברשות הרבים מושיטין את הקרשים מוז לזו, אבל לא זורקין. תני בר קפרא: שלא לנהוג בקרשים בזיון.

אמר רבי יוחנן: העומד והחלל מצטרפין בארבעה. והוא שיהא העומד רבה על החלל. רבי זעירא בעי: עד שיהא עומד שפאן ועומד שפאן רבה. אמר רבי יוסה: פשיטא לרבי זעירא שאין עומד מצד אחד מצטרף. פשיטא ליה שאין עומד מצד אחד רבה.

[דף ס"ו ע"א]

לא צורכה דלא אפילו עומד השני:

חליות הבור והסלע שהן גבוהין עשרה ורחבין ארבעה. מה אנו קיימין? אם בגבוהין עשרה ורחבין ארבעה רשות בפני עצמה היא. גבוהין עשרה ואין רחבין ארבעה, הדיא היא דאמר רב הסדא בשם איסי: קנה נעוץ ברשות הרבים גבוה עשרה טפחים – מתר לכאן ומתר לכאן, בלבד שלא יחליף.

אלא בן אנו קיימין בשאינו לא רחבים ארבעה ולא גבוהין עשרה.

ולא בן אמר תייה בריה דרב: כל המעכב דריסה ברשות הרבים – נקרא פרמלית. אמר רבי יודן: מה דאמר תייה בריה דרב באמצע. אבל מן הצד רשות הרבים מכבלתה.

אמר רבי יוחנן: לית פאן פטור אלא מתר. תמן תנינן: המפים מורסא בשבת אם לעשות לה פה – תיב, אם להוציא ממנה הליחה – פטור. אמר רבי יוחנן: לית פאן פטור אלא מתר.

תמן תנינן: הצד נחש בשבת, אם במתעסק שלא ישכנו – פטור. אם לרפואה – תיב. אמר רבי יוחנן: לית פאן פטור אלא מתר. תמן תנינן: ועל לפסים ארזניות שהן טהורות באהל חמת וטמאות

במזשא תוב. אמר רבי ועירא: ויאות, אם לצורך, הדיא דתנינן: אם לרפואה – תיב. הוי, לית בן פטור אלא מתר:

הלכה ג' מתני' הוזרק ארבע אמות בכתל, למעלה מעשרה טפחים – הוזרק באויר. למטה מעשרה טפחים – הוזרק בארץ. והוזרק בארץ ארבע אמות – תיב. זרק לתוך ארבע אמות ונתגלגל חוץ לארבע אמות – פטור. חוץ לארבע אמות ונתגלגל לתוך ארבע אמות – תיב:

גמרא מתניתין בשאין שם חור. אכל אם יש שם חור מהלקת רבי מאיר וחקמים. על דעתיה דרבי מאיר בין שיש בו ארבע על ארבע ובין שאין בו ארבע על ארבע – את רואה את הכתל

[דף ס"ו ע"ב]

בגמזום. על דעתון דרבנן אם יש בו ארבע על ארבע את רואה את הכתל בגמזום. ואם לאו אין את רואה את הכתל בגמזום. אלא כסתום.

רב הסדא אמר: במודד לזכמן. ואין סופה לירד. רבי חייה בשם רבי יוחנן: תפתר שהיתה דבלה שמינה והיה ניטוחה.

רבי חגי בעא קומי רבי יוסה: לית הדיא אמרה שפוע מדרגה כלמפון. אמר ליה: תפון זרעים נהנין מן המדרגה. ברם הכא דרד בני אדם להיות שפין בה והיא נפלת. אילו אמר כשהיה שם חור והיא נהנית מן החור בשם שהזרעים נהנין מן הערוגה, יאות.

רבי יוסה רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כשהיה המקום מונדרן. כהדיא דתנינן: זרק חוץ לארבע אמות ונתגלגל חוץ לארבע אמות – תיב. אתא רבי הונקיה רבי אבהו בשם רבי יוחנן: והיא בשנחה:

הלכה ד' מתני' הוזרק בים ארבע אמות – פטור. אם היה רקק מים ורשות הרבים מהלקת בו, הוזרק בתוכו ארבע אמות – תיב. וכמה הוא רקק מים? פחות מעשרה טפחים. רקק מים ורשות הרבים מהלקת בו – הוזרק בתוכו ארבע אמות תיב:

גמרא לא סוף דבר ארבע אמות בים, אלא אפילו זרק בכל הים – פטור. שכל הים נקרא ברמלית.

ולמה תנינתה תרין זימנין? רבי חנינה בשם רבי פינחס: בשחיו שני רקקים, אחד הרבים מהלכין בו, ואחד אין הרבים מהלכין בו אלא בשחן נדחקין. שלא תאמר הואיל ואין הרבים מהלכין בו אלא בשחן נדחקין, אינו רשות הרבים אלא רשות תיחוד. לפום בן צריך מימר רשות הרבים היא:

הלכה ה' מתני' הוזרק מן הים ליבשה, ומן היבשה לים, ומן הים לספינה, ומן הספינה לים, ומן הספינה לחברתה – פטור.

ספינות קשורות זו בזו – מטלטלין מזו לזו. אם אינן קשורין אף על פי שמוקפות – אין מטלטלין

מוֹז לֹזוּ:

[דף ס"ז ע"א]

גמרא אָבָא בַר רַב הוּנָא אָמַר: בְּקִשּׁוֹרוֹת בְּגָמִי. רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן אָמַר: וְהֵן שְׁעָרָבוּ.

רַבִּי חֵייה רַבִּי אִימָא תְרִיהוֹן בְּשֵׁם רַבִּי לְעוֹר: חַד אָמַר: בְּשֵׁאִין בִּינִיהוֹן רַחֲב אַרְבָּעָה. וְחוֹרְנָא אָמַר: אֲפִילוּ יֵשׁ בִּינֵיהֶם רַחֲב אַרְבָּעָה. וְלֹא יִדְעִין מֵאֵן אָמַר דָּא וּמֵאֵן אָמַר דָּא. מִן מַה דְאָמַר רַבִּי יוֹסֵה, רַבִּי יַעֲקֹב בַּר זְבִדִי, רַבִּי חֵייה בְּשֵׁם רַבִּי לְעוֹר: אֲפִילוּ אֵינֶן גְּבוּהוֹת עֲשָׂרָה, הָיוּ דוּ אָמַר בְּשֵׁאִין בִּינִיהוֹן רַחֲב אַרְבָּעָה.

הוֹזֵן בְּעֵיי מִימֵר: מֵאֵן דְאָמַר בְּשֵׁאִין בִּינִיהוֹן רַחֲב אַרְבָּעָה, אֲפִילוּ אֵינֶן גְּבוּהוֹת עֲשָׂרָה. מֵאֵן דְאָמַר גְּבוּהוֹת עֲשָׂרָה, אֲפִילוּ יֵשׁ בִּינִיהוֹן רַחֲב אַרְבָּעָה. אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה בְּרִיה דְרַבִּי הִילֵל: וְהוּא שְׂיָהָא כָּל אֹיִר בְּרַמְלִית בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה.

סְפִינָה שְׂבִימִים גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפָּחִים – אֵין מְטַלְטְלִין מִתּוֹכָהּ לַיִם וְלֹא מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם הָיְתָה עֲמוּקָה מִן הַמַּיִם עֲשָׂרָה טַפָּחִים וְאֵינָה גְּבוּהָ מִן הַמַּיִם עֲשָׂרָה טַפָּחִים – מְטַלְטְלִין מִתּוֹכָהּ לַיִם, אֲבָל לֹא מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ. רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, רַבִּי יוֹחָנָן בְּעֵי: וְלָמָּה מִתּוֹכָהּ לַיִם מִתֵּר? מִפְּנֵי שְׂאֵינָה גְּבוּהָ עֲשָׂרָה. אֵין בִּינֵי, אֲפִילוּ מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ! וְלָמָּה מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ אָמַר. מִפְּנֵי שְׂהִיא עֲמוּקָה עֲשָׂרָה. אֵין בִּינֵי אֲפִילוּ מִתּוֹכָהּ לַיִם! אָמַר רַבִּי אֲבוּן: וְלָמָּה מִתּוֹכָהּ לַיִם מִתֵּר? מִפְּנֵי סְבָנָה.

סְלַע שְׂבִימִים גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפָּחִים – אֵין מְטַלְטְלִין מִתּוֹכָהּ לַיִם וְלֹא מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ. פְּחוֹת מִכֵּן – מִתֵּר. מַה בֵּין סְלַע וּמַה בֵּין סְפִינָה? סְפִינָה – עוֹלָה וְיוֹרְדָתָה. סְלַע – בְּמִקּוּמָהּ הִיא.

וְלֹא בְּרַמְלִית הִיא?! כְּלוּם הוּא מִתֵּר לְטַלְטֵל בְּכַרְמְלִית אֲלֵא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר רַבִּי אֵילָא: עַל רִישָׁהּ, סְלַע שְׂבִימִים גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפָּחִים אֵין מְטַלְטְלִין מִתּוֹכָהּ לַיִם וְלֹא מִן הַיָּם לְתוֹכָהּ. יוֹתֵר מִכֵּן נַעֲשִׂית בְּמַחֲצֵה שְׁהוּקָפָה זְרָעִים שְׂאֵין מִתֵּר לְטַלְטֵל בָּהּ אֲלֵא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. פְּחוֹת מִכֵּן מְטַלְטְלִין מִתּוֹכָהּ לַיִם וּמִן הַיָּם לְתוֹכָהּ, וּמְטַלְטְלִין בָּהּ עַד בֵּית סָאתִים.

רַבִּי בּוֹן בַּר חֵייה בְּעֵי: מַעֲתָה שְׁתֵּי בְּרַמְלִיּוֹת סְמוּכוֹת זוּ לְזוּ מְטַלְטְלִין מוֹז לֹזוּ. אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָה בְּרִיה דְרַבִּי הִילֵל: מִכֵּיּוֹן שְׁהֵימִים מְקִיפָה מְכַל צַד כְּמִי שְׂכֵלָה בְּרַמְלִית אַחַת.

רַב הַמְּנוּנָא אָמַר: נָסַר שְׁהוּא חוּיָן לְסְפִינָה וְאֵין בּוּ רַחֲב אַרְבַּע – מִתֵּר לִישֵׁב בּוּ וְלַעֲשׂוֹת צָרְכֵי בְּשַׁבָּת. אָמַר רַבִּי מְנָא:

[דף ס"ז ע"ב]

אֵילוּ אָמַר תַּבָּהּ פְּחוֹתָהּ, יֵאוּת.

אמר רבי אבון: מה דכעי מעבד תקנה לאילפא. מוציא נסר חוץ לשלשה שאין בו רחב ארבעה ואת רואה את המחצות באלו עולות. רבי יעקב בר אהא בשם רב המנונא שכל שלשה ושלשה שהן כמוכין למחיצה במחיצה הן.

רבי יצחק בי רבי לעזר מפקד לרבי הושעיה בי רבי שמי דהוה פריש מעבד ליה סל פחות:

הלכה ו' מתני' הוזרק, ונזכר עד שלא תצא מידו, קלטה אחר קלטה כלב או שגשגפה – פטור.

זרק לעשות חבורה בין באדם בין בבחמה, ונזכר עד שלא נעשית החבורה – פטור.

זה הכלל: כל חייבי הטאות אינן חייבין עד שתהא תחלתן וסופן שנגה. תחלתן שנגן וסופן ודון,

תחלתן ודון וסופן שנגה – פטורין עד שתהא תחלתן וסופן שנגה:

גמרא ביני מתניתין, והויד. וקשיא אילו ירה חץ להרוג בו את הנפש והתרו בו, והור בו, שפוא

כלום הוא? הוי סוף מימר והויד.

רבי יוסה בן הנינה אמר: בשוגג – בלא תעשה, ובמזיד – בלא תעשה. רבי יהושע בן לוי אמר:

בשוגג – בהפרת, ובמזיד – בהפרת.

תני רבי שמעון בר יוחאי מסייע לרבי יהושע בן לוי, **את ה' הוא מגדר ונכרתה**. הגע

עצמך, אפילו מזיד בהפרת, מתרין בו ולוקה ומביא קרבן. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: השוגג בחלב

ומזיד בהטאת – מתרין בו ולוקה ומביא קרבן.

תני: אין מתעסקין לא בחלבים ולא בעריות.

מִסְכַּת קְרֵנוֹת פָּרָק ראשון

א. רבי יהושע אומר: כל הזבחים שנובחו שלא לשמן - כשרין, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, חוץ מן הפסח ומן החטאת. הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן. רבי אליעזר אומר: אף האשם, הפסח בזמנו וחטאת והאשם בכל זמן. רבי אליעזר אומר: חטאת באה על חטאת, ואשם בא על אשמה, מה חטאת פסולה שלא לשמה אף אשם פסול שלא לשמו. אמר לו רבי יהושע: לא, אם אמרת בחטאת, שדמה נתן למעלה, לפיכך אם שחטה שלא לשמה - פסולה, תאמר באשם שדמו נתן למטה, ואם שחטו שלא לשמו - כשר, אף אשם שדמו נתן למטה, אם שחטו שלא לשמו - יהא פסול. אמר לו רבי יהושע: לא, אם אמרת בפסח שיש לו זמן קבוע, ואם שחטו שלא לשמו פסול, תאמר באשם שאין לו זמן קבוע? ואם שחטו שלא לשמו - כשר. ואמר לו רבי אליעזר: חטאת תוכיח, שאין לה זמן קבוע, ואם שחטה שלא לשמה - היא פסולה, אף אשם שאין לו זמן קבוע, אם שחטו שלא לשמו - יהא פסול. אמר לו רבי יהושע: נחזור חלילה. חזר רבי אליעזר ואמר: אף חטאת היא ואשם היא, מה חטאת פסולה שלא לשמה אף אשם פסול שלא לשמו. אמר לו רבי יהושע: בחטאת הוא אומר: "וישחט אותה לחטאת" - שתהא שחיתתה לשם חטאת, בפסח הוא אומר (שמות יב, כז): "וזבח פסח הוא לה" - שתהא זביתה לשם פסח, אבל אשם, אינו אומר "אשם הוא", אלא בשעת הקטר חלבים, הוא עצמו אף על פי שלא הקטיר חלבו - כשר.

ב. אשם בן שנה שהביאו בן שתיים, וכן שתיים שהביאו בן שנה, או ששחטו מחסר זמן בבעלים - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה. עולת נזיר ועולת יולדת, ועולת מצרע ששחטן בני שנים עשר חדש ויום אחד, או ששחטן מחסר זמן בבעלים, ועולין על גבי מזבח וטעונין נסכים, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה. זה הוא כללו

של דבר: כל שאינו פוסל בעולת נדבה - אינו פוסל בעולה, וכל הפוסל בחטאת - פוסל באשם, חוץ מן האשם ששחטו שלא לשמו.

ג. כבשים ששחטן לשם כבשים, ונמצאו אילים - עלו לצבור לשם אילים. אילי צבור ששחטן לשם אילים, ונמצאו כבשים, עלו לצבור לשם כבשים, והשאר יעלו על גבי המזבח וטעונין נסכין.

ד. שחטו לשמו, ומלקו שלא לשמו - כשר, שכבר הכשר בשחיטה, חוץ למקומו - פסול ואין בו כרת, חוץ לזמנו - פגול וחיבים עליו כרת. חוץ למקומו וחוץ לזמנו - פסול ואין בו כרת, ורבי שמעון מכשיר בהלוקף. וכן בחוץ לזמנו וחוץ למקומו. אמר רבי שמעון: מצאני יוסי ברבי צידן, ואמר לי: הלוקף, שהיה רבי מאיר פוסל בו, מה אתה בו, אמרתי לו: מכשיר אני. אמר לי: מאיזה טעם? אמרתי לו: לפי שאי אפשר לעבודה שלא שחטה, ושלא קבלה ושלא זרקה, אבל אפשר שלא בהלוקף. רבי אלעזר אומר: כל הלוקף שעבודה צריכה לו - פוסל בעבודה, וכל הלוקף שאין עבודה צריכה לו - אינו פוסל בעבודה. איזהו הלוקף שעבודה צריכה לו? שחטו וקבל לילה, ולזרקו על גבי המזבח, ובשעת הלוחו חשב עליו - זה הלוקף שעבודה צריכה לו. אבל שחט, וקבל לילה להניחו במקום אחר, ובשעת הלוחו חשב עליו - זה הוא הלוקף שאין עבודה צריכה לו.

ה. וכן היה רבי אליעזר אומר: אפלו רגלו אחת על גבי הרצפה - פסול. רגלו אחת על גבי הרצפה, ורגלו אחת על גבי הלבנה, רגלו אחת על גבי הרצפה, ורגלו אחת על גבי הפלי, שאם ינטל הפלי ויכול לעמד בפני עצמו - כשר, ואם לאו - פסול. קבל בימינו ובשמאלו כאחד - פסול. רבי שמעון מכשיר. היתה שמאל מסייעת את הימין - הכל מודים שהוא כשר. היה רבי שמעון אומר: כל שנאמר בו יד - טעון ימין, וכל שלא נאמר בו יד - אין טעון ימין. כל שנאמר בו 'אצבע' - טעון ימין, וכל שלא

נֶאֱמַר בּוֹ 'אֶצְבֵּעַ' - אֵינְן טְעוּן יְמִין. רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: כָּל שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מִתְּנַת יָד, שְׁנֵה בְּמִתְּנָה - פְּסוּל. בְּקִבְלָה - כָּשֵׁר. וְכָל שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ קִבְּלַת יָד, שְׁנֵה בְּקִבְּלָה - פְּסוּל. בְּמִתְּנָה - כָּשֵׁר. קִבַּל הֶכְחֵן, קִבַּל הַכָּשֵׁר, קִבַּל בִּימִינוֹ, קִבַּל בְּכָלִי הַקָּדֵשׁ, קִבַּל כָּשֵׁר חֲזָר וְקִבַּל פְּסוּל, קִבַּל בְּשִׂמְאָל, קִבַּל בְּכָלִי חָל - פְּסוּל. קִבַּל הַכָּשֵׁר וְזָרַק הַפְּסוּל, קִבַּל הַפְּסוּל וְזָרַק הַכָּשֵׁר - פְּסוּל.

ו. דָּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָה: מִנֵּיין לְקִבְּלַת הַדָּם שְׁלֵא תִּהְיֶה אֵלָא בְּכֵהֵן תְּמִים וּבְכָלִי שְׂרַת? תַּלְמוּד לֹאמַר (וַיִּקְרָא ט, ט): "וַהֲקִרְבוּ בְּנֵי אֱהֲרֹן אֶת הַדָּם אֵלָיו!" יָכוֹל זֶה זְרִיקָה, כִּשְׁהוּא אָמַר: "וְזָרְקוּ" - זֶה זְרִיקָה אֲמֹרָה, הֵא אֵינּוּ אָמַר כָּאֵן "וַהֲקִרְבוּ" אֵלָא זֶה קִבְּלָה, מְקִישׁ קִבְּלָה לְזְרִיקָה, מֵה זְרִיקָה בְּכֵהֵן תְּמִים וּבְכָלִי שְׂרַת, אִף בְּקִבְּלָה בְּכֵהֵן תְּמִים וּבְכָלִי שְׂרַת. וְלֵהֲלֹן הוּא אָמַר: "וּמִשְׁחַתְּ אוֹתָם וְכִהְנוּ לִי", מֵה כֵּהֵן הָאָמֹר לְהֵלֹן בְּכֵהֵן תְּמִים וּבְכָלִי שְׂרַת, אִף כֵּהֵן הָאָמֹר כָּאֵן כֵּהֵן תְּמִים וּבְכָלִי שְׂרַת. אָמַר לוֹ רַבִּי טְרַפּוֹן: עֲקִיבָה! עַד מִתִּי אַתָּה מְגַבֵּב וּמְבִיא עֲלֵינוּ? אֶקְפַּח אֶת בְּנֵי אִם לֹא הִפְרַשׁ שְׁמַעְתִּי בֵּין קִבְּלָה לְזְרִיקָה, וְאַתָּה הִשְׁוִתָה קִבְּלָה לְזְרִיקָה. אָמַר לוֹ: תִּרְשַׁנִּי לֹאמַר לְפָנֶיךָ מֵה שְׁלֵמְדַתְּנִי? אָמַר לוֹ: אָמֹר! אָמַר לוֹ: קִבְּלָה, לֹא עֲשֵׂה בֵּה מַחְשָׁבָה כְּמַעֲשֵׂה. זְרִיקָה, עֲשֵׂה בֵּה מַחְשָׁבָה כְּמַעֲשֵׂה. הַמְקַבֵּל בַּחוּץ - כָּשֵׁר. הַזּוֹרֵק בַּחוּץ - פְּסוּל. קִבְּלוּהוּ פְּסוּלִין - אֵינְן חִיבִין עֲלָיו. זָרְקוּהוּ - פְּסוּלִין - חִיבִין עֲלָיו. אָמַר לוֹ: הֲעֻבְדָּה! שְׁלֵא הִטִּיתָה יְמִין וּשְׂמַאל. אֲנִי שְׁמַעְתִּי וְלֹא הָיָה לִי לְפָרֵשׁ, וְאַתָּה דוֹרֵשׁ וּמְסַכֵּים לְהִלְכָה, הֵא כָּל הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּךָ כְּפּוֹרֵשׁ מַחֲוִי.

ז. דָּם פֶּרֶת חֲטָאָת, שׁוֹחֵט בִּימִינוֹ וּמְקַבֵּל בְּשִׂמְאָלוֹ, וּמִזֵּה בְּאֶצְבַּע הַיְמָנִית, וְאִם שְׁנֵה - פְּסוּל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בִּימִינוֹ הִיָּה שׁוֹחֵט וְנוֹתֵן אֶת הַסֶּכֶיךָ לְפָנָיו, אוֹ לְזֵה שְׁעוֹמֵד בְּצִדוֹ וּמְקַבֵּלוֹ בִּימִינוֹ, וּמִעֲרָה בְּשִׂמְאָלוֹ, וּמִזֵּה בְּאֶצְבַּע הַיְמָנִית. וְאִם שְׁנֵה - פְּסוּל. הַיְדוּת שְׁבִפְרָה, הֵזֵן שְׁלֵא לְשִׁמֹן, אוֹ שְׂאִינֵן מְכֻנּוֹת, אוֹ שְׁחַסֵּר אַחַת מֵהֵן שְׁטָבַל אַחַת וְהִזָּה

שְׂתִים, אוֹ שְׁטָבַל שְׂתִים, וְהִזָּה אַחַת - הִרִי אֵלּוֹ פְּסוּלוֹת. הַיְדוּת שְׁבִמְצָרַע, שֶׁהֵזֵן שְׁלֵא לְשִׁמֹן שְׂאִינֵן מְכֻנּוֹת - הִרִי אֵלּוֹ כְּשֵׁרוֹת. דָּם אֶשְׂמוֹ שֵׁל מְצוֹרַע - מְקַבֵּל בִּימִינוֹ וּמִעֲרָה בְּשִׂמְאָלוֹ, וּמִזֵּה בְּאֶצְבַּע הַיְמָנִית. וְאִם שְׁנֵה - פְּסוּל. פְּנֵה מְשִׂמְאָלוֹ לִימִינוֹ, וְעֲרָה לְשִׂמְאָלוֹ, וְחֲזָר וְהִזָּה בִּימִינוֹ - פְּסוּל, לֹא מִפְּנֵי שְׁנֵה - פְּסוּל, אֵלָא שְׁחַסֵּר הֵלוֹג טָפָה כָּל שְׁהוּא.

ח. דָּם כָּל הַנִּתְנִין לְמַעֲלָן, שְׁנִתְנֵן שְׁלֵא כְּדִרְכָן, אוֹ שְׂאִינֵן מְכֻנּוֹת - הִרִי אֵלּוֹ כְּשֵׁרִין. דָּם הַנִּתְנִין לְמַגְעָן, שְׁנִתְנֵן שְׁלֵא כְּדִרְכָן, אוֹ שְׁמֻכָן שְׁלֵא כְּנֶגֶד הַיְסוּד - הִרִי אֵלּוֹ פְּסוּלִין. דָּם כָּל הַנִּתְנִין לְמַעֲלָן, מְקַצֵּת כְּלֵי וְנוֹתֵן בְּיָד, וְאִם נִתֵן בְּכָלִי - פְּסוּל. לֵג שִׁמֹן שֵׁל מְצָרַע, נוֹטֵל בִּימִינוֹ וּמְקַבֵּל בְּשִׂמְאָלוֹ, וּמִזֵּה בְּאֶצְבַּע הַיְמָנִית. וְאִם שְׁנֵה - פְּסוּל. אֲבָל בְּעוֹף אֵינּוּ כֵּן, אֵלָא שְׁבַעוֹלַת הָעוֹף מְמַצָּה מְעַצְמוֹ, וּבְחֻטָּאת הָעוֹף - מִזֵּה וּמְמַצָּה מְעַצְמוֹ. כְּלֵן שְׁקִבְּלוֹ בְּיָד וְהִזָּה בְּכָלִי, בְּכָלִי וְהִזָּה בְּיָד - הִרִי אֵלּוֹ פְּסוּלִין. הַקָּטָר חֲלָבִין וְאֲמֹרִין וְעֵצִים, שְׁנִתְנֵן עַל גְּבֵי הָאִישִׁים, בֵּין בְּיָד בֵּין בְּכָלִי, בֵּין בְּשִׂמְאָלוֹ בֵּין בִּימִינוֹ - הִרִי אֵלּוֹ כְּשֵׁרִין. הֵיִינן שְׁנִסְכוֹ בַּקְּסוּהָ, הַקִּמֵץ וְהַלְבוּנָה, וּמִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֵּהֵן מִשִּׁיחַ, וּמִנְחַת נְסֻכִים שְׁקִדְשׁוֹ בְּכָלִי, שְׁנִתְנֵן עַל גְּבֵי הָאִישִׁים, בֵּין בְּיָד בֵּין בְּכָלִי, בֵּין בְּיָמִין בֵּין בְּשִׂמְאָל - הִרִי אֵלּוֹ כְּשֵׁרִין. וְכָלֵן שְׁנִסְכוֹ בַּקְּסוּהָ וְנִסְכוֹ בַּהֵין - כָּשֵׁר. בְּיָד וּבְכָלִי חָל - פְּסוּל. אֲחָד נִסְוֹף הַמַּיִם, וְאֲחָד נִסְוֹף הֵיִין, שְׁנִסְכוֹ בֵּין בַּהֵין בֵּין בַּקְּרָקְעוֹת, בֵּין בַּקְּסוּהָ בֵּין בְּמִנְיָקוֹת - הִרִי אֵלּוֹ כְּשֵׁרִין.

מִסְכַּת קִרְבָּנוֹת פָּרָק שְׁנִי

א. הַשׁוֹחֵט הַזֹּבֵחַ לְזָרַק דָּמוֹ בַּחוּץ, אוֹ מְקַצֵּת דָּמוֹ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר אֲמֹרֵיוֹ בַּחוּץ, אוֹ כִזִּית מֵאֲמֹרֵיוֹ בַּחוּץ, לְאָכַל בְּשָׂרוֹ בַּחוּץ, אוֹ כִזִּית מִבְּשָׂרוֹ בַּחוּץ - פְּסוּל וְאֵינְן בּוֹ כְּרַת. וְכֵן אַתָּה אָמַר בְּעוֹלִים וּטְמֵאִים. כִּיצַד? הַשׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבֵחַ עַל מִנְת שִׁיזְרוֹקוֹ עֲרָלִים וּטְמֵאִים בַּחוּץ, אוֹ מְקַצֵּת דָּמוֹ בַּחוּץ, עַל מִנְת שִׁיקְטִירוֹ עֲרָלִים וּטְמֵאִים אֶת אֲמֹרֵיוֹ בַּחוּץ, אוֹ כִזִּית מֵאֲמֹרֵיוֹ בַּחוּץ - פְּסוּל וְאֵינְן בּוֹ כְּרַת.

כְּשֶׁהֲלַכְתִּי לְמַצּוֹת מְדוּתֵי אֶצֶל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן שְׁמוּעַ מְצֵאתִי יוֹסֵף הַבְּבָלִי יוֹשֵׁב לְפָנָיו וְהָיָה חָבִיב לּוֹ בְּיֹתֵר עַד לְאַחַת. אָמַר לוֹ: רַבִּי! הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבַח לְהַנִּיחַ מִדָּמּוֹ לְמַחַר מֵהוּ. אָמַר לוֹ: כָּשֶׁר. עֲרַבִּית? אָמַר לוֹ: כָּשֶׁר. שְׁחָרִית? אָמַר לוֹ: כָּשֶׁר. צֶהְרִים? אָמַר לוֹ: כָּשֶׁר. מִנְחָה? אָמַר לוֹ: כָּשֶׁר, אֲלָא שְׂרָבִי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל. צֶהְבוּ פָּנָיו שֶׁל יוֹסֵף הַבְּבָלִי. אָמַר לוֹ: יוֹסֵף! כַּמְדָּמָה אֲנִי שְׂלָא כּוֹנְנִי שְׁמוּעֵתְנִי עַד עֵתָה. אָמַר לוֹ: רַבִּי! הֵן, אֲלָא שְׂרָבִי יְהוּדָה פּוֹסֵל שָׁנָה לִי וְהַחֲזַרְתִּי עַל כָּל תַּלְמִידָיו וּבִקְשָׁתִי לִי חֶבֶר וְלֹא מְצֵאתִי, עַכְשָׁו שְׁשָׁנִית לִי פְסוּל הַחֲזַרְתָּ לִי אֲבָדְתִי, זָלְגוּ עֵינָיו שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן שְׁמוּעַ דְּמַעוֹת. אָמַר: אֲשֶׁרִיכֶם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שְׂדַרְבֵי תוֹרָה חֲבִיבִים עֲלֵיכֶם בְּיוֹתֵר, קָרָא עָלָיו הַמְקָרָא הַזֶּה (תְּהִלִּים קֵיט, צו): "מָה אֶהְבֵּתִי תוֹרַתְךָ כָּל הַיּוֹם שִׁיחֲתִי" וְגו', מִפְּנֵי שְׂרָבִי יְהוּדָה בְּנֵוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִי אֱלִיעֶזֶר תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, לְפִיכָּךְ שָׁנָה לּוֹ מִשְׁנַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

מִסְכַּת קְרָבָנוֹת פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. כָּל הַזֹּבְחִים שֶׁשָּׁחֲטָן שְׂלָא לְשִׁמְךָ - הָרִי אֵלּוֹ כְּשֶׁרִין, לְפִיכָּךְ אִם חָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל, וְאִין בּוֹ כֶּרֶת חוּץ לְזִמְנֵנוּ - פְּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. כָּל הַזֹּבְחִים שֶׁשָּׁחֲטָן אַחַד מִן הַפְּסוּלִין - הָרִי אֵלּוֹ כְּשֶׁרִים, לְפִיכָּךְ אִם חָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזִמְנֵנוּ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. כִּיצַד? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבַח עַל מְנַת שְׂזִרְקוֹ עֲרָלִים וְטִמְאִים אֶת דָּמּוֹ, עַל מְנַת שְׂזִיקְטוֹ עֲרָלִים וְטִמְאִים אֶת אִמּוּרָיו, עַל מְנַת שְׂיִאכְלוּ עֲרָלִים וְטִמְאִים אֶת בְּשָׂרוֹ - כָּשֶׁר, לְפִיכָּךְ אִם חָשַׁב עָלָיו חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. חוּץ לְזִמְנֵנוּ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת.

וְכַחצִי זֵית לְמַחַר, בֵּין שְׁהֶקְדִים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זְמַן, בֵּין שְׁהֶקְדִים מַחֲשֶׁבֶת זְמַן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִף בְּזֶה אִם הֶקְדִים מַחֲשֶׁבֶת זְמַן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. הֶקְדִים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זְמַן - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבַח, לְאֹכֵל מִבְּשָׂרוֹ כַּחצִי זֵית בַּחוּץ, לְהֶקְטִיר מֵאִמּוּרָיו כַּחצִי זֵית בַּחוּץ, לְאֹכֵל מִבְּשָׂרוֹ כַּחצִי זֵית בַּחוּץ, לְהֶקְטִיר מֵאִמּוּרָיו כַּחצִי זֵית לְמַחַר, לְהֶקְטִיר מֵאִמּוּרָיו כַּחצִי זֵית לְמַחַר, לְהֶקְטִיר מֵאִמּוּרָיו כַּחצִי זֵית לְמַחַר - כָּשֶׁר, שְׂאִין אֲכִילָה וְהֶקְטֵרָה מְצֻטְרָפִין זֶה עִם זֶה. אֲבָל אֲכִילָה וְאֲכִילָה, הֶקְטֵרָה וְהֶקְטֵרָה - מְצֻטְרָפוֹת זֶה עִם זֶה. כִּיצַד? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבַח לְאֹכֵל מִבְּשָׂרוֹ כְּזֵית בַּחוּץ, כְּזֵית לְמַחַר, לְהֶקְטִיר מֵאִמּוּרָיו כְּזֵית בַּחוּץ, כְּזֵית לְמַחַר - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת, מִפְּנֵי שְׂאֲכִילָה וְאֲכִילָה, הֶקְטֵרָה וְהֶקְטֵרָה - מְצֻטְרָפוֹת זֶה עִם זֶה. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבַח, לְאֹכֵל מִבְּשָׂרוֹ כַּחצִי זֵית לְמַחַר, וּבִשְׁעַת זְרִיקָה חָשַׁב עוֹד לְהֶקְטִיר מֵאִמּוּרָיו כַּחצִי זֵית לְמַחַר - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁשְׁחִיטָה וְזְרִיקָה מְצֻטְרָפִין זֶה עִם זֶה לְפַגְל. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבַח, לְאֹכֵל מִבְּשָׂרוֹ פְּחוֹת מְכֻזֵית, לְמַחַר - כָּשֶׁר, שְׂאִין פְּחוֹת מְכֻזֵית, מִפְּגַל וּפּוֹסֵל בְּכָל מְקוֹם.

ד. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֹּבַח, לְאֹכֵל אִמּוּרָיו וְלְהֶקְטִיר בְּשָׂרוֹ, לְאֹכֵל דְּבַר שְׂאִין דְּרַכּוֹ לְאֹכֵל, וְלְהֶקְטִיר הַדְּבַר שְׂאִין דְּרַכּוֹ לְהֶקְטִיר - כָּשֶׁר. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל, לְהַנִּיחַ אֶת דָּמוֹ, וְאֶת אִמּוּרָיו לְמַחַר, אוֹ לְהוֹצִיא לְחוּץ - כָּשֶׁר. וְרַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְכַשֵּׁיר. אָמַר לְהֵן רַבִּי יְהוּדָה: מַה אִם הַנִּיחַ אֶת הַדָּם לְמַחַר - אֵינּוּ פּוֹסֵל. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: זֶה זֶה כָּשֶׁר, אִין לָךְ שְׁפּוֹסֵל אֲלָא מַחֲשֶׁבֶת אֲכִילָה וְהֶקְטֵרָה, וְזְרִיקַת דָּמִים. אָמַר רַבִּי:

² פְּרוּשׁ: שְׂאִם לֹא הָיוּ מְצֻטְרָפִין הָיָה כָּשֶׁר (הַגֵּר"א).

ב. קבל הכהן, קבל הכשר, קבל בימינו, קבל בכלי הקדש - כְּשֶׁר, לְפִיכָּה אִם חֲשַׁב עָלָיו חוץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת, חוץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת. חֲשַׁב לְתַן אֶת הַנִּתְּנִין לְמִטָּה לְמַעְלָה, וְאֵת הַנִּתְּנִין לְמַעְלָה לְמִטָּה, אֶת הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ וְאֵת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בְּפָנִים - כְּשֶׁר, לְפִיכָּה אִם חֲשַׁב עָלָיו חוץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת, חוץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת. כָּל הַזְּבָחִים שֶׁקָּבַל דְּמָן אַחַד מִן הַפְּסוּלִין - הָרִי הוּא פְּסוּל, לְפִיכָּה אִם חֲשַׁב עָלָיו, בֵּין חוץ לְמִקְוָמוֹ בֵּין חוץ לְזַמְנוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל.

ג. הַפֶּסַח וְהַחֲטָאת שֶׁשְּׁחָטָן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן - הָרִי הֵן פְּסוּלִין, לְפִיכָּה אִם חֲשַׁב עָלֵיהֶן בֵּין חוץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוץ לְמִקְוָמוֹ - אִין כְּהֵן מִשּׁוּם פְּגוּל. אַחַד הַפֶּסַח וְהַחֲטָאת, וְאֶחָד כָּל הַזְּבָחִים, שֶׁקָּבַל דְּמָן זָר וְאוֹנֵן וּטְבוּל יוֹם, מְחַסֵּר בְּגָדִים וּמְחַסֵּר כְּפוּרִים, וְשְׁלֹא רְחוּץ יָדָם וְרַגְלָם, עָרֵל, טָמֵא, יוֹשֵׁב וְעוֹמֵד עַל גְּבִי כְּלִי, עַל גְּבִי בְּהֵמָה, עַל גְּבִי רַגְלֵי חִבְרוֹ - פְּסוּל, לְפִיכָּה אִם חֲשַׁב עָלָיו, בֵּין חוץ לְזַמְנוֹ בֵּין חוץ לְמִקְוָמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. וְקָבַל זָר קָבַל פְּסוּל קָבַל בְּשִׂמְלָה קָבַל בְּכִלֵי חוֹל פְּסוּל לְפִיכָּה אִם חֲשַׁב עָלָיו בֵּין חוץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוץ לְמִקְוָמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. נִתַּן אֶת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בְּפָנִים וְאֵת הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ - פְּסוּל. לְפִיכָּה אִם חֲשַׁב עָלָיו בֵּין חוץ לְזַמְנוֹ וּבֵין חוץ לְמִקְוָמוֹ - אִין בּוֹ מִשּׁוּם פְּגוּל. זֶה הַכֹּלֵל, אִין הַזְּבַח נִפְסַל אֲלֹא בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים - בְּשַׁחֲטָהּ, וּבִמְתַן כְּלִי, וּבַהֲלוּף, וּבְזִרְיָקָה, מוֹסֵף עָלֵיהֶן הַפֶּסַח וְהַחֲטָאת שֶׁשְּׁחָטָן שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן, וּמוֹסֵף עָלֵיהֶן הַזְּבַח שֶׁהוּא נִפְסַל בְּמַחְשָׁבָה בְּעָרְלִים וּבְטָמְאִים.

ד. כָּל הַזְּבָחִים שֶׁשְּׁחָטָן הָרֵאשׁוֹן בְּשִׁתְּיָקָה וְהַשְּׁנִי חוץ לְזַמְנוֹ, אָף עַל פִּי שְׁזָה שְׁחַט בְּשִׁתְּיָקָה וְזָרַק אֶת הַדָּם - פּוֹסֵל. הַפֶּסַח

וְהַחֲטָאת שֶׁשְּׁחָטָן הָרֵאשׁוֹן לְשִׁמּוֹן וְהַשְּׁנִי שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן, אָף עַל פִּי שְׁזָה שְׁחַט לְשִׁמּוֹן וְזָרַק אֶת הַדָּם - פְּסוּל. זֶה הוּא כָּלְלוֹ שֶׁל דְּבָר: כָּל הַנִּפְסָל בְּמַחְשָׁבָה, בֵּין שְׁעַל הָרֵאשׁוֹן חֲשַׁב, וּבֵין שְׁעַל הָאַחֲרוֹן חֲשַׁב - פְּסוּל, אָף עַל פִּי שִׂישׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכּוֹס אַחַר - פְּסוּל. כָּל הַנִּפְסָל בְּמַעֲשֵׂה, בֵּין שְׁעַל הָרֵאשׁוֹן חֲשַׁב, וּבֵין שְׁעַל הָאַחֲרוֹן חֲשַׁב - פְּסוּל, אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכּוֹס אַחַר, יַחְזוּר וַיִּקְבַּל - כְּשֶׁר. קָבַל הָזָר, קָבַל הָפְסוּל, קָבַל בְּשִׂמְלָה, קָבַל בְּכִלֵי חוֹל - פְּסוּל. אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכּוֹס אַחַר, יַחְזוּר וַיִּקְבַּל - כְּשֶׁר. קָבַל בְּכִלֵי קֹדֶשׁ וְנָתַן בְּכִלֵי חוֹל - יַחְזוּר וַיִּקְבַּל בְּכִלֵי קֹדֶשׁ. נָתַן אֶת הַנִּתְּנִין לְמִטָּן לְמַעְלָן, וְאֵת הַנִּתְּנִין לְמַעְלָן לְמִטָּן, אֶת הַנִּתְּנִין בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֵת הַנִּתְּנִין בַּחוּץ בְּפָנִים - פְּסוּל. אִם יֵשׁ דָּם הַנֶּפֶשׁ בְּכּוֹס אַחַר, יַחְזוּר וַיִּקְבַּל - כְּשֶׁר.

ה. יֵשׁ מֵהֵן מִפְּגָלִין וְלֹא מִתְּפָגְלִין, מִתְּפָגְלִין וְלֹא מִפְּגָלִין, מִפְּגָלִין וּמִתְּפָגְלִין, לֹא מִפְּגָלִין וְלֹא מִתְּפָגְלִין. אֵלּוּ שֶׁהֵן מִפְּגָלִין וְלֹא מִתְּפָגְלִין: שַׁחֲטָהּ, קָבוּל וְהַלוּף. כִּיצַד? שְׁחַט קָבַל וְהֵלֵךְ עַל מְנַת לְהַקְטִיר אֲמוּרִין לְמַחֵר - הָרִי אֵלּוּ מִפְּגָלִין. כִּיצַד אִין מִתְּפָגְלִין? שְׁחַט עַל מְנַת לְקַבֵּל, וְקָבַל עַל מְנַת לְהֵלֵךְ לְמַחֵר - הָרִי אֵלּוּ אִין מִתְּפָגְלִין. וְאֵלּוּ שֶׁהֵן מִתְּפָגְלִין וְלֹא מִפְּגָלִין: שִׁירֵי הַדָּם וְהַקְטִיר אֲמוּרִין וְאֵכִילַת בֶּשֶׂר. כִּיצַד? שְׁחַט לְשִׁפּוּף שִׁירֵי הַדָּם, עַל מְנַת לְהַקְטִיר אֲמוּרִין וְלֵאכֹל מִן הַבֶּשֶׂר לְמַחֵר - הָרִי אֵלּוּ מִתְּפָגְלִין. כִּיצַד אִין מִפְּגָלִין? שִׁפּוּף שִׁירֵי הַדָּם עַל מְנַת לְהַקְטִיר אֲמוּרִין, וְהַקְטִיר אֲמוּרִין עַל מְנַת לֵאכֹל מִן הַבֶּשֶׂר לְמַחֵר - הָרִי אֵלּוּ אִין מִפְּגָלִין. זִרְיָקָה מִפְּגָלָתוֹ וּמִתְּפָגְלָתוֹ, כִּיצַד הִיא מִפְּגָלָתוֹ? שְׁחַט קָבַל וְהֵלֵךְ עַל מְנַת לְזָרַק אֶת הַדָּם לְמַחֵר - הָרִי זֶה מִפְּגָלָתוֹ. כִּיצַד מִתְּפָגְלָתוֹ? זָרַק אֶת הַדָּם עַל מְנַת לְשִׁפּוּף שִׁירֵי הַדָּם, לְהַקְטִיר אֲמוּרִין לֵאכֹל מִן הַבֶּשֶׂר

³ הַגֵּרָא מוֹחֵק אֶת כָּל מַה שֶׁבְּסוּגָרִים הַמְרַבְּעוֹת.

הַבְּשָׂר. אֲבָל בְּפֶסַח אֵינוֹ כֵּן, אֵף עַל פִּי שְׁנֹטֵל בְּשָׂר וְחֵלֶב קִיָּם - אֵין זֹרֵק אֶת הַדָּם עַל הַחֵלֶב, שְׁלֹא בֵּא מִתְחַלְתּוֹ אֶלָּא לְאַכִּילָהּ. נִטְמָא בְּשָׂר וְהַחֵלֶב קִיָּם, אִם יֵשׁ כְּזֵית לְכָל אֶחָד וְאֶחָד - זֹרֵק, וְאִם לֹא - לֹא יִזְרַק. שְׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיִּצֵּא הַדָּם חוּץ לְקַלְעִים וְזָרְקוּ בְּשִׁתִּיקָה - הָרִי זֶה כְּמוֹת שְׁהִיָּה, מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִיָּם, וְאֵין חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. נִטְמָא הַדָּם וְזָרְקוּ בְּשִׁתִּיקָה - אֵין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וּמוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִיָּם, וְחִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא, שְׁהִצִּיץ מִרְצָה עַל הַטָּמֵא, וְאֵין מִרְצָה לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. שְׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיִּצֵּא הַבְּשָׂר חוּץ לְקַלְעִים, וְזָרַק אֶת הַדָּם בְּשִׁתִּיקָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הָרִי זֶה כְּמוֹת שְׁהִיָּה - מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִיָּם, וְאֵין חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וְטָמֵא. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: הָרְצָה הַצִּיץ עַל הַיּוֹצֵא - אֵין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים אֲבָל מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִיָּם, וְחִיבִים עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא. נִטְמָא בְּשָׂר וְזָרַק אֶת הַדָּם בְּשִׁתִּיקָה - הַכֹּל מוֹדִים שְׂאֵין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, אֲבָל מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִיָּם, וְחִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר וּמִשּׁוּם טָמֵא, שְׁהִצִּיץ מִרְצָה עַל הַטָּמֵאִים וְאֵינוֹ מִרְצָה, לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא.

ג. שְׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיִּצֵּא הַדָּם חוּץ לְקַלְעִים וְזָרְקוּ חוּץ לְזִמְנוֹ, אוֹ שְׁשַׁחַט חוּץ לְזִמְנוֹ - וַיִּצֵּא הַדָּם חוּץ לְקַלְעִים וְזָרְקוּ חוּץ לְזִמְנוֹ - הָרִי הוּא כְּמוֹת שְׁהִיָּה. מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִיָּם, וְאֵין חִיבִין עֲלֵיו מִשּׁוּם פְּגוּל. נִטְמָא הַדָּם וְזָרְקוּ חוּץ לְזִמְנוֹ - עֲדִין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאֵין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִיָּם, אֲבָל חִיבִין עֲלֵיו מִשּׁוּם פְּגוּל, שְׁהִצִּיץ מִרְצָה עַל הַטָּמֵא וְאֵין מִרְצָה לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא. שְׁחַט בְּשִׁתִּיקָה וַיִּצֵּא בְּשָׂר חוּץ לְקַלְעִים, וְזָרַק אֶת הַדָּם חוּץ לְזִמְנוֹ, אוֹ שְׁשַׁחַט חוּץ לְזִמְנוֹ, וַיִּצֵּא בְּשָׂר חוּץ לְקַלְעִים, וְזָרַק אֶת הַדָּם בְּשִׁתִּיקָה, אוֹ שְׁשַׁחַט חוּץ

לְמַחֵר - הָרִי זֶה מִתְפַּגֵּלֵת. אֵלוֹ לֹא מִפְּגִלִין וְלֹא מִתְפַּגֵּלִין: הַעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקִּרְנִים, וְהַטְּלָפִים, וְצִמְר שְׁבָרָאֵי כְּבָשִׂים, וְשֹׁעַר שְׁבֻזְקָן הַתִּישִׁים, בִּיצֵי תוּרִין וּמוֹרָאֵת הַעוֹף, וְהַנּוֹצָה, וְהַעוֹר, הָאָבֶר, וְהָאֵלֶל, וְהַשְּׁלִיל, וְהַשְּׁלִיא - כָּל אֵלוֹ אֵין מִפְּגִלִין אֶת הַזְּבַח, לֹא חוּץ לְזִמְנוֹ וְלֹא חוּץ לְמַקְוֵמוֹ, וְאֵין מִחֻשְׁבָּה פּוֹסְלֵת בְּהֵן מִשּׁוּם פְּגוּל. וְהַמַּעֲלָה אוֹתָן בְּחוּץ - פְּטוּר.

מִסְכַּת קֶרְבָּנוֹת פָּרָק רַבִּיעִי

א. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אִם אֵין דָּם - אֵין בְּשָׂר, אִם אֵין בְּשָׂר - אֵין דָּם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: דָּם אֵף עַל פִּי שְׂאֵין בְּשָׂר. בִּיצֵד? נִטְמָא הַדָּם אוֹ שְׁנֹשְׁפָךְ, אוֹ שְׂאֵין חוּץ לְקַלְעִים - הַבְּשָׂר הַעֵבֶר צוּרְתוֹ וַיִּצֵּא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. נִטְמָא בְּשָׂר אוֹ שְׁנֹפֶסֶל, אוֹ שְׂאֵין חוּץ לְקַלְעִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: זֹרֵק אֶת הַדָּם. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: לֹא יִזְרַק, אִם זָרַק אֶת הַדָּם, בֵּין בְּשׂוּגָג בֵּין בְּמִזֵּיד - מוֹדָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שְׁהִרְצָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: הָרִי הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים יב, כז): "וַעֲשִׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבְּשָׂר וְהַדָּם". אִם אֵין דָּם - אֵין בְּשָׂר, אִם אֵין בְּשָׂר - אֵין דָּם. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הָרִי הוּא אוֹמֵר (שָׁם): "וְדָם זָבַחֶיךָ יִשְׁפָךְ", אֵף עַל פִּי שְׂאֵין הַבְּשָׂר. מַה אֵנִי מְקַיֵּם "הַבְּשָׂר וְהַדָּם"? מְקַיֵּשׁ בְּשָׂר לְדָם, מַה הַדָּם בְּזַרְיקָה - אֵף הַבְּשָׂר בְּזַרְיקָה. יָכוֹל יֵהָא זֹרֵק וְדוּבֵק? תְּלַמּוּד לומר (ויקרא א, יב): "וַעֲרַךְ הַכֹּהֵן אֹתָם" - זֹרֵק וְעוֹרָךְ וְלֹא זֹרֵק וְדוּבֵק.

ב. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כָּל הַזְּבָחִים שְׁבִתוּרָה שְׁנֹשְׁתִיר מִהֵן כְּזֵית בְּשָׂר וְכֵזֵית חֵלֶב - זֹרֵק אֶת הַדָּם. כְּחֻצֵי זֵית בְּשָׂר כְּחֻצֵי זֵית חֵלֶב - אֵין זֹרֵק אֶת הַדָּם, וּבְעוֹלָה, אִם נִשְׁתִיר מִמֶּנּוּ כְּחֻצֵי זֵית בְּשָׂר, כְּחֻצֵי זֵית חֵלֶב - זֹרֵק אֶת הַדָּם, מִפְּנֵי שְׁבַעְעוֹלָה כְּלָה כְּלִיל, וּבִמְנַחֵה - אֶפְלוֹ כָּל הַמְנַחֵה קִיָּמַת - לֹא יִזְרַק. וּבְפֶסַח אִם יֵשׁ כְּזֵית לְכָל אֶחָד וְאֶחָד - יִזְרַק, וְאִם לֹא - לֹא יִזְרַק. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: כָּל הַזְּבָחִים שְׁבִתוּרָה, נִטֵּל הַבְּשָׂר וְהַחֲלָבִים קִיָּמִים - זֹרֵק אֶת הַדָּם עַל הַחֲלָבִים. נִטֵּל הַחֵלֶב וְהַבְּשָׂר קִיָּם - זֹרֵק אֶת הַדָּם עַל

אַרְבָּעִים וְשָׁלֹשׁ שָׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁל פֶּר הַעֵדָה, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁל פֶּר כֹּהֵן מְשִׁיחַ, בֵּין בְּשַׁחֲיִטָּה, בֵּין בַּקְּבוּל, בֵּין בְּהַלּוּךְ, בֵּין שֶׁהוּא חָשַׁב עַל הָרֵאשׁוֹנָה, בֵּין שֶׁחָשַׁב עַל הָאֲחֵרוֹנָה, אֶפְלוּ עַל אַחַת מֵהֶן, חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; וְדַבְּרִי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: אִין פְּגוּל בַּפְּנִים.

מִסְכַּת קֶרְבָּנוֹת פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. נִסְכֵי בַּהֶמָה - חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פְּגוּל, מִפְּנֵי שְׂדֵם הַזִּבְחַת מִתִּירָן לְקָרֵב; וְדַבְּרִי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: אִין חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פְּגוּל, מִפְּנֵי שְׂאֵדָם מְבִיא זְבָחִים הַיּוֹם וְנִסְכִּים לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם. אָמַר לָהֶם: אַף אֲנִי לֹא אֲמַרְתִּי אֲלָא בְּכֹאֲסִים עִם הַזִּבְחַת. אָמְרוּ לוֹ: אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת לְזִבְחַת אַחֵר. לּוֹג שֶׁמֶן שָׁל מְצוּרַע חִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל, מִפְּנֵי שְׂדֵם הָאֶשֶׁם מִתִּירוֹ לְבַהּוֹנוֹת; וְדַבְּרִי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: אִין חִיבִין עָלָיו מִשּׁוּם פְּגוּל, מִפְּנֵי שְׂאֵדָם מְבִיא אֶשְׁמוֹ הַיּוֹם וְלִגְוֹ לְאַחַר עֶשְׂרִים יוֹם. אָמַר לָהֶן: אַף אֲנִי לֹא אֲמַרְתִּי אֲלָא בְּכֹאֲסִין עִם הָאֶשֶׁם, אָמְרוּ לוֹ: אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת לְאֶשֶׁם מְצוּרַע אַחֵר.

ב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הַקְּטֹרֶת וְהַלְּבֹנָה אֵינָם רְאוּיִין לְאֲכִילָה, וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטָמֵא. הִיָּה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: יָפָה כַּח הַמְזֻבַּח מִכַּח הַכֹּהֲנִים, וְכַח הַכֹּהֲנִים מִכַּח הַמְזֻבַּח. יָפָה כַּח הַמְזֻבַּח בַּקְּטֹרֶת וְהַלְּבֹנָה, וּמִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מְשִׁיחַ וּמִנְחַת נִסְכִּים וּבַעֲוַלַת הָעוֹף, שְׂאִין לְכֹהֲנִים בְּהֵן כְּלוּם. יָפָה כַּח הַכֹּהֲנִים בְּשִׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפְּנִים וּשְׂרִירֵי מִנְחוֹת וְחֻטְאָת, שְׂאִין לְמִזְבַּח בְּהֵן כְּלוּם. וְיָפָה כַּח כֹּהֲנִים מִכַּח יִשְׂרָאֵל וְכַח יִשְׂרָאֵל מִכַּח כֹּהֲנִים. יָפָה כַּח הַכֹּהֲנִים בְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים וּבַכְּבוֹר שְׂאִין לְיִשְׂרָאֵל בְּהֵן כְּלוּם. יָפָה כַּח יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂר בַּהֶמָה וּבַפֶּסַח שְׂאִין לְכֹהֲנִים בְּהֵן כְּלוּם.

ג. פְּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירֵים הַנִּשְׂרָפִים כֵּיּוֹן שֶׁשֶׁחֲטָן וְזֹרֵק דָּמָן - מוֹעֲלִין בְּהֵן וְחִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פְּגוּל; וְדַבְּרִי רַבִּי מֵאִיר.

לְזִמְנוֹ. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הִרִי זֶה כְּמוֹת שְׁהִיָּה, מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְאִין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: הִרְצָה הַצִּיץ עַל הַיּוֹצֵא, וְעֵדִין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וְאִין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים וְחִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פְּגוּל. נִטְמָא הַבֶּשֶׂר וְזֹרֵק אֶת הַדָּם חוּץ לְזִמְנוֹ - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁעֵדִין מוֹעֲלִין בְּבֶשֶׂר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, וְאִין מוֹעֲלִין בְּאִמּוּרֵי קִדְשִׁים קְלִים, אֲבָל חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פְּגוּל, שֶׁהַצִּיץ מִרְצָה עַל הַטְּמֵאִים, וְאִינוּ מִרְצָה לֹא עַל הַלֵּן וְלֹא עַל הַיּוֹצֵא.

ד. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב: אוֹמֵר דְּבַר אַחַד מִקּוּלֵי בֵּית שְׁמַאי וּמְחוּמֵי בֵּית הַלֵּל. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: שְׁתֵּי מִתְּנוֹת מְכַשְׁרוֹת וּמִפְּגָלוֹת בְּחֻטְאָת, וּמִתְּנָה אַחַת בְּכֹל הַזְּבָחִים. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: אַחַד חֻטְאָת וְאַחַד כָּל הַזְּבָחִים מִתְּנָה אַחַת מְכַשְׁרַת וּמִפְּגָלַת. כִּיצֵד? נִתֵּן אַחַת בְּשִׁתִּיקָה וְנִשְׁפָּף הַדָּם, בֵּית שְׁמַאי פּוֹסְלִין וּבֵית הַלֵּל מְכַשְׁרִין. שְׁתֵּים בְּשִׁתִּיקָה וְנִשְׁפָּף הַדָּם, הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא כְּשֶׁר. אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ וְנִשְׁפָּף הַדָּם, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. שְׁתֵּים חוּץ לְזִמְנוֹ וְנִשְׁפָּף הַדָּם - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁפְּגוּל. אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ וְאַחַת חוּץ לְמִקְוָמוֹ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. בְּמָה דְּבָרִים אֲמּוּרִים? בְּחֻטְאָת אֲבָל בְּשֶׂאֵר כָּל הַזְּבָחִים, נִתֵּן אַחַת בְּשִׁתִּיקָה וְנִשְׁפָּף הַדָּם, הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא כְּשֶׁר, אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ, וְנִשְׁפָּף הַדָּם, הַכֹּל מוֹדִים שֶׁהוּא פְּגוּל, אַחַת חוּץ לְזִמְנוֹ וְאַחַת חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. בְּמָה דְּבָרִים אֲמּוּרִים? בְּזִרְיָקָה, אֲבָל בְּשַׁחֲיִטָּה בַּקְּבוּל וּבַהַלּוּךְ, בֵּין שֶׁחָשַׁב עַל הָרֵאשׁוֹנָה בֵּין שֶׁחָשַׁב עַל הָאֲחֵרוֹנָה, אֶפְלוּ עַל שְׂרִירֵי הַדָּם, חוּץ לְמִקְוָמוֹ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת, חוּץ לְזִמְנוֹ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת. בְּמָה דְּבָרִים אֲמּוּרִים? בְּדָמִים הַנִּתְּנִין בְּחוּץ עַל מִזְבַּח הַחִיצוֹן, אֲבָל דָּמִים הַנִּתְּנִין בַּפְּנִים עַל מִזְבַּח הַפְּנִימִי, כְּגוֹן

שֶׁהַפְּגוּל וְהַנּוֹתֵר בִּידְעָה אַחַת, וְהַטְּמָא בְּשֵׁתֵי יְדִיעוֹת; פְּגוּל וְנוֹתֵר בְּקַבּוּעָה וְטְמָא בְּעוֹלָה וְיוֹד; פְּגוּל וְנוֹתֵר לֹא הִתְרוּ מִכְּלָלִין וְהַטְּמָא הִתְרַם מִכְּלָלוֹ. חֹמֶר בְּטְמָא, שֶׁהַטְּמָא נוֹהֵג בְּתוֹרֵמָה וְנוֹהֵג לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים, וְאִם נִטְמָא מִקְצַת הָאֵבֶר - נִטְמָא כְּלוּ, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּפְגוּל וּבְנוֹתֵר.

ו. חֹמֶר בְּטְמָא שְׂאִיִן בְּיוֹצֵא וּבְיוֹצֵא שְׂאִיִן בְּטְמָא; שֶׁהַטְּמָא נוֹהֵג בְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים וּבְקִדְשִׁים קְלִיִּם, וְנוֹהֵג בְּקִדְשֵׁי הַגְּבוּל מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּיוֹצֵא. חֹמֶר בְּיוֹצֵא שֶׁהַטְּמָא לֹא הִתְרַם מִכְּלָלוֹ וְאִיִן הַצִּיץ מֵרָצָה עָלָיו, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּטְמָא. בְּאִיזָה טְמָא אִמְרוּ? בְּטְמָא שְׂאֵכַל בְּשׂוֹר טְהוֹר וּבְשׂוֹר טְמָא, אֲבָל טְהוֹר שְׂאֵכַל בְּשׂוֹר טְמָא, וְהָאוֹכֵל מִן הַקִּדְשִׁים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִין. וְיֵמֵן הָעוֹלָה, וְיֵמֵן הָאִמּוּרִין, בֵּין לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִין וּבֵין לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִין - הֲרִי זֶה לּוֹקֵה אֶת הָאֲרֻבָּעִים. כְּלָלוֹ שֶׁל דָּבָר: אִיִן חִיבִין קָרְבָן אֲלֵא עַל פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטְמָא.

ז. לְשֵׁם שֶׁשֶׁה דְּבָרִים הַזִּכְּחַ נִזְכַּח: לְשֵׁם זִבְחָה, לְשֵׁם זִבְחָה, לְשֵׁם הַשֶּׁם, לְשֵׁם אִישִׁים, לְשֵׁם רֵיחַ, לְשֵׁם נִיחוּחַ, וְחֻטָּאת וְאִשֶּׁם לְשֵׁם הַחֻטָּא. אִמְרוּ רַבִּי יוֹסִי: אֵיךְ מִי שֶׁלֹּא הָיָה כְּלָבוֹ לְשֵׁם אֶחָד כֹּכֵל אֵלֶּה כְּשׂוֹר, שֶׁהֵן תְּנָאֵי בֵּית דִּין, שְׂאִיִן מִחֻטָּאת הוֹלֵכֵת אֲלֵא לְאַחַר הָעוֹבֵד. לְעוֹלָם אִיִן הַכֹּל הוֹלֵךְ אֲלֵא לְאַחַר הַשְּׂחוּט, שֶׁהַשְּׂחוּט מִתְכַּוֵּן לְשֵׁם חֻטָּאת, וְהַבְּעָלִים מִתְכַּוֵּנִין לְשֵׁם עוֹלָה, אוֹ הַשְּׂחוּט מִתְכַּוֵּן לְשֵׁם עוֹלָה וְהַבְּעָלִים מִתְכַּוֵּנִין לְשֵׁם חֻטָּאת, לְעוֹלָם אִיִן הַכֹּל הוֹלֵךְ אֲלֵא לְאַחַר הַשְּׂחוּט.

מִסְכַּת קָרְבָּנוֹת פָּרָק שִׁישִׁי

א. אִיזְהוּ צִפּוֹן הַמִּזְבֵּחַ שֶׁכְּשׂוֹר לְשַׁחֲטֵת קִדְשֵׁי קִדְשִׁים? מִקּוֹם הַמִּזְבֵּחַ הַצִּפּוֹנִי וְעַד כְּתַל הָעוֹזֵרָה הַצִּפּוֹנִי עַל פְּנֵי כָּל הַמִּזְבֵּחַ הַצִּפּוֹנִי. וְיִשְׁנֵן שְׁלֹשִׁים אַמָּה; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן מוֹסִיף מִכְּנֻדָּה בֵּין הָאוֹלָם לְמִזְבֵּחַ, וְעַד כְּנֻדָּה בֵּית הַחֲלִיפּוֹת, וְיִשְׁנֵן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אַמָּה. וְרַבִּי מוֹסִיף מִקּוֹם דְּרִיסַת רְגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֶחָד עֶשְׂרִים

וְחֻקִּים אוֹמְרִים: אִיִן חִיבִין מִשׁוּם פְּגוּל אֲלֵא עַל דְּבָר שֶׁהוּא כְּשִׁלְמִים וְדָמוֹ נִתֵּן עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: הֲלֹכָה זֹו אָמַר לִי רַבִּי עֲקִיבָה, אִיִן חִיבִין מִשׁוּם פְּגוּל אֲלֵא עַל דְּבָר שֶׁהוּא כְּשִׁלְמִים וְדָמוֹ נִתֵּן עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן. רַבִּי אֱלֵעָזָר אוֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי יוֹסִי: פְּגַל בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה מֵהֵן בַּחוּץ - פְּגַל. בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה מֵהֵן בְּפָנִים - לֹא פְּגַל, כִּיִּצְדָּר? הִיָּה עוֹמֵד בַּחוּץ, וְאָמַר: 'הֲרִינִי שׁוֹחֵט עַל מִנְתָּ לְהַזוֹת מִדָּמוֹ לְמַחֵר' - לֹא פְּגַל, שֶׁמִּחֻטָּבָה בַּחוּץ בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה בְּפָנִים. הִיָּה עוֹמֵד בְּפָנִים וְאָמַר: 'הֲרִינִי מִזֶּה עַל מִנְתָּ לְהַקְטִיר אִמּוּרִין לְמַחֵר וּלְשַׁפֵּךְ שִׁירִים לְמַחֵר' - לֹא פְּגַל, שֶׁמִּחֻטָּבָה בְּפָנִים בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה בַּחוּץ. הִיָּה עוֹמֵד בַּחוּץ וְאָמַר: 'הֲרִינִי שׁוֹחֵט עַל מִנְתָּ לְשַׁפֵּךְ שִׁירִים לְמַחֵר וּלְהַקְטִיר אִמּוּרִין לְמַחֵר' - פְּגַל, שֶׁמִּחֻטָּבָה בַּחוּץ בְּדָבָר הַנֶּעֱשֶׂה בַּחוּץ.

ד. קִדְשֵׁי עֶבְרִים - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין, וְאִיִן חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטְמָא. וְאִיִן עוֹשִׂין תְּמוּרָה, וְאִיִן מְבִיאִין נְסֻכִים, אֲבָל קָרְבָּן טְעוּנִים נְסֻכִים; דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּכֹלֵן אֲנִי רוֹאֵה לְהַחֲמִיר. בְּמָה דְּבָרִים אִמּוּרִים? בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ, אֲבָל בְּקִדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת - מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁמוֹעֲלִין בָּהֶן, וְדָבָרִים שְׂאִיִן חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פְּגוּל - חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם נוֹתֵר וּמִשׁוּם טְמָא. אִי אִפְשָׁר לוֹמַר בְּפְגוּל וּבְנוֹתֵר וּבְטְמָא בְּקִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ אֲלֵא אַחַר זְרִיקָה, שְׂאִיִן חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטְמָא, אֲלֵא לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים.

ה. חֹמֶר בְּפְגוּל שְׂאִיִן בְּנוֹתֵר וּבְטְמָא, וּבְנוֹתֵר וּבְטְמָא שְׂאִיִן בְּפְגוּל, שֶׁהַפְּגוּל נוֹהֵג בְּמִחֻטָּבָה וְנוֹהֵג לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים, וְאִם נִתְפַּגֵּל מִקְצַת הַזִּבְחָה - נִתְפַּגֵּל כְּלוּ, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּנוֹתֵר וְטְמָא. חֹמֶר בְּנוֹתֵר וּבְטְמָא, שֶׁהַדְּבָרִים שְׂאִיִן חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם פְּגוּל - חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם נוֹתֵר וּמִשׁוּם טְמָא. נוֹתֵר - חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשׁוּם נוֹתֵר וּמִשׁוּם טְמָא, מֵה שְׂאִיִן כֵּן בְּפְגוּל. חֹמֶר בְּפְגוּל וּבְנוֹתֵר שְׂאִיִן בְּטְמָא, חֹמֶר בְּטְמָא שְׂאִיִן בְּפְגוּל וּבְנוֹתֵר:

אמָה. וּמְקוֹם דְּרִיסַת רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל אַחַד עֶשֶׂר
אמָה, מְקוֹם הַכְּתָל הַצְּפוֹנִי וְעַד כְּתַל הָעֵזְרָה
הַמְּזֻרְחִי. וְכֵשֶׁם שֶׁהַשְּׁחִיטָה בְּצִפּוֹן כֶּף קְבוּל
הֵדֵם בְּצִפּוֹן.

ב. הִיא עוֹמֵד בְּדָרוֹם וּפֶשֶׁט יָדוֹ לְצִפּוֹן,
וְשַׁחַט - שֶׁחִיטְתּוֹ כְּשֶׁרָה. וְאִם קָבַל הֵדֵם -
פְּסוּל. הַכְּנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ בְּצִפּוֹן וְשַׁחַט -
כָּאִלוֹ נִכְנַס כְּלוֹ. פֶּרֶכְסָה הַיּוֹצֵאת לְדָרוֹם
וְהַחֲזִירָה לְצִפּוֹן - כְּשֶׁרָה. קֹדְשִׁים קָלִים -
שֶׁחִיטְתָן בְּפָנִים וְקְבוּל דְּמֵן בְּפָנִים. שַׁחַט
בְּפָנִים וְקָבַל בַּחוּץ, בַּחוּץ וְקָבַל בְּפָנִים -
פְּסוּל, עַד שִׁישַׁחַט בְּפָנִים וְיִקְבַּל בְּפָנִים. הִיא
עוֹמֵד בַּחוּץ וּפֶשֶׁט יָדוֹ לְפָנִים, וְשַׁחַט -
כְּשֶׁרָה, וְאִם קָבַל הֵדֵם - פְּסוּל. הַכְּנִיס רֹאשׁוֹ
וְרַבּוֹ לְפָנִים וְשַׁחַט - פְּסוּל, כָּאִלוֹ לֹא נִכְנַס
כְּלוֹ. פֶּרֶכְסָה וְיּוֹצֵאת לַחוּץ וְהַחֲזִירָה לְפָנִים -
פְּסוּלָה. וְכֵשֶׁם שֶׁהַשְּׁחִיטָה בַּיּוֹם, כֶּף קְבוּל
הֵדֵם בַּיּוֹם. שַׁחַט בַּיּוֹם וְקָבַל בַּלַּיְלָה. שַׁחַט
בַּלַּיְלָה וְקָבַל בַּיּוֹם - פְּסוּל, עַד שִׁישַׁחַט בַּיּוֹם
וְיִקְבַּל בַּיּוֹם.

ג. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשִׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים,
שַׁחֲטֵן וְזֹרֵק דְּמֵן. נִכְנַס וְעֹמֵד בֵּין מִזְבַּח הַזֶּהָב
לְמִנְוָרָה, מִזְבַּח הִיא לְפָנִים מִמֶּנּוּ, טָבַל וְהִזָּה
שִׁבְעַת פְּעָמִים כְּנֹגֵד בֵּית קֹדְשֵׁי הַקְּדוֹשִׁים, עַל
כֹּל הִזָּה טְבִילָה, נִתֵּן עַל הַקֶּרֶן מִכָּאֵן וּמִכָּאֵן
- כְּשֶׁרָה. מִן הַקֶּרֶן וְלִפְנֵים - פְּסוּל. שְׁנֵה מִתֵּן
קָרְנוֹת - פְּסוּל, חֶסֶר מִן הַמִּתְנֹת אֶפִּילוֹ אַחַת
- פְּסוּל. יֵצֵא וְהִיא שׁוֹפֵף שִׁירֵי הֵדֵם לִיסוּד
מְעַרְבֵי שֵׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן, וְשֵׁל מִזְבַּח
הַחִיצוֹן הִיא שׁוֹפֵף לִיסוּד דְּרוּמִי. רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: אֵלוֹ וְאֵלוֹ לִיסוּד מְעַרְבֵי. אֵלוֹ וְאֵלוֹ
מִתְעַרְבִין בְּאֵמָה וְיוֹצֵאִין לְנַחַל קֶדְרוֹן
וְנִמְכְּרִין לְגַנְנִין לְזָבַל וּמוֹעֲלִים בָּהֶן; דְּבָרֵי
רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְעִילָה בְּדָמִים.

ד. חֲטָאוֹת הַצְּבוּר וְהִיחִיד, כֵּיצַד סֵדֵר מִתֵּן
דָּמִים שְׁלֵהֶם? הִיא עוֹלָה בְּכַבֵּשׁ וּפְנֵה
לְסוּבָב, וְכֹא לֹא לְקֶרֶן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית, טוֹבַל
אֲצַבְעוֹ הַמֵּימָנִת שְׁבִימִין, נוֹתֵן בְּגוּדְלוֹ
מִלְמַעְלָה וּבְאֲצַבְעוֹ קִטְנָה מִלְמַטָּה וּמְחַטָּא
וְיורֵד כְּנֹגֵד חֲדָה שֵׁל קֶרֶן, עַד שֶׁהֵדֵם

שְׁבָאֲצַבְעוֹ כְּלָה. נִתֵּן עַל הַקֶּרֶן מִכָּאֵן וּמִכָּאֵן
- כְּשֶׁר. מִן הַקֶּרֶן וְלִפְנֵים - פְּסוּל. שְׁנֵה מִתֵּן
קָרְנוֹת - פְּסוּל. חֶסֶר מִן הַמִּתְנֹת אֶפִּילוֹ אַחַת
- פְּסוּלָה. שִׁירֵי הֵדֵם הִיא שׁוֹפֵף וְיורֵד לִיסוּד
דְּרוּמִי. רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי אֱלֵעָזָר
בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: בְּמִקּוֹמוֹ הִיא עוֹמֵד
וְשׁוֹפֵף לִיסוּד דְּרוּמִי.

ה. הִיסוּד הִיא מְקִיף פָּנֵי כָּל הַמִּזְבַּח מִן
הַצְּפוֹן לְמַעְרָב אֵמָה עַל אֵמָה טַפַּח כְּלָפֵי
מִזְבַּח, אוֹכַל בְּדָרוֹם אַחַת וּבְמִזְרַח אֵמָה,
וּבְקֶרֶן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית לֹא הִיא לֵה יְסוּד,
אֶלָּא חוּט שֵׁל סִיקְרָא הִיא בְּאֲמַצַּע הַמִּזְבַּח,
מִמֶּנּוּ וּלְמַטָּה חֲמֵשׁ אַמוֹת, מִמֶּנּוּ וּלְמַעְלָה
חֲמֵשׁ אַמוֹת, שְׁכַל הַנִּתְנִין לְמִטָּן - כְּשִׁרִין
מִחוּט הַסִּיקְרָא וּלְמִטָּן, וְכָל הַנִּתְנִין לְמַעְלָה -
כְּשִׁרִין מִחוּט הַסִּיקְרָא וּלְמַעְלָה; דְּבָרֵי רַבִּי.
רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּמָה
דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּעוֹלַת הַעוֹף, אֲבָל בְּחִטָּאת
בְּהֵמָה לֹא הִיוּ נוֹתְנִין אֶלָּא עַל גּוֹפָה שֵׁל קֶרֶן.
הִיסוּד הִיא מְגֻב כְּמִין שְׁנֵי חוּטֵי דְקִין,
שְׁבָהֶן הִיוּ דָּמִים יוֹרְדִין וּמִתְעַרְבִין בְּאֵמָה
וְיוֹצֵאִין לְנַחַל קֶדְרוֹן, וְנִמְכְּרִין לְגַנְנִין וְלְזָבַל
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן.

ו. עוֹלָה וְתַמּוּרַת עוֹלָה וְזִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר,
וְאֲשָׁמוֹת, וְתוֹדָה, וְאֵיל נְזִיר וְשְׁלָמִים,
וְהַשְּׁלָמִים הַבָּאִין מִחֲמַת פֶּסַח, וְאֶחָד עֶשֶׂר
שְׁבַמְעָשָׁר פֶּסַח שְׁעֵבֵר זְמַנו, כֵּיצַד סֵדֵר מִתֵּן
דָּמִים שְׁלֵהֶן? בָּא לֹא לְקֶרֶן מְזֻרְחִית צְפוֹנִית -
נוֹתֵן מְזֻרְחָה צְפוֹנָה. מְעַרְבִית דְּרוּמִית - נוֹתֵן
מְעַרְבָה דְּרוּמָה. רַבִּי נַחֲמִיָּה וְרַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן
יַעֲקֹב אוֹמְרִים: בָּא לֹא לְקֶרֶן מְזֻרְחִית צְפוֹנִית -
נוֹתֵן מְזֻרְחָה צְפוֹנָה. צְפוֹנִית מְעַרְבִית - נוֹתֵן
מְעַרְבָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אִישׁ הַמְצַפֵּה הִיא
מְשֻׁנָּה בְּתַמִּיד, בָּא לֹא לְקֶרֶן מְזֻרְחִית צְפוֹנִית
- נוֹתֵן מְזֻרְחָה צְפוֹנָה, צְפוֹנִית מְעַרְבִית -
נוֹתֵן מְעַרְבָה. דְּרוּמִית - נוֹתֵן דְּרוּמָה. נִתֵּן עַל
הַקֶּרֶן מִכָּאֵן וּמִכָּאֵן - כְּשֶׁר. מִן הַקֶּרֶן וְלִפְנֵים
- פְּסוּלָה. שְׁנֵה מִתֵּן קָרְנוֹת - כְּשֶׁר. חֶסֶר מִן
הַמִּתְנֹת אוֹ שֵׁלָא נִתֵּן אֶלָּא אַחַת - כְּשֶׁר.
שִׁירֵי הֵדֵם - הִיא שׁוֹפֵכּוֹ לְמַטָּה. הַבְּכוּר
וְהַמְעַשֵּׂר וְהַפֶּסַח - שׁוֹפְכֵן שְׁפִיכָה אַחַת כְּנֹגֵד

הַיְסוּד, שֶׁפֶּכֶן שְׁלֵא כְּנַגַּד הַיְסוּד - הָרִי אֱלוֹ פְּסוּלִין.

ז. הֵיכָן הִיא אֲכִילְתָן שֶׁל כֶּלֶן? חֲטָאת וְאַשָּׁם, וְזִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְחֲטָאת הָעוֹף, וְאַשָּׁם תְּלוּי, וְלוֹג שֶׁמֶן שֶׁל מְצוּרַע, וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם הַפָּנִים, וְשִׁירֵי מִנְחוֹת וְהַעֲמֵר - כֶּלֶן קָדְשֵׁי קָדְשִׁים, וְנֹאכְלִין לַפָּנִים מִן הַקְּלָעִים, וְנֹאכְלִין לְזִכְרֵי כְּהוֹנֵה בְּכָל מֵאֲכָל לַיּוֹם וְלַלֵּיל עַד חֲצוֹת, וְאִין חִיבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם נוֹתֵר, וְאִין מִחֻשְׁבָּה פְּסוּל בְּהֵן מִשּׁוּם פְּגוּל, עַד שֶׁיַּעֲלֶה עֲמוּד הַשֶּׁחֶר. אַחַד תְּמִימִים וְאַחַד בְּעָלֵי מוּמִים לְמַחְלָקָת.

ח. הַבְּכוּר, וְהַמּוּרָם מִן הַתּוֹדָה, וְאֵיל הַנְּזִיר - נֹאכְלִין לְאַנְשִׁים וְלַנְּשִׁים וְלַעֲבָדִים וְלַשְׁפָּחוֹת. זֶה הַכֶּלֶל, כֹּל שֶׁהוּא אוֹכֵל בַּתְּרוּמָה - אוֹכֵל בְּאֱלוֹ, וְכֹל שְׂאִינוֹ אוֹכֵל בַּתְּרוּמָה - אֵינוֹ אוֹכֵל בְּאֱלוֹ. הַשְּׁלָמִים וְהַמַּעֲשֵׂר וְאַחַד עֶשֶׂר שְׁבַמְעֶשֶׂר - נֹאכְלִין לְשְׁנֵי יָמִים וְלַיִל אַחַד, לַיּוֹם וְלַיְלוֹ, וְלַיּוֹם שֶׁל אַחֲרָיו. וְכִינּוּן שֶׁחֻשְׁבָּה - חִיבִין עֲלֵיהֶּ מִשּׁוּם נוֹתֵר, וּמִחֻשְׁבָּה פּוֹסְלֵת בְּהֵן מִשּׁוּם פְּגוּל, וְאִין שֶׁרְפָתָן אֵלֶּא בֵּיּוֹם, וּבְכָל מְקוֹם הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלֵּילָה, וְלֹאֲכִילֵת קָדְשִׁים הַלֵּילָה הוֹלֵךְ אַחַר הַיּוֹם.

מִסְכַּת קִרְבָּנוֹת פָּרָק שְׁבִיעִי

א. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִזְבֵּחַ כֶּלֶו צָפוֹן שְׁנֹאֲמַר (וַיִּקְרָא א, יא): "וַיִּשְׁחַט אוֹתוֹ עַל יַרֵּךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפוֹנָה לַפָּנֵי הַיָּם". רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִחֻצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלְצָפוֹן - כְּצָפוֹן מִחֻצֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלַדְרוֹם - כְּדְרוֹם. וְכֵן הָיָה רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁנֵי פִסְטִין הָיוּ בְּבֵית הַחֲלִיפוֹת, פְּתוּחִין לְמַעְרָב, גְּבוּהִין מִן הָאָרֶץ שְׁמוֹנֵה אַמּוֹת שֶׁתְּהֵא עֲזָרָה כְּשֶׁרָה לְאַכִּילֵת קָדְשֵׁי קָדְשִׁים וְלִשְׁחִיטַת קָדְשִׁים קְלִים, אֶפְלוֹ אַחוֹרֵי בֵּית הַכִּפְרֵת שְׁנֵאֲמַר (שם ב, ג): "וַיִּשְׁחָטוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד" וְגו'.

ב. מִנְחוֹת הָיוּ נִקְמָצוֹת בְּכָל מְקוֹם בְּעֲזָרָה, אֶפְלוֹ בְּרֵאשׁ שֶׁל מִזְבֵּחַ. אַחַת חֲטָאת הָעוֹף וְאַחַת עוֹלֹת הָעוֹף בָּאוֹת מִן הַחֲלִין, בֵּיּוֹם, וְכִיד הַיְמִנִית: כִּיצַד מוֹלֵק בְּחֲטָאת הָעוֹף?

נוֹתָן שְׁנֵי גִפְיָה בֵּין שְׁתֵּי אֲצָבְעוֹתָיו, וְשֵׁתֵי רַגְלֵיהֶּ בֵּין שְׁתֵּי אֲצָבְעוֹתָיו, וְהָיָה מוֹתֵחַ צְנוּאָרָה עַל רֹחַב שְׁתֵּי אֲצָבְעוֹתָיו וְזֶה עֲבוּדָה קָשָׁה שְׁבַמְקָדֶשׁ. הִיָּה מוֹלֵק בְּצָפוֹן מִמּוֹל עֲרֹפָה, וְאִין מְבַדִּיל, וּמִזָּה מְדַמָּה עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ, וּכְשֶׁם שֶׁהִשְׁחִיטָה אַחַד אוֹ רַב אַחַד - כֵּן מְלִיקָה אַחַד אוֹ רַב אַחַד. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: חֲטָאת הָעוֹף שְׁמֻלְקָה כַּתְּקִנָּה וְהַבְּדִיל בָּהּ - כְּשֶׁרָה. מְלָקָה בְּכָל מְקוֹם בַּמִּזְבֵּחַ - כְּשֶׁרָה. מִצָּה דָּמָה בְּכָל מְקוֹם בַּמִּזְבֵּחַ - כְּשֶׁרָה. הִזָּה וְלֹא מִצָּה - כְּשֶׁרָה, וּבִלְבָד שִׁיתָן מִדָּם הַנֶּפֶשׁ לְמִטָּה מַחוּט הַסְּקָרָא. וְאִם הִיתָה כְּשֶׁרָה - נֹאכְלֵת לְכֹהֲנִים, וְאִם לֹא - זוֹרְקָה עַל גְּבֵי הַדְּשָׁן. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמֵר: חֲלוֹן הִיתָה שֶׁם לְמַעְרָבוֹ שֶׁל כְּבֹשׁ, וּרְבוּבָה הִיתָה נִקְרָאת, שֶׁשָּׁם זוֹרְקִים פְּסוּלֵי חֲטָאת הָעוֹף - שֶׁתַּעֲבֵר צוּרְתָהּ וְתֵצֵא לְבֵית הַשֶּׁרְפָּה.

ג. כֹּל הָעוֹלִין לְמִזְבֵּחַ עוֹלִין לְמִזְרַח וְיורְדִין בְּמַעְרָב, בְּיָמִין וְיורְדִין בְּשְׂמָאל, חוּץ מִנְסוּף הַמַּיִם וְהַיִּין, וְעוֹלֵת הָעוֹף, שְׁעוֹלִין בְּמַעְרָב וְיורְדִין בְּמַעְרָב בְּיָמִין. כְּשֶׁם שְׁמוֹלֵק בְּחֲטָאת הָעוֹף כִּךָּ מוֹלֵק בְּעוֹלֹת הָעוֹף, אֵלֶּא שְׁבַעֲוֹלֹת הָעוֹף הִיָּה מְבַדִּיל וּמִמִּצָּה מְדַמָּה עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ. מִצָּה מִן הָרֵאשׁ - פְּסוּל. מִן הַגּוֹף - כְּשֶׁר. מִצָּה עַל הַכֶּבֶשׂ וְעַל הַיְסוּד - פְּסוּל. עֲשָׂאָה מִמְּקוֹם שְׁעוּמַד לְמַעְלָה אִמָּה - כְּשֶׁרָה. מִמְּקוֹם שְׁעוּמַד לְמִטָּה אִמָּה - כְּשֶׁרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אוֹמְרִים: בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ הִיתָה נֶעֱשִׂית. אֲבָא יוֹסִי בֶּן דּוֹסְתָאֵי אוֹמֵר: קִרְקַבְּנִין הִיָּה זוֹרְקָן עַל גְּבֵי הַדְּשָׁן. בֵּא לּוֹ לְגוֹף, הִיָּה מְשַׁסְּעוֹ בְּיַד, אֲבָל לֹא בְּסַכּוֹן, בֵּין שֶׁשְּׁסַע בְּיַד וּבֵין שֶׁשְּׁסַע בְּסַכּוֹן, שֶׁסַע וְלֹא הַבְּדִיל - כְּאֱלוֹ לֹא שֶׁסַע. מִלַּח וְלֹא סַפְּג, סַפְּג וְלֹא מִלַּח - כְּשֶׁרָה. זֶה הַכֶּלֶל, כֹּל שְׁנוּיִן שֶׁשְׁנָה בָּהּ לַפָּנֵי מַצוּי דָּמָה - פְּסוּלָה, לְאַחַר מַצוּי דָּמָה - כְּשֶׁרָה.

ז, ד חֲטָאת הָעוֹף שְׁמֻלְקָה לְהוֹזֵת דָּמָה בְּחוּץ, אוֹ מִקְצֵת דָּמָה בְּחוּץ, לְאַכּוֹל בְּשֶׁרָה בְּחוּץ, אוֹ כַזִּית מִבְּשֶׁרָה בְּחוּץ - פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת.

לְשׁוֹם חֲטָאָת - שְׁכַן שְׁנָה אֶת שְׁמָה לְדַבֵּר
שְׂאִין בּוּ מְעִילָה. אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֲשֶׁם
שְׁשַׁחְטוּ בְצַפּוֹן לְשׁוֹם שְׁלָמִים יוֹכִיחַ, שְׁשֵׁנָה
אֶת שְׂמוֹ וּמוֹעֲלִין בּוּ, וְאָף אֶתָּה אַל תִּתְּמָה
עַל הָעוֹלָה, שְׂאָף עַל פִּי שְׁשֵׁנָה אֶת שְׁמָה
לְדַבֵּר שְׂאִין בּוּ מְעִילָה שְׂיַמְעֵלוּ בָּהּ. אָמַר לוֹ
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְּאֲשֶׁם שְׂאִם
שְׁנָה אֶת שְׂמוֹ לֹא שְׁנָה אֶת מְקוֹמוֹ, תֹּאמַר
בְּעוֹלָה שְׁשֵׁנָה אֶת שְׁמָה וְשְׁנָה אֶת מְקוֹמָה? !
אָמַר לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הֲרִי אֲשֶׁם שְׁשַׁחְטוּ
בְּדָרוֹם לְשׁוֹם שְׁלָמִים יוֹכִיחַ, שְׁשֵׁנָה אֶת שְׂמוֹ
וְשְׁנָה אֶת מְקוֹמוֹ וּמוֹעֲלִין בּוּ, אָף אֶתָּה אַל
תִּתְּמָה עַל הָעוֹלָה, שְׂאָף עַל פִּי שְׁשֵׁנָה אֶת
שְׁמָה וְשְׁנָה אֶת מְקוֹמָה - מוֹעֲלִין בָּהּ. אָמַר
לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְּאֲשֶׁם
שְׁשֵׁנָה שְׂמוֹ וְשְׁנָה אֶת מְקוֹמוֹ - לֹא שְׁנָה אֶת
מְעִשִׂיו, וְשְׁנָה לְדַבֵּר שְׁמִקְצָתוֹ מְעִילָה, תֹּאמַר
בְּעוֹלָה שְׁשֵׁנָה אֶת שְׁמָה, וְאֵת מְעִשִׂיהָ וְאֵת
מְקוֹמָה, וְשְׁנָה לְדַבֵּר שְׂאִין מְקַצָּתוֹ מְעִילָה.
חֲטָאָת הָעוֹף הַבָּאָה עַל הַסֶּפֶק - מְטַמָּא
בְּסֶפֶק וּמְטַמָּא אֲבִית הַבְּלִיעָה.

ו. הַנֶּרְבַּע, הַמוֹקְצָה, וְהַנְּעֻבָּד, אֲתָנָן, וּמַחִיר,
טוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס - מְטַמָּאִין בְּבֵית
הַבְּלִיעָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: טוּמְטוּם
וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס - אֵין מְטַמָּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
שְׁכָל מְקוֹם שְׁנֵאמַר "זִכָּר" מוֹצִיא טוּמְטוּם
וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס מִן הַכֶּלֶל. מְלַק הַזֵּר וּמְלַק
הַפְּסוּל - מְטַמָּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה. הַפְּגוּל
וְהַנוֹתֵר - אֵין מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה, מִפְּנֵי
שְׁלֵא הִיָּה פְּסוּלָן בְּקִדְשׁ. זֶה הַכֶּלֶל: כָּל שֶׁהִיָּה
פְּסוּלָן בְּקִדְשׁ - אֵין מְטַמָּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
לֹא הִיָּה פְּסוּלָן בְּקִדְשׁ - אֵין מְטַמָּאִין בְּבֵית
הַבְּלִיעָה.

עוֹלַת הָעוֹף שְׁמִלְקָה לְהִזוֹת דְּמָה בַּחוּץ, או
מְקַצָּת דְּמָה בַּחוּץ, לְאָכּוֹל בְּשָׂרָה בַּחוּץ, או
כּוֹזֵת מִבְּשָׂרָה בַּחוּץ - פְּגוּל וְחִיבִין עָלָיו
כֶּרֶת. זֶה הַכֶּלֶל: כָּל הַמוֹלֵק וְהַמְזִה בַּחֲטָאָת
הָעוֹף, כָּל הַמוֹלֵק וְהַמְמַצֵּה בְּעוֹלַת הָעוֹף,
לְאָכּוֹל דְּבַר שְׁדָרְכוֹ לְאָכּוֹל וְלַהֲקַטִּיר דְּבַר
שְׁדָרְכוֹ לַהֲקַטִּיר, חוּץ לְמְקוֹמוֹ - פְּסוּל, וְאֵין
בּוּ כֶּרֶת. חוּץ לְזַמְנוֹ - פְּגוּל, וְחִיבִין עָלָיו
כֶּרֶת, וּבִלְבַד שְׂיִקָּרֵב מִתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ. כִּיצַד
קָרַב הַמִּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ? מְלַק בְּשִׁתִּיקָה וּמַצֵּה
הֶדֶם חוּץ לְזַמְנוֹ, או שְׁמִלַק וּמַצֵּה הֶדֶם
בְּשִׁתִּיקָה - זֶה הוּא שְׂקָרֵב הַמִּתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ.
כִּיצַד לֹא קָרַב מִתִּיר כְּמַצּוֹתוֹ? מְלַק חוּץ
לְמְקוֹמוֹ וּמַצֵּה הֶדֶם חוּץ לְזַמְנוֹ, או שְׁמִלַק
חוּץ לְזַמְנוֹ וּמַצֵּה הֶדֶם חוּץ לְמְקוֹמוֹ, או
שְׁמִלַק וּמַצֵּה הֶדֶם חוּץ לְמְקוֹמוֹ, בֵּין
שְׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת זְמַן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם וּבֵין
שְׁהַקְדִּים מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זְמַן -
פְּסוּל וְאֵין בּוּ כֶּרֶת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אִם
קָדְמָה מַחֲשֶׁבֶת זְמַן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם - פְּגוּל
וְחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת; אִם קָדְמָה מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם
לְמַחֲשֶׁבֶת זְמַן - פְּסוּל וְאֵין בּוּ כֶּרֶת. כִּיצַד
קָדְמָה מַחֲשֶׁבֶת זְמַן לְמַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם? מְלַק
חוּץ לְזַמְנוֹ וּמַצֵּה הֶדֶם חוּץ לְמְקוֹמוֹ. כִּיצַד
קָדְמָה מַחֲשֶׁבֶת מְקוֹם לְמַחֲשֶׁבֶת זְמַן? מְלַק
חוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמַצֵּה הֶדֶם חוּץ לְזַמְנוֹ.

ה. חֲטָאָת הָעוֹף שְׁמִלְקָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה -
פְּסוּל, וְאֵין בּוּ כֶּרֶת, מִפְּנֵי שְׁלֵא קָרַב הַמִּתִּיר
כְּמַצּוֹתוֹ. זֶה הוּא כְּלָלוֹ שֶׁל דְּבַר: כָּל הַפְּגוּלִין
שְׁנוֹהֲגִין בַּחֲטָאָת בְּהֵמָה - נוֹהֲגִין בַּחֲטָאָת
הָעוֹף. וְכָל הַפְּגוּלוֹין שְׁנוֹהֲגִין בְּעוֹלַת בְּהֵמָה
- נוֹהֲגִין בְּעוֹלַת הָעוֹף. עוֹלַת הָעוֹף שְׁעֲשֹׂאָהּ
לְמִטָּה כְּמַעֲשֵׂה חֲטָאָת לְשׁוֹם חֲטָאָת, רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אָמַר: מוֹעֲלִין בָּהּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
אָמַר: אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וּמָה אִם חֲטָאָת שְׂאִין מוֹעֲלִין בָּהּ לְשִׁמָּה,
כְּשֵׁשֵׁנָה אֶת שְׁמָה מוֹעֲלִין בָּהּ, עוֹלָה
שְׂמוֹעֲלִין בָּהּ לְשִׁמָּה כְּשֵׁשֵׁנָה אֶת שְׁמָה אֵינוֹ
דִּין שְׂיַמְעֵלוּ בָּהּ? ! אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בַּחֲטָאָת שְׁשֵׁנָה אֶת שְׁמָה לְשׁוֹם
עוֹלָה, שְׁכַן שְׁנָה אֶת שְׁמָה לְדַבֵּר שִׁישׁ בּוּ
מְעִילָה, תֹּאמַר בְּעוֹלָה שְׁשֵׁנָה אֶת שְׁמָה

		Standard Time	
3	ראשון Sunday	ה	5 עלות השחר _____ 5:16 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:31 שקיעה _____ 4:50 בבלי: נדה יא • ירושלמי: שבת סא • תוספתא: קרבנות א נ"ך: מיכה ד-ה • רמב"ם: חובל ומזיק ג
4	שני Monday	ו	6 עלות השחר _____ 5:17 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:28 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:31 שקיעה _____ 4:49 בבלי: נדה יב • ירושלמי: שבת סב • תוספתא: קרבנות ב נ"ך: מיכה ו-ז • רמב"ם: חובל ומזיק ד
5	שלישי Tuesday	ז	7 עלות השחר _____ 5:19 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:28 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:32 שקיעה _____ 4:48 בבלי: נדה יג • ירושלמי: שבת סג • תוספתא: קרבנות ג נ"ך: נחום א-ב • רמב"ם: חובל ומזיק ה
6	רביעי Wednesday	ח	8 עלות השחר _____ 5:20 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:29 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:32 שקיעה _____ 4:47 בבלי: נדה יד • ירושלמי: שבת סד • תוספתא: קרבנות ד נ"ך: נחום ג - חבקוק א • רמב"ם: חובל ומזיק ו
7	חמישי Thursday	ט	9 עלות השחר _____ 5:21 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:30 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:33 שקיעה _____ 4:46 בבלי: נדה טו • ירושלמי: שבת סה • תוספתא: קרבנות ה נ"ך: חבקוק ב-ג • רמב"ם: חובל ומזיק ז
8	ששי Friday	י	10 עלות השחר _____ 5:22 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:30 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:33 שקיעה _____ 4:45 בבלי: נדה טז • ירושלמי: שבת סז • תוספתא: קרבנות ו נ"ך: צפניה א-ב • רמב"ם: חובל ומזיק ח
9	שב"ק Shabbos	יא	11 עלות השחר _____ 5:23 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:31 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:34 שקיעה _____ 4:43 בבלי: נדה יז • ירושלמי: שבת סז • תוספתא: קרבנות ז נ"ך: צפניה ג - חגי א • רמב"ם: רוצח ושמירת נפש א

דולקת הנרות 4:27 Candle Lighting

זמן מוצש"ק 5:56 Shabbos Ends

ווען א מענטש שמועסט זיך אויס מיט'ן אייבערשטן, וועט דאס שפעטער העלפן און אויסלייזן זיינע קינדער.

(ספר המדות אות התבודדות תל"ב ב' סימן א')